

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Štiristoletnica

Letos bo preteklo tristo in osemdeset let, odkar je izšla prva knjiga v slovenskem jeziku, katekizem Primoža Trubarja, ki se je skrivljal za imenom »ilirskega domoljuba«.

In v resnici ni bila samo verska gorečnost, ki je kmetskemu sinu iz Rašice narekovala to delo, ampak obenem gorko rodoljubje. Sam pravi, kako je hotel pokazati, da jezik njegovih rojakov ni tako surov in barbarski, da bi se ne mogel pisati in brati, kakor se je splošno mislilo. Trubar se je tudi zavedal, da ustvarja — boljše rečeno — k novemu življenju zbujajo jezik, ki je last vsega slovenskega rodu, tako da bi ga razumeli vsi njegovi sinovi, naj govorijo katerokoli narečje, ter ga je obenem ostro ločeval od vseh drugih slovanskih jezikov, pazil, da ne bi mu prišel hrvatskih besedi (Predgovor k »Prvem delu novega testamenta«; 1557). In kdor ve, koliko ljubezni in truda je naš prvi književnik položil v svoje največje življenjsko delo, koliko je zaradi njega prestopil trpljenja in s kakšnim idealizmom mu je svoje moči žrtvoval, in razume, kako so mogle le iz najpristnejše pravezanosti do rodnega bitja in žitja vznikniti Trubarjeve besede: »Ljubi Slovenci! Mi smo se, Bog ve, dosti trudili, kako bi našo besedo prav zapisali.« (Uvod k evangeliju Sv. Matevža; 1555). Naše prve knjige so sad naše prave narodne zavesti, izraz naše omike in žilavega narodnega življenja, ki ga kljub naši malostitovitosti, neugodnemu geografičnemu položaju in številnim nasprotnikom, naj so bili kulturni narodi ali mongolski barbari, ni mogla zatreti nobena sila. Zato si je slovenski genij ustvaril književni jezik več sto let prej nego mnogi bolj številni narodi, slovanski ali neslovanski. Štiristoletni jubilej prvega slovenskega književnega dela je praznik časti in ponosa malega, a duševno bogatega naroda.

Ni pa ta jezik, kakor sploh noben jezik ne, samo mehanično sredstvo, da se posreduje širšemu krogu enako govorečih ta ali ona misel, ni samo golo obdelo za praktično življenje, ampak izraz, forma, skrivnost vir novih tvornih sil in nadaljnega izpopolnjevanja narodne samobitne kulture in duševnosti. Zato je tak kulturni jezik ne-nadomestljiva samovrednota, za kar smo ga Slovenci vedno imeli in ga zato skrbno hranili in likali do one stopnje, na kateri se nam predstavlja danes v naši bogati književnosti. Koliko del tepega slova nam je na primer zopet letos podaril naš književni trg kljub veliki gospodarski krizi! Pri tem mislimo zlasti na neko prevodno delo, s katerim nam je prevajalec podaril proizvod modernega francoskega duha z dovršenostjo, ki je mogla vzkliti samo iz najintimnejše duhovne sorodnosti. To je delo najtanjše krščanske miselnosti in čustvovanja, za katero je prevajalec našel v slovenskem jeziku v njega reznosti, trpkosti in poduhovitosti enako voljan in adekvaten izraz, kakor ga je Francoz imel na razpolago v svoji materinščini; in malokateri drugi slovanski jezik bi bil tako sposoben za podajanje misli in čustev, ki so plod izredno visoke duševne kulture. Pa to je samo en primer izmed mnogih.

Da — naš jezik je izraz naše, samo nam svojske, vseskozi izdelane kulture, ki je tudi tuje elemente sebi na svoj način tako prisvojila in s svojim duhom preoblikovala, da je obogatila sebe in tuje povzdignila. Naša slovenska duševnost je kakor naš jezik iz naših prastarih rodniš sil izrasla in je od tujega vse, kar je dobro in vredno, svoji naravi primerno priljubila; v naši duševnosti, v naši omiki in duhovnem ustvarjanju ni ničesar tujega, kar ne bi bilo obenem tudi čisto naše. In vse, kar smo kot člani velikega krščanskega kulturnega občestva zapadla sprejeli, ni niti malo izbrisalo tistega pristnega slovenskega narodnega duha, tistega prav Slovencev lastnega čutenja, ki ga na nas tujci iz distance boljše prepoznajo nego mi sami (Beri »Gurnitzerja« od Nemke Dolores Wieser). V naši kulturni biti se krščanski zapadni elementi s slovanskimi prelinjajo v eno bito enoto; naša katoliška krščanska naravna omika s svojo strogostjo, treznostjo in jasnostjo se v našem jeziku izraža z isto silo kakor mehkoba, vsprejemljivost, širokost pa obenem žilavost slovenske duševnosti. Katoliški in slovanski značaj slovenskega rodu sta enako vredni, pozitivni vrednoti, ki druga drugo izpopolnjujeta in podpirata.

Te misli nam prihajajo ob spominu na našo prvo knjigo. Saj je tudi Trubar kljub svojem zmetnemu nauku bil po svoje borec za krščanske naravne vrednote na tem koščku zemlje, ogroženem od izloma. Obenem pa je poznal našo sorodnost z ostalimi južnimi Slovani in se prizadeval tudi za srbohrvatsko knjigo. Stlil je pač, kakšno važno mesto zavzema mali slovenski rod v skupini južnih Slovanov kot posredovalec med dvema enako vrednima kulturama, ki morata obe ostati v svoji pristnosti in nezamenljivosti samosvoji, obenem pa se harmonično dopolniti v višjo sintezo. To je zgodovinski narodni in kulturni program jugoslovanstva, v katerem slovenska kultura, naša religiozna in naravna bit in naš jezik, vsi skupaj, zavzemajo svoje prevažno mesto. F. T.

Konferenca MA

Zeneva, 30. januarja. Z. Konferenca Male antante je sklicana za ponedeljek v Montreux. Češkoslovaški, jugoslovanski in romunski zunanji ministri bodo razpravljali o skupnem stališču male antante za razorožitveno konferenco. Pred tem vprašanjem bodo razpravljali še diplomatska in politična vprašanja, ki so v zvezi s parafiranjem rusko-poljskega napadalnega pakta.

Kitajska napovedala vojno

Krvavi boji za Šanghaj

London, 30. januarja. Tg. Kitajska vlada je v Nankingu sklenila, da napove Japonski vojno. To je sklenil centralni izvršilni odbor Kuomintang. Kitajska vlada je mobilizirala že vse svoje armade in bivši predsednik Čangkajšek je pozval vse kitajske generale, da zagrabijo za orožje proti japonskim vsiljivcem. Poveljniki vojaških edinic so dobili povelje, da čim najhitreje pošljejo svoje čete v Šanghaj. Čete 19. armade so že zapustile Nanking v smeri proti Šanghaju. V Nankingu so ogromne demonstracije, v katerih nosijo množice velike napise: »Postavite se proti vsiljivcem in držite Šanghaj za vsako ceno!« Tudi Nanking sam se z naglico utrjuje. Kitajska vlada je izdala manifest, v katerem izjavlja, da je napad Japoncev na Šanghaj nezakonit, in pozivlja države, naj ukrepejo učinkovite korake, da se pravičnost in mednarodne obveznosti ne bodo gazile po japonskem militarizmu. Ameriški generalni konzul v Nankingu je pozval vse Američane, naj se pripravijo, da v potrebi lahko v dveh urah zapustijo mesto. V Šanghaju se že pojavlja pomanjkanje živil. Mese imajo samo še za tri dni in vse cene so poskočile za 40 odstotkov. V tujem delu mesta je zelo depriimirajoče učinkoval sklep kitajske vlade, da napove vojno, ker imajo Japonci pravico tam izkrcati svoje čete, radi česar bodo večji boji neizogibni.

V Šanghaj so dospeli še trije japonski rušilci in štiri križarke, ki lahko izkrcajo 5.000 vojakov. V nedeljo pričakujejo še tudi prihod japonske ladje-matice za letala. Pričakuje se tudi prihod štirih ameriških rušilcev iz Manille. Dalje je došel v tujko naselbino angleški bataljon 750 moških iz Egipta, štiri angleški rušilci pa so pripravljani v Singapuru. Tudi ameriška flota v Havaju je pripravljena na odhod.

London, 30. jan. Tg. Kakor javljajo posebna poročila iz Šanghaja, so Japonci, preden so zasedli

ZN ima paragrafe na izbiro

Japonci lahko mirno prodirajo dalje

Zeneva, 30. januarja. Svet Zveze narodov je že pripravil posebno izjavo o mandžurskem sporu, s katero je hotel stopiti na dan v javni seji večeraj. Izjava bi bila podana v imenu članov sveta, ki niso prizadeti v sporu, to je brez predstavnikov Kitajske in Japonske. Kakor v Parizu tako se svet tudi v Zenevi ni mogel odločiti za določen sklep o tem vprašanju, temveč se je hotel omejiti samo na medlo izjavo, ki kateri bi se pozneje lahko pridružili tudi Kitajska in Japonska.

Medtem so se dogodki na Daljnem vzhodu pričeli razvijati z nenavadno hitrostjo in Japonci so zasedli Šanghaj. Tudi pravno je danes stanje mandžurskega spora za Zvezo narodov povsem drugačno, ker je večeraj kitajski delegat jen s posebno vlogo na Svet zahteval, da se uporabita pri reševanju spora člena 10 in 15. Kitajska vlada se je odločila za ta sklep še preden so Japonci zasedli Šanghaj. Kitajski delegat se radi novih dogodkov in krvavih spopadov v Mandžuriji ne razburja mnogo in je v svojih nastopih pred Svetom, kakor tudi pred časniki povsem miren.

Ako se Kitajska sklicuje na člene 10 in 15 pravil Zveze narodov, hoče s tem izzvati odločnejši poseg Zveze narodov v mandžurski spor. S sklicevanjem na člen 10 je Kitajska hotela poudariti, da gre v resnici za kršenje teritorialne nedotakljivosti in politične neodvisnosti, o katerih govorijo pravila Zveze narodov. Z zasedbo Mandžurije je Japonska prekršila suverenost kitajskega cesarstva. Člen 15 pooblašča generalnega tajnika Zveze narodov, da ukrene vse potrebno v primeru, da grozi nevarnost preloma diplomatskih odnosov med dvema državama in da izvede takoj preiskavo v zadevi. Ako se Zvezi ne posreči poravnati spora, tedaj objavi Svet poročilo o vprašanju. Ako za to poročilo glasujejo vsi člani Sveta razen prizadetih — v tem primeru gre za kitajsko in japonskega delegata — tedaj se ne sme noben član Zveze narodov vojevati proti tistemu članu, ki se je uklonil zahtevam Zveze narodov. Konkretno je položaj naslednji: Kitajska, ki se je vselej sklicevala na Zvezo narodov in se pokorila njenim navodilom, bi pravno zmagala proti Japonski, ki bi se po takšnem sklepu, kakor ga predvideva člen 15, ne smela več vojevati s Kitajsko; v nasprotnem primeru bi nehala biti član Zveze narodov. Očitno so Kitajci imeli namen izzvati jasno in definitivno odločitev Zveze narodov.

Tudi Amerika ne poseže v spor

Nobena država noče riskirati spora s Japonsko

Newyork, 30. jan. AA. Vest, da sta Anglija in Amerika izdali analogne ukrepe glede na položaj v Šanghaju, je v Združenih državah naletele na splošno odobravanje. Kakor poročajo posebni dopisniki tujih listov v Washingtonu, se je ameriška vlada, kakor se zdi, pod vplivom stališča, ki ga je zavzela Anglija, odločila za politiko abstinenca nasproti Kitajski in Japonski in pozorne čuječnosti. Stimson je v 24 urah prispil k molku vse alarmiste in odstranil vsa nesoglasja, ki so vladala v kabinetu.

Newyork Tribune piše, da je Hooverov kabinet tako nastopil, da se je izognil vsakega incidenta, ki bi mogel povzročiti resne mednarodne komplikacije. Ne samo da je zunanje ministrstvo večeraj odklonilo misel o bojkotu, o katerem so razpravljali v krogih tega ministrstva, nego je Stimson celo dosegel od kongresa, da je opustil misel na kakršnekoli zakonodajne odredbe proti Japonski, kakor n. pr. zaprtje pristanišč pred japonskimi ladjami, ker bi to samo kompliciralo diplomatska pogajanja.

Vsi newyorkski listi se zgražajo nad masakriranjem Kitajcev, ki so jih Japonci bombardirali iz zraka, in nad pokolji v Čapeju. Newyork Ti-

mesto, vprizorili pravi peklenški boj za mesto. Vsa ke pol ure so grmele bombe z letal na gosto naseljeno mesto. Sedaj se ni mogoče prešteti žrtev tega bombardiranja. Bombe so padale tudi v mednarodni del mesta in so ubile več oseb, vendar pa nobenega Evropejca. Povsod so bombe povzročile požar. Japonci so s streljanjem skoro popolnoma uničili in požgali severni kolodvor. Tudi po sklenitvi premirja je trajal boj še vso noč.

Šanghaj, 30. jan. Tg. Ob 8.30 vzhodnoazijskega časa (1.30 srednjeevropskega časa) je bilo 12 urno premirje končano. Japonci je napadlo 20.000 vojakov redne kitajske vojske z artilerijo. Japonci, katerih je bilo 4000 mož, so se morali umakniti proti severu. Domneva se, da je došlo iz Nankinga 10.000 mož kitajskih čet. Glavni boji se vršijo za severni kot mednarodne naselbine, kjer je eksploziralo že več bomb. Japonci so poslali v boj 35 bombnih letal. Več bomb je padlo tudi v mednarodno naselbino. Močno je bil poškodovan budiščni tempel in poslopje lista »Nehic« ter poslopje šanghajske telefonske družbe. Okoli 10 je kitajska infanterija s topovi in oklopnimi avtomobili prodirala proti glavnemu stanu japonske mornarice v mednarodni naselbini.

Pariz, 30. jan. AA. Iz Šanghaja poročajo, da je bilo mesto Čapej davi ob pol 6 podobno velikanskemu pogorišču. Plameni so ponekod švigali 30 m visoko in vse je kazalo, da se ogenj širi proti mednarodni koncesiji. Ogenj v Čapeju razsvetljuje ves Šanghaj. V mestu se neprestanoma čuje pokanje strojin.

Singapur, 30. jan. AA. Stirje angleški torpedni rušilci, ki bi morali odpluti iz kitajskih vod in se vrniti v Anglijo, so dobili zapoved, da odgode svoj odhod.

San Pedro (Kalifornija), 30. jan. AA. Admiral Leigh je dal zapoved ameriški eskadri v havajskih vodah, da mora biti v nedeljo opolnoči pripravljena na odhod.

ben član Zveze narodov vojevati proti tistemu članu, ki se je uklonil zahtevam Zveze narodov. Konkretno je položaj naslednji: Kitajska, ki se je vselej sklicevala na Zvezo narodov in se pokorila njenim navodilom, bi pravno zmagala proti Japonski, ki bi se po takšnem sklepu, kakor ga predvideva člen 15, ne smela več vojevati s Kitajsko; v nasprotnem primeru bi nehala biti član Zveze narodov. Očitno so Kitajci imeli namen izzvati jasno in definitivno odločitev Zveze narodov.

Po tej novi intervenciji Kitajske, namerava Svet izdati preiskovalni komisiji, ki raziskuje spor v Mandžuriji, nova navodila. V smislu člena 15 se bo njena kompetenca razširila.

Spor se bo očitno nadalje zavlačeval, posebno ker ne namerava niti Amerika, na katero so Kitajci polagali vse upe, nič konkretnega ukrepati. Saj je ameriška vlada takoj, ko je odposlala svoje ladje pred Šanghaj, izjavila, da to ne pomeni nikak afront proti Japonci.

Pariz, 30. januarja. Z. V tujakšnih merodajnih političnih krogih se smatrajo vsi dogodki v Šanghaju kot lokalna zadeva Japoncev in Kitajcev. S službenih strani se v vsakem oziru podpira stališče japonske. Združenim državam pa se pripo-roča, da se ne vmešavajo v japonsko-kitajski spor.

ZN pošilja komisije

Zeneva, 30. jan. Tg. Generalni tajnik Zveze narodov bo danes predlagal Svetu Zveze narodov, da sestavi posebno preiskovalno komisijo za Šanghaj izmed diplomatskih zastopnikov, to je iz zastopnikov Francije, Anglije, Nemčije, Italije, Norveške in Španije. Sir Erik Drumond se prizadeva, da bi pripravil tudi ameriške Združene države do sodelovanja. Ta komisija ima nalog, da Svetu Zveze narodov čim najhitreje poroča o dejanskih dogodkih na Kitajskem.

Kaj misli MacDonald

London, 30. jan. Z. Ministrski predsednik se je v svojem snočnem govoru dotaknil tudi dogodka v Šanghaju. Govoril je v svojem volivnem okraju. MacDonald je izjavil, da je o položaju na Daljnem vzhodu poučen le iz časopisnih poročil. Rekel je, da se ne morejo niti iz koga norčevati, niti se vmešavati v kitajsko-japonski spor, kar bi storil vsak drugi. Imamo namreč zelo slaba izkustva z ezrirom na napore, ki so jih napravile vlade veselil, da vzpostavijo red in mir. Vsi smo podpisali Kellogov pakt in vsi pripadamo Zvezi narodov.

Zagrebska vremenska napoved: Ponoči hladno. Podnevi toplo.

Japonsko pojasnilo v Moskvi

Tokio, 30. jan. Z. Odnosaji med Japonsko in Sovjetsko Rusijo postajajo vedno bolj resni. Iz Harbina poročajo, da se je 3000 ruskih železniških nameščenecv oborožilo. Kitajski vrhovni poveljnik Činsao je pozval ruskega ravnatelja, naj zapove sovjetskim četam, da pohitijo v Harbin.

Moskva, 30. jan. Z. V zvezi s položajem v Mandžuriji je tujakšnji japonski poslanik Hirota obvestil po naredbi svoje vlade namestnika komisarja Karahana, da je bila japonska vlada prisiljena zaradi kitajskih izgrediv, da pošlje vojaštvo v Harbin, kjer živi 10.000 japonskih državljani, katerih življenje in premoženje je v nevarnosti. Japonska poudarja, da ta akcija nima nobenega drugega cilja kakor samo zaščito njenih državljani, in nima niti najmanjšega namena, da pregazi interese vzhodnokitajske železnice. Vendar pa je ta železnica odbila, da bi vršila japonski vojaški transport, za katerega bi Japonska plačala vse stroške. Uprava vzhodnokitajske železnice gotovo ni bila poučena, vled česar je smatrala japonska vlada za svojo dolžnost, da to vprašanje objavi sovjetski vladi. Karahan je nato obvestil japonskega poslanika, da je ravno način japonske akcije v področju Harbina povzročil ta nesporazum. Poveljstvo japonske vojske je prosilo za dovoljenje od uprave železnice za prevoz čet, toda že dvanaest ur nato so se začele japonske čete s silo vkravat in odposiljati svoje čete proti severu. Ta postopek se naravno ne more smatrati za korekten. Kar se tiče položaja čet na področju Harbina pri odpremi z železnice, to ni odvisno od ruskih, temveč v prvi vrsti od kitajskih oblasti, ki skupno s Sovjeti upravljajo to železnico. Pri tem se ne sme pozabiti, da vodi vzhodnokitajska železnica preko kitajskega ozemlja. Če kitajske oblasti dovolijo transport japonske vojske na področju Harbina, je popolnoma naravno, da tudi Sovjeti ne bodo imeli ničesar proti temu, da bi se transport izvršil. Seveda ne smejo pri tem trpeti interesi vzhodnokitajske železnice. V tem smislu so bile 28. t. m. poslane instrukcije upravi železnice. Japonski poslanik je izjavil, da bo stališče Karahana brzojavno sporočil svoji vladi, in je ponovno poudaril, da japonska vlada želi edinole z ščitom interesov svojih državljani ter upe, da bo našla povsod razumevanje.

Dogodki v Mandžuriji

Moskva, 30. jan. Službeno javljejo iz Pekinja, da je kitajsko vojno poveljstvo pognalo v zrak vse mostove vzhodnokitajske železnice. Ruski nameščenec, ki so bili proti temu postopanju kitajskega vojaštva, so bili aretirani in pošteno pretepeni od Kitajcev.

Kitajska potrpežljivost ima tudi meje

Izjava kitajskega poslanika za »Slovenec«.

Bukarešt, 30. jan. I. Vaš dopisnik je obiskal kitajskega poslanika v Bukarešti, ki zastopa svojo državo obenem tudi na belgrajskem dvoru in ga vprašal, če ima kakšno izjavo glede Reuterjeve vesti, da je Kitajska napovedala vojno Japonci. Poslanik je odgovoril, da mu manjkajo še vsa podrobna poročila svoje vlade glede resničnosti vojne napovedi. V stvari sami bi pa vojna napoved ne spremenila ničesar, kajti Japonska že več mesecev protipravno vodi vojno na kitajskem ozemlju, bombardirajo mesta, zaseda cele pokrajine, rekvirirata mednarodni lida. Dejanska vojna traja torej že delj časa. Kitajska vlada je vedno mislila, da bodo velesile, ki so članice Zveze narodov, posegle vmes in izvajale posledice, katere predvideva pakt Zveze narodov za slučaj vojne in ki govorijo v prilog napadenim članicam Zveze narodov. Ni se ni storilo, je rekel kitajski poslanik, japonske čete nadaljujejo okupacijo in širijo grozodejstva med kitajskim prebivalstvom. Zadnje tedne so japonske čete nadaljevale svoje pohode tudi proti jugu in deloma celo zasedle mesto Šanghaj. Kitajska potrpežljivost, ki je priznana velika, ima tudi svoje meje. Vse nade v pomoč Zveze narodov so bile zaman. Kaj pa preostaja drugega kitajski vladi, kakor da pozove svoj narod, naj gre braniti svojo po nedolžnem napadeno zemljo. Mi se bomo morali boriti, čeprav smo se hoteli izogniti vojni nevarnosti in delati proti temu dolge mesece. Kitajska vlada je morala pozvati torej svoj narod, da stori svojo dolžnost. Premagala bo tudi še nadaljnje preizkušnje, toda kot rečeno, manjkajo pozitivne vesti, zato mi ni mogoče preudicirati korakov, ki jih hoče v obrambo države ukreniti moja vlada.

Aretacije v Istri

Trst, 30. jan. Z. Te dni je bilo v Istri aretiranih okrog 40 dijakov in dva profesorja, ki so jih fašistične oblasti osumile, da so komunisti. V Istri so se zopet začele aretacije Slovencev in Hrvatov v mnogih vaseh. Tako sta bila v vasi Valcinia aretirana Anton Blagovič in Celestin Matičič. V drugih vaseh je bilo aretiranih 11 Hrvatov. V Svetem Ivanu pri Trstu sta bila aretirana Ljubo Kovarčič in Ciril Martelanc. Vse aretacije je izvršila tajna fašistična policija OVRA.

O naši lesni krizi

Brezdomno je sedanja svetovna kriza zadela v največji meri lesno stroko in z njo pretežno del našega prebivalstva. Današnja nevarnost stanja, ko stoji ta nekdanja svetovna veja našega narodnega gospodarstva svojem nevarnemu propadu nasproti, nam razgalja v drastični luči vse dosedanje pregreške in posebno pomanjkanje organizacije, stalnovske zavednosti, skupnosti in medsebojnega spoznavanja. Tako mramro danes žal ugotoviti, da je ta panoga prepuščena — le malo organizirana — sama sebi in se ne more uveljaviti dovolj po svoji važnosti, niti doma pri kompetentnih faktorjih, niti na inozemskem trgu zaradi svoje razseženosti. Vse to pa zaradi pomanjkanja organizacijske avtoritativne skupnega nastopa, bodisi pri naših oblastih, da pomorejo, kjer je pomoč nujna in možna, pri iskanju primernih tržišč za naše blago itd.

Kdor pa ve, ceniti važnost lesne stroke, posebno za pretežno gozdnote banovine, si bo na jasnem, da je tu pomoč nujna in da ne smemo prepuščati te panoge svoji usodi in propadu, ker je tu investiranega preveč domačega kapitala in podjetnosti in ker bi jo nastopilo tudi splošno obubožanje in bi bila spodrozana prosperiteta celokupnega prebivalstva. Stoletna domena skoraj izključno domačega prebivalstva, njegove marljivosti, podjetnosti in solidnosti bi postala ob splošni obubožanosti le plien velekapitala in bojimo se v tej stroki prav lahko italijanskega kapitala.

Težko, naravnost nevarno stanje razvidimo iz nastale sedanje situacije na naših tržiščih:

Madžarska je popolnoma zaprta. Samo za les ima Dravska dolina okrog 12 milijonov dinarjev terjatev in se bori že več mesecev brezuspešno zaradi izplačila te, v današnjih časih ogromne vsote. Zaradi deviznih predpisov in neurejenih razmer je vsako trgovsko poslovanje nemogoče in obstoja zato nevarnost, da nam ta lasli za Štajersko najvažnejši trg prevzame Avstrija in Romunija.

Italija daje vtis, da je sploh pred polomom. Konsum je skrčen na minimum in še ta je pod vplivom ruskega dumpinga. Nerazpoloženje v vodilnih krogih je nasprotno našemu uvozu in nacionalistična propaganda je stalno na delu v tem pravcu.

Grško, kjer smo si priborili kljub občutni romunski konkurenci dobro tržišče, nam zapira v veliki meri lastna konkurenca državnih podjetij. V zadnjem času so pa tudi devizne uredbe, ki onemogočajo trgovsko poslovanje.

Francija, ki je uvoz kontingentirala za Francijo, kakor tudi za Alžir, je za nas praktično brez pomena zaradi boonske lesne industrije, ki nam ne le odvzema kontingent, marveč tudi ne moremo slediti nizkim cenam.

Juzna Amerika je bila še pred dvema letoma naš veliki odjemalec. Danes ne krije več potrebe pri nas. Španija nam je faktično tudi zaprta. Perspektiva je tedaj obupna. Vse države, v katere smo izvažali, kontingentirajo uvoz in kaj to pomeni specielno za nas, nam predločuje razdelitev kontingenta za Francijo, kjer je bila za področje Zbornice za TOI v Ljubljani priznanih le dobra 1/10 celokupnega kontingenta.

Končno pa naj konkretne številke pokažejo, da je naša lesna trgovina življenja in upoštevanja potrebna.

Iz uradnih podatkov za leto 1929 vidimo, da imamo na področju Zbornice za TOI v Ljubljani 43% celokupne produkcije mehkega lesa, medtem ko jo odpaše na področje srbske Zbornice le 30%. V naši banovini je 380 polnojarbenikov (v Bosni le 280), okrog 2000 samice — vodnih žag (v Bosni le 179). Na našem področju imamo 139.000 gozdnih posestev, znatno večji letni prirastek, kakor n. pr. Bosna. Vendar pa moramo konstatirati, da se nas nikjer ne vidi in nikjer ne upošteva, dasiravno vsi pri nas lesna trgovina in industrija veliko večjo efektivno in socialno nalogo, kakor pa n. pr. Bosna z nekoliko velepodjetji, ki so državna ali pa v rokah tujcev.

Ako vse to upoštevamo, uvidimo, da pride naša moč in naša veljava do izraza le v organizaciji. Le s prizadevanjem jakih organizacij bodo morali končno prej ali slej pristopiti k znanosti te važne stroke.

V preteklem letu zaznamujemo v organizatoričnem pokretu vsekakor razveseljav korak naprej, posebno z ustanovitvijo sekcij lesnih trgovcev pri trgovskih gremijih, teh pomembnih celicah našega trgovskega organizatoričnega gibanja. Delo teh gremijskih sekcij se osredotočuje pri Osrednji sekciji lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev kot osrednji predstavnici našega celokupnega trgovskega gibanja. Osrednja sekcija je ona, ki deluje na izboljšanje nevarnih prilik in smoteno deluje tudi na ureditvi izvoza lesa.

Večja lesno-industrijska podjetja so organizirana v lesnem oddelku Zveze industrijev in naši gozdni posestniki imajo svoje žunsko združenje. Vse te organizacije, ki delujejo na ohraniti in razvoju našega gozdnega in lesnega gospodarstva pa tvorijo »Gozdno gospodarsko eksklutivo«, ki naj bo glasnik in propagator težnj našega celokupnega prizadevanja ter borec za pravice in upoštevanje te važne gospodarske stroke.

To kritično stanje, ki ga preživljamo, in ki grozi s popolnim uporašenjem našega lesnega gospodarstva, mora vzbuditi v naših lesnih trgovcih zavest, da morajo združiti vse svoje sile v gremijskih organizacijah, dvigniti in ojačiti delo v gremijskih sekcijah in podpirati stremeljenja Osrednje sekcije, ki se kot neločljiv del Zveze trgovskih gremijev odločno zavzema za koristi te važne panoge.

Gozdno gospodarska eksklutiva pozivlja zaradi tega vse gozdne posestnike, da prijavijo svoj pristop podružnici gozdarskega združenja ter da osnujejo gozdarske kroške v svojem okoliščju; vse lesne industrije, da vstopijo v lesni odsek Zveze industrijev. Vse lesno trgovstvo pa, da vneta sodeluje v pristojnih gremijih in njih sekcijah pod okriljem Zveze trgovskih gremijev.

»Gozdno-gospodarska eksklutiva v Ljubljani«.

Belgrajske vesti

Belgrad, 30. jan. 1. Sneli je bil sprejet proračun belgrajske občine. Stroški znašajo 358 mil. 391.548 Din, dohodki 353.560.372 Din.

Belgrad, 30. jan. 1. Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije je imelo svojo redno odborovo sejo, na kateri je dr. Kravina referiral o potrebi sprememb v uradniškem zakonu ter stavil tudi konkretne predloge. Odbor je predloge sprejel in sklenil, da v teku tega tedna ukrene pri pravosodnem ministru potrebne korake, da se zahtevane reforme tudi izvršijo.

Belgrad, 30. jan. 1. Upokojena sta bila Viljem Novak, prof. na učiteljski v Gospiću.

Belgrad, 30. jan. AA. Na podlagi člena 5 točke 5 zakona o taksah, je finančni minister opustil plačevanja taks iz št. 1 taksne tarife, rusko cerkveno obdino v Belgradu in podporno društvo za gluhonemo deca v Ljubljani, za vse vloge in prošnje, ki jih pošljejo državnim oblastvom, izvzemši take, ki jih pošljejo v civilnih pravdah.

Dunajska vremenska napoved: V nedeljo bo v največjem delu Avstrije še neizpremenjeno vreme. V severnem delu Alp je verjetno, da lepo vreme ne bo več trajalo dolgo.

Argetoianu - Jorgov naslednik

Likvidacija Jorgovega režima ne gre od rok — Nove volitve bodo razpisali

Bukarest, 30. januarja. Spricho najnovejših avdicij pri kralju, spricho povratka finančnega ministra Argetoiana s svojega potovanja v inozemstvu in spricho bližnjega sestanka poslanske zbornice, se zopet širijo glasovi, da se pripravljajo važne spremembe v vladi in celo popolna izprememba Jorgovega režima.

Argetoianovo potovanje v Rim, Pariz in London je izzvalo vse polno političnih kombinacij po časopisju. Politični krogi se zanimajo za dve vprašanji: S čim se vrača Argetoianu in kaj namrava ukreniti? Zanimive so kombinacije v tem pogledu. Ministri prijetelji menijo, da bo Argetoianu delal z vsemi močmi na to, da se sedanja vlada izvedencev nadomesti s politično vlado, ki bi jo predsedoval on. Argetoianu upa na pomoč kralja samega in na sodelovanje političnih voditeljev. Nova politična vlada bo razpisala volitve pod geslom konverzije agrarnih dolgov. Ako Argetoianu pri volitvah uspe, namrava organizirati novo politično stranko.

Druga kombinacija, ki tudi prihaja iz krogov ministrovih prijateljev je ta-le: Sestavila se bo liberalno-argetoijanska vlada brez Duce. Volitve bi se v tem primeru ne razpisale. Mogoča je tudi kombinacija Dino Bratianu-Argetoianu; ta vlada naj bi bila samo prehodna in sledila naj bi liberalna vlada pod vodstvom Duce. Liberalna stranka se zavzema za takojšnjo vlado Duca-Argetoianu, in sicer brez razpisa novih volitev. Ta vlada naj bi

ostala na krmilu države del časa, da bi se med tem liberalna stranka konsolidirala. Ako bi ne bilo mogoče izvesti niti ene od teh kombinacij, potem bi Argetoianu še nadalje sodeloval v sedanji vladi. Glede Argetoianovega potovanja samega poročajo iz njegove bližine, da je finančni minister uspel. Njegovi prijatelji menijo, da je Argetoianu odpotoval v inozemstvo le z namenom, da se informira, ne pa zato, da bi našel denar. Sicer je po najnovejših vesteh izposloval tudi nekaj denarja v inozemstvu. Zveze, ki jih je upostavljal finančni minister s kompetentnimi krogi v Rimu, Parizu in Londonu, so za Romunijo velike važnosti.

V krogih drugih političnih skupin so glede morebitnih izprememb na vladi zelo rezervirani. Liberalni organ »Vittorul« piše, da bi po Argetoianovem povratku moglo priti do novega razvoja sedanjega položaja, toda list dostavlja, da za zdaj ni mogoče še govoriti o novih kombinacijah in predlogih.

»Patria«, organ narodnih kmetov, zahteva, da se v primeru sestave koncentrijske vlade razpusti parlament in razpišejo svobodne volitve. Drugi je vprašanje, kdo bo te svobodne volitve vodil. Kot jamstvo za svobodne volitve bi se morala sestaviti koncentrijska vlada, in to pred volitvami. »Indreptarea«, glasilo generala Averesca, je mnenja, da ni mogoče sestaviti koncentrijske vlade in se zavzema za vlado ene stranke.

Malo upanja je, da bi se sestavila koncentrijska vlada, ker ni mogoče doseči sporazuma med

voditelji posameznih političnih strank. Vsaka stranka se namreč čuti dovolj močno, da bi prevzela vlado, ki naj bi potem njenem izključnem interesu izvršila volitve. Spricho teh razvrstitev med političnimi strankami, je zelo verjetno, da bo tudi po teh novih kraljevih poizkusih ostalo vse pri starem.

Opozicija računa na nesoglasja med Jorgom in Argetoianom in upa, da bo energični Argetoianu izzval končni padec vlade ali vsaj njeno rekonstrukcijo.

Argetoianu pri kralju

Bukarest, 30. jan. Z. Finančni minister Argetoianu, ki se je predvčerajšnjim vrnil v Bukarest po enomesečnem dopustu, v katerem času se je mudil v inozemstvu, je bil sprejet pri kralju v avdiceno. Argetoianu je izbrpno poročal o rezultatu svojih pogajanj v Parizu, Rimu in Londonu. Nato je obiskal ministrskega predsednika, profesorja Jorgo, kateremu je istotako referiral. Danes bo seja ministrskega sveta, na kateri bo Argetoianu obvestil svoje tovariše o rezultatu pogajanj v inozemstvu.

»Cuventul« javlja, da je predsednik Jorga izjavil v krogu svojih prijateljev, da bo po razgovorih, ki jih je imel 24. t. m. s kraljem, moral demisionirati. V vseh političnih krogih mislijo, da bo Argetoianu sestavljal novo vlado, ne va pa se, ali bo to koncentrijska vlada ali vlada narodne zveze.

Španija in Rusija

Priprave za trgovsko pogodbo

Kovno, 30. jan. Iz Moskve poročajo: Španska vlada je svetom stavila predlog za sklenitev trgovske pogodbe. Politbureau komunistične stranke je sklenilo, da naroči komisarijatu za zunanje zadeve in komisarijatu za zunanjo trgovino, naj izdelata načrt za trgovinsko pogodbo med sovjeti in Španijo. Po desedanjih predlogih naj bi Španija za sovjetce zgradila nekaj večjih trgovskih ladij, obratno pa je španska vlada pripravljena, da poslej kupuje nafto v Rusiji. Pri tem gre izključno za državno trgovino in ne za odnose privatnih španskih trgovskih firm s sovjetsko državo.

Omeniti je treba, da je eksklutiva komunistične internacionale že izdelala listo oseb, ki pridejo v poštev kot nastavljenec v različnih sovjetskih trgovskih komisijah, zastopstvih in delegacijah. Njihova naloga bo da razvijejo v Španiji revolucionarno propagando. Število teh »nastavljenec« znaša 120 do 130. Središče in izhodišče komunistične propagande ostane slejkoprej Barcelona, kamor kominterna pošilja tudi denar za propagando in sicer preko Pariza.

Zlasi je treba poudariti, da je kom. internacionala tokrat odbrala 30 »strokovnjakov« za širjenje brezboštva, ki bodo dodeljeni sovjetski trgovski misliji. V Moskvi smatrajo, da je najprej treba v Španiji zrušiti Cerkev, ki jo smatrajo še vedno za največjo in odločilno moč v državi. Razven tega upajo sovjeti, da bo v doglednem času mogoče s ponovnimi štrajki in pohodi proti cerkvam in samostanom stališče sedanje vlade do

cela podkopati in jo z revolucionarno razpoloženimi sindikati in komunističnim delavstvom vreči ter proglasiti sovjetsko diktaturo.

Ugovor jezuitov proti razpustu njihovega reda

Madrid, 30. jan. V zbornici se je izvedla interpelacija radi razpusta jezuitskega reda. Radikalni socialisti Battella je obžaloval, da cerkve in verska slojstva, ki so pripadala jezuitom, niso prešle v last države v javne svrhe. Battella se je skliceval na ustavo in zahteval, da se razpuste tudi drugi verski redovi. Protestiral je tudi proti temu, da nekateri kongreganti prijavno poučujejo verouk.

Naučni minister je v svojem odgovoru omenil, da bo tozadevno zakonodajo treba še spopolniti, o ostalem pa da naj se ne pritiska na vlado, ki bo že storila svojo dolžnost.

Jezuiti so pri civilnem sodišču vložili pritožbo proti dekretu, ki razpušča njihov red. Vloga zahteva, da naj se dekret toliko časa ne izvaja, dokler ne bo najvišje državno sodišče formuliralo svojih sklepov.

Madrid, 30. jan. tg. Španski jezuiti so sicer protestirali pri vrhovnem upravnem sodišču proti razpustitvi svojega reda, vendar pa že zapuščajo svoje samostane in šole. Večina se izseljuje v inozemstvo, oni pa, ki bodo stanovali v Španiji, bodo stanovali posamezno in privatno.

Zahteve mlinarjev

Belgrad, 30. januarja. AA. Na državni konferenci zastopnikov mlinarske industrije, trgovskih mlinov in mlinov na merico, ki so zastopani v Jugoslovanski zvezi mlinov, so bili sprejeti sklepi:

1. Svobodna trgovina s pšenico in pšenično moko v Jugoslaviji naj stopi v veljavo najkasneje do 15. februarja 1932. Z uveljavljenjem svobodne trgovine se morajo odškodovati mlini za vse tiste zaloge, za katere so prej plačali odškodnino.

2. Monopol izvoza pšenice in moka naj ostane v veljavi do konca te kampanje, to je do 30. junja 1932.

3. Za pokritje izgube pri izvozu naj država pobere od mlinov: a) določen odstotek prodajne cene vseh vrst moka kot izredni davek na mletev do 30. junja 1932, ali pa b) naj pavšalno obremeni vse mline po njihovi tehnični kapaciteti in po določenih lestvicah.

Obenem se naproša kraljevska vlada, da se pozovejo k Privilegirani delniški izvozniki družbi na stalno sodelovanje zastopniki mlinarske industrije.

Potajoča kmetijska razstava

Belgrad, 30. januarja. AA. Kmetijska potajoča razstava in šola, ki jo organizira kmetijsko ministristvo skupno s prometnim ministristvom, je končana. Vsa dela pri ureditvi 23 vagonov so se izvršila v železniški delavnici v Smederevu. V ponedeljek 1. februarja bo garnitura vlaka izročena upravi razstave, ki bo skupno s strokovnimi referenti takoj začela intenzivno delo za notranjo ureditev razstavljalnih vagonov in ureditev razstavljenih predmetov po posameznih kmetijskih panogah. Ta dela bodo končana do 12. februarja.

Svečana otvoritev kmetijske potajoče razstave in šole bo v nedeljo 14. februarja ob 10 dopoldne na železniški postaji v Belgradu. Razstava bo odprta dva dni in tedaj bodo imeli ne samo belgrajski meščani, nego tudi kmetje iz okoliških vasi priliko ogledati si to veliko razstavo, ki je prva te vrste v naši kraljevini.

Nato bo razstavljalni vlak krenil po programu na vožnjo v vardarsko in moravsko banovino.

Vsi razstavljeni predmeti, ki so dozdaj prijavljeni potajoči kmetijski razstavi, morajo biti v Smederevu najkasneje do 8. februarja in se na poznejše pošiljke ne bo moglo več ozirati.

Ceškoslovaški poslanik obotel

Belgrad, 30. jan. 1. Iz češkoslovaškega poslanstva poročajo, da je češkoslovaški poslanik dr. Flieder nevarno obotel. Temperatura je že nekoliko dni stalno zelo visoka. Vsi Belgrajčani gojijo velike simpatije do priljubljenega poslanika. Nj. Vel. kralj je naročil, da se mu dnevno poroča o zdravstvenem stanju dr. Fliederja.

Pogreb Joanovića

Belgrad, 30. jan. 1. Danes je bil pogreb profesorja dr. Joanovića, ki je tragično končal svoje življenje pred dvema dnevi. Pogreba se je udeležil kraljev zastopnik, nadalje zastopniki vseh številnih vojaških in univerzitetnih oblasti ter tisoč akademikov in svečeništva. Ob odprtem grobu so se poslovili od rajnega domači in inozemski učenci. Do solz je ganil vse prisotne poslovljni govor dijaka Pavla Trbinca, ki se je v imenu akademikov poslovil od tega nepozabnega ljubitelja mladine.

KITAJSKO-JAPONSKA VOJNA

Zadnje vesti

Angleži v precepu

London, 30. jan. tg. Angleška vlada se ni zavzela stališča k sklepu kitajske vlade, ki je napovedala vojno Japonski, ker se MacDonald še nahaja na Skotskem. Odločitev MacDonalda, da se še noceji vrne v London, pomeni, da je vest izredno alarmirajoča. Londoni finančni svet presoja položaj izredno pesimistično, ker je pričakovati težkih motenj angleških interesov na Daljnem vzhodu. Anglija je investirala v Sanghaj 250 milijonov funtov, tam se nahajajo velike angleške banke, angleška parobrodna društva in velike trgovine, razen tega pa imajo angleški državljani ogromna posestva v Sanghaju. Vsa javna prometna sredstva, vodovod, elektrika, plin in drugo je financirano z angleškim denarjem. V Londonu smatrajo, da je kitajska vojna napoved čina obupa, da ga niso dobro premislili, ker je Kitajska s tem kršila pravice iz Kelloggovega pakta, na katere se je sklicevala. Japonski vojaški ataše je izjavil, da more Japonska v najkrajšem času prepeljati na Kitajsko 200.000 mož in da se sedaj nahaja na Kitajskem 50.000 japonskih vojakov.

Kitajci se mrzlično organizirajo

London, 30. jan. AA. Reuter poroča iz Nankinga, da tam vzmirjenje čedalje bolj raste. Vlaki polni vojakov in okrašenj z narodnimi zastavami vozijo iz Nankinga v Sanghaj ob velikanskem navdušenju ljudstva.

Znani general in bivši predsednik vlade Čang-kajšek, ki je izdal proglas vsemu kitajskemu narodu, naj vstane k orožju, je danes odpotoval v družbi predsednika vlade Vangčingvaja neznanu kam.

Doznava se, da sklep o proglasitvi vojne Japonski ne bo objavljen pred jutrišnjim dnem.

Britanski in ameriški generalni konzul v Sanghaju se zelo trudita, da bi spravila oba nasprotnika.

Pariz, 30. jan. tg. V pariških uradnih krogih se potrjuje, da je Kitajska napovedala Japonski vojno. Uradnih vesti o tem pa še ni. Kitajska delegacija pri Svetu Zveze narodov je sicer demantirala, v Parizu pa smatrajo, da je demanti samo formalen. Pariški diplomatski krogi presoja položaj zelo resno.

Sanghaj, 30. jan. tg. Kitajci so danes streljali s topovi na japonske položaje v okolici severnega kolodvora na japonski glavni stan; nakar so bili Japonci prisiljeni k umiku.

Meskuva, 30. jan. AA. Ugotovljeno je, da so se japonske čete na lastno inicijativo vkrcle v vlake na postaji Kuangčene in da so se odpeljale po progi vzhodne kitajske železnice proti severu. Naravno je, da takega ravnanja japonskih oblasti ni moči smatrati za pravilno.

Sanghaj, 30. jan. AA. Tukajšnja trgovinska zbornica in društvo kitajskih bankirjev sta izdala apel na ves svet, v katerem prosijo pomoči proti japonskemu nasilju. V apelu omenjeni društvi trdita, da hočejo Japonci zagospodariti nad vso Kitajsko.

Newyork, 30. jan. AA. Azijsko brodovje ameriških Združenih držav je dobilo zapoved, naj bo pripravljeno, da če bo treba pomaga pri evakuaciji in zaščiti ameriških državljanov na Kitajskem.

Sanghaj, 30. jan. AA. Davi ob 7.30 se je tu čulo naglo topovsko streljanje iz smeri kitajskega mesta Nantao južno-francoske koncesije. Tudi v Čapeju se je ponovno začelo topovsko streljanje.

Helsingfors, 30. jan. AA. Finski parlament je sprejel s 120 glasovi proti 45 uvedbo državnega monopola na uvoz in prodajo alkoholnih pijač.

30letnica salezijanskega zavoda na Rakovniku

Ljubljana, 30. januarja.

Skromni so bili začetki salezijanskega zavoda na Rakovniku. Dne 23. novembra 1901, so se pripeljali iz Turina v Ljubljano prvi salezijanci: en duhovnik in dva kleriki v spremstvu provincijala benečanske province. Na kolodvoru sta jih čakala katehet, poznejši opat Janez Smrekar in g. Bradaška, blaginjak »Društva za zgradbo zavetišča«, ki je kupilo Rakovnik in ga izročilo salezijancem. Rakovnik je bil tedaj majhen, skromen gradič, ki so ga obdajala razpadajoča gospodarska poslopja. Novo bivališče salezijancev je bilo ob njihovem prihodu še pusto in prazno. Manjkalo je vsega: miz, stolov, postelj. V naglici so se tisti večer pripeljali iz Ljubljane najpotrebnejše. Prav po zgledu bl. Janeza Bosca, ustanovnika salezijanske družbe. Tudi on je začel svoja dela z najskromnejšimi sredstvi in čakal, da mu božja previdnost pride na pomoč za nadaljnji razvoj.

Danes je preteklo od skromnih začetkov že 30 let. Bila je to doba bojev, težav in velikega truda. Don Boscovo delo na slovenski zemlji je počasi rastlo, se stopnjevalo razvijalo in utiralo pot v boljšo bodočnost. V začetku je tuptam kdo zmajeval z glavo, češ, ali so salezijanci res potrebni v Ljubljani in sploh na Slovenskem? Pa časi se spreminjajo in s časi tudi razmere. Vedno bolj je rastlo spoznanje, kako velikega pomena so salezijanske naprave za današnje razmere. Danes je jasno: mladina potrebuje vodstva, nege, ljubezni. Drugače bo izgubljena. Tudi v naši domovini. Ne samo po mestih, tudi po deželi. — Don Bosco je bil velik duh: V svoji ljubezni do človeštva sploh je gledal v bodočnost in videl vse to, kar mi sedaj doživljamo. Zato je svoje ustanove prilagajal modernim potrebam, sodobnemu človeku, sodobni mladini. Bil je apostol — prerok. In to kaže na veličino njegovega duha.

Danes so salezijanske naprave v Jugoslaviji razširjene med Slovenci in Hrvati. Med Slovenci je šest naselbin (Rakovnik in Kodeljevo v Ljubljani, Radna, Veržej, Murska Sobota, Razkrižje), med Hrvati pa dve (Vlaška ulica in Knežija v Zagrebu). Salezijanci vzgajajo mladino po smernicah, ki jih je dal Don Bosco svojim sinovom: hočejo dati Cerkvi verne katoličane, domovini pa zveste državljane, ki ljubijo red in spoštujejo zakone.

Koristnost salezijanskih naprav je pri nas danes že splošno priznana, don Boscovo delo uživa pri vseh slojih brez razlike strank iskrene simpatije. Težave, ki so vedno spremljale to delo, še danes niso minile in so se deloma še stopnjevale, toda božje delo ne kloni pred težavami.

Rakovnik je močno razvil svoje delovanje: danes ima lepo urejene obrtne šole s pravico javnosti, dijaški konvikt za tiste, ki ne zmorejo prevelikih mesečnih, in pa bogoslovno za salezijanski duhovniški naraščaj. Ta bogoslovna ima skoro mednarodni značaj, ker se v njej pripravljajo za duhovski poklic tudi več Slovkov in Cehov. Posebno lepo se razvija oratorij, ki sprejema v svoje okrilje zlasti ob nedeljah okoličansko mladino, katere se skupno udeležuje službe božje in zabava pod skrbnim nadzorstvom, s čimer se odtegne nevarnostim ulice. Oratorij ima še poseben pomen sedaj, ko se je v neposredni bližini razvila kolonija barak na Galjevici, radi katere se je številno prebivalstva podvojilo. V lepi, na novo poslikani cerkvi se vrši redna služba božji ne samo za notranje gojence, ampak tudi za sosednje prebivalstvo, za katero je tako v dušnem oziru dobro preskrbljeno. Ob nedeljah popoldne pa prihaja h krščanskemu nauku mnogo meščanov, ki s tem zadostijo svojemu hrepenju po Bogu, po svežem zraku, po soncu in potrebnem oddihu.

Junak z Ortlerjeve severne stene v Ljubljani

Predavanje Hansa Ertla 4. februarja

Slika nam kaže drznega plezalca po ledenem prevesu, ki si dela sedež na cepinu.

Ljubljana, 30. januarja.

Mladi monakovski alpinist Hans Ertl bo v četrtek 4. februarja ob 20 v dvorani Delavske zbornice predaval o najmodernejši tehniki plezanja po snegu in ledu ter o svojih neverjetno težkih turah, posebno nam opiše pristop po severni steni naj-

višje gore bivše Avstrije, Ortler (3905 m). Ertl je bil rojen 21. februarja 1908, torej ni še star 24 let, in je sedaj slušatelj visoke šole za trgovske znanosti v Monakovem. Iz mladega je po očetu dobil veselje za alpinistiko in zgodaj se je jel pripravljati za vedno težje ture, obenem pa proučeval plezalno tehniko. Iznasel je zadnja leta sam tako zvani sedež na cepinu, s katerim se omogoči plezanje celo po ledenih prevesah. Pri predavanju pokaže z različnimi slikami uporabo moderne tehnike ter prednese prizore, ki se človeku zde neverjetni. S premišljenim trainingom je svoje sile stopnjeval od leta do leta ter zadnja leta zmagoval različne do takrat nepreplezane stene, tako: severozahodno steno Wiesbachhorna in severno steno Mant d'Hérens, Königspitze in končno Ortlerja. — Hans Ertl je tudi že znan in priljubljen predavatelj, ki z živo besedo opisuje svoje najtežje ture, povsodi vzbuja največje zanimanje in občudovanje. Plezalne slike Ertla kažejo višek človeške sile, vztrajnosti in energije do meje človeškega napora.

Podrobneje opiše svojo plezalno turo na Ortler. To najvišjo goro nekdanje avstrijske carevine je zmagal prvič leta 1904 tirolski lovec na game, Jožef Pichler. Le malokdo mu je poznejša leta sledil. Bolj znan je postal Ortler s pristopom in opisom ture na vrh po znanih angleških alpinistih Buxton in Tuckett. Ortlerjeva severna stena pa je še vedno ostala nepremagana.

Sele lanske poletje sta to steno preplezala Hans Ertl in Franc Schmid, oboje iz Monakovega. Severna stena Ortlerja meri 1400 m direktno višine (je torej le nekoliko višja od čiste Triglavske stene), je pa skoraj docela zledenela, ima 80 stopinj naklone in silne prevese. Plezanje je trajalo 17 ur, od tega 11 ur brez počitka.

Hans Ertl nam 4. februarja opiše z živo besedo ter pokaže s krasnimi diapozitivi to svojo do sedaj najtežjo turo. Njegovo predavanje bo zanimivo ne le za izurjene plezalce in znane alpiniste, odpre nam tudi pogled na veličastvo in strahote ledenikov in snežišč najvišjih vrhov Alp.

Tretji požar v 12 dneh

Šmarje pri Sevnici, 29. januarja.

Danes ob pol 14 je naenkrat izbruhnil požar v Šmarju pri Sevnici. Gorel je hlev Antona Kušarja. Ljudje so začeli takoj gasiti in tudi brigadnica tovarne Winkle je bila hitro na mestu. V teku pol ure je bilo pogaseno. Prihiti so tudi v jako kratkem času gasilci iz Sevnice in Boštanj. Iz česar se vidi, da imamo vrle sosed.

V Šmarju je vse zelo razburjeno. Vsekakor je pa le čudno, odkod ogenj sredi dneva. Splošno sumijo, da je požigalec domačin, ki dobro ve, da je

ponoči Šmarje dobro straženo od zadnjega požara sem. Treba bo stražiti tudi podnevi.

V kratkem dobimo Šmarci svojo brigadnico, ker se bo v najkrajšem času ustanovilo gasilno društvo v Šmarju. Šmarci kakor tudi tovarni Winkle in Jugotani so se izkazali za dobre gasilce, in upamo, da bodo skupno s Sevnčani in Boštanjci vedno o pravem času na mestu sile in potrebe.

Škoda pri tem požaru ni tako občutna, ker je bilo hitro pogaseno. Zgorela je streha in nekaj sena. Živine ni bilo v hlevu. Je pa zato ogorčenost ljudi toliko večja, ker se ne ve, kdo je požigalec.

Jubilej značajnega moža

Jesenice, 31. januarja.

Jutri v ponedeljek 1. februarja obhaja v krogu svoje družine štiridesletnico zakonskega stanu po vsej gornji saveški dolini znani gospod Peter Rozman, odlični delavec na prosvetnem polju, dolgoletni bivši občinski svetovalec, hišni posestnik itd. na Savi in Jesenicah. Do predlanskega leta je bil delovodja v tovarni KID, kjer je še pod nekdanjim ravnateljem Trappenom bojeval hude boje ter kljub hudemu pritisku od strani vodstva tovar-

ne vsakokrat volil slovenskega kandidata na župansko mesto tudi takrat, ko je bil glasovanje javno in združeno z nevarnostjo, da bi bil odpuščen iz službe. Vsa leta je bil vrl član Katoliškega delavskega društva na Jesenicah in prav do zadnjih let je nastopal na odru katoliške prosvete, kakor tudi v cerkvenem pevskem zboru. Čestitkam k jubilejnemu jubileju se pridružuje tudi Krekovo prosvetno društvo na Jesenicah ter mu želi še dolgo vrsto let preživeti v krogu svoje vrle družine.

SARGOV

Z zob za vedno izgine kamen, če jemlješ dnevno KALODONT

Sargov Kalodont je edina zobna krema, katere vsebuje učinkoviti dodatek proti zobnemu kamnu (Sulfuricinoleat po Dr. Bräunlichu).

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Treznostni kongres

Napovedano je že bilo, da bo v nedeljo, 21. februarja v Ljubljani slovenski treznostni kongres. Medsebojno klanje in pobijanje v pijanosti, ki ga noče in ne bo biti konec — saj bremo o njem še in le še, teden za tednom — nas izliva k odporu. Te sramote mora biti konec! Kri umorjenih vpije k Bogu za maščevanje. Ti zločini kličejo jezo božjo nad ves narod. Zato konec tem morijam, konec! Ta glas mora iti po celi Sloveniji!

Treznostni kongres bodi slovesna otvoritev novega napora in boja zoper nesrečno strast, ki narod ponižuje in uničuje. Boja in napora, ki ga ne sme biti konec, dokler se ne doseže cilj: vse-spolna treznost!

Kongres obeta biti jako lep. Upamo, da bo tudi lepo obiskan. Polovična vozina po železnici za udeležence z dežele je zaprošena, in ni dvomiti, da bi ne bila dovoljena. Odzovejo naj se posebno naše prosvetne organizacije.

Posebnost kongresa bo ta, da bo nastopilo mnogo govornikov, zastopnikov raznih stanov in struj, s kratkimi govori. Zato zborovanje, četudi precej dolgo, ne bo dolgočasno in utrudljivo, ampak zaradi obilne razlike zanimivo. Pri tem delu, če hočemo doseči kaj uspeha, morajo sodelovati vsi stanovi in vse struje. Stvar je občanarodna, vse-slovenska.

Govorilo bo 25 govornikov in govornic, med njimi tudi ena kmečka žena in en šolarček-mlad junak. Posebej bo govoril zastopnik »Štajercev.

Prišli bodo tudi zastopniki Hrvatov in Srbov in bo od vsakih po eden govoril; slednji v imenu »Saveza trezvene mladje«. Najoddaljenejši udeleženez pa pride iz Berlina: vodja protialkoholnega pokreta v Nemčiji. Ta bo imel v ponedeljek za posebne interese še posebna predavanja.

Na predvečer bo treznostna akademija, ki jo priredi dijaštvo z delavsko mladino vred.

V nedeljo zvečer bo zborovanje se bo igrala dnevu primerna gledališka igra.

S kongresom bo združena tudi protialkoholna razstava. Material za razstavo bo dal deloma »Jugoslovenski Savez treznosti«, ki ima svoj sedež v Zagrebu, deloma ljubljanski Higijenski zavod. Razstava bo lepa in jako poučna.

Da bo pa šel glas: konec klanju, konec pijanosti surovosti in razuzdanosti po celi Sloveniji, bo ta nedelja z odobrenjem in odredbo obeh škofijskih ordinarij, lavantinskega kakor ljubljanskega, treznostna nedelja za obe škofiji. Povsod naj bi se ta dan govorilo o treznosti in ustanovila ali pa obnovila in poživila cerkvena družba »Treznost z novimi, bolj konkretnimi pravili od dosedanjih. Zupni uradi bodo uradnim potom dobili tozadevno potrebna navodila.

Treba je enkrat začeti delo za stizenje ljudi, stva in odpravo divjaških navad res na celi črti in z vso resnostjo. Irski nam bodi zgled! Če so tam pijanost strast ukrotili in narod strenzili, ga moramo tudi pri nas!

Strašno dejanje zakonskega moža

Svojo ženo zadavit menda v duševni zmedi - Temne slutnje so se uresničile

Metlika, 30. januarja.

Danes ob 7 so se oglašili zvonovi pri Treh farah in naznanili, da se je spet nekdo poslovil od nas. Toda kdo? Nihte ni bil v tej soseski nevarno bolan. Pa smo kmalu zvedeli strašno novico. Jožef V. iz Svirkevega vrha je zadavil svojo ženo Angelo.

Kaj naj sodimo o strašnem dejanju? Mož ni bil slab človek. Saj je užival spoštovanje in je celo občinski odbornik. Zadržne čase pa so začeli opažati na njem neke spremembe. Čudno mrk in zamišljen je postal in žena je e skrbjo zasledovala to spreminjanje. Vedno je slutila in se bala ne-

česa groznega. Pisala je pred kratkim v Ljubljano moževemu bratu, naj pride in odpelje za nekaj dni njeneza moža v Ljubljano, da se bo umiril.

Tudi on sam je čutil, da se v njem nekaj podira in sta prav anoci oba mož in žena prosila neko sorodnico iz Metlike, naj bi stopila malo do njih, ker se bojita, da se utegne kaj hudega primeriti. Tako so temne slutnje morale moža in ženo in res je prišlo, kar je prišlo.

Davi so jo našli mrtvo, zadavljeno. Bog ve kakšen strašen boj se je odigral v možu, ki je končal s tako brezupnam zločinom.

Nesrečni mož se je dal v roke pravici.

Zgodba o žejnih konjih in druge ribniške

Ribnica, 20. januarja.

Kaj takega pa se tudi v ribniški dolini še ni pripetilo! Bilo je na sv. Boštjana dan, mraz, in burja je brila skozi dve suknji do kosti. V gorenjem koncu fare so imeli praznik, v Ribnici pa se je pripeljala svatba. Furmani so pili in dobre volje bili. No kako bi ne? Saj pri sedanjem slabem za-služku z vožnjo je še najlepši »froht« svatbo vo-ziti. Le škoda, ker se pri takih prilikah večkrat pozabi na konje, ko morajo stati po več ur na mrazu pred gostilno lačni in žejni. Ko so mladi furmanje odpeljali svate na kolodvor, so jo e konji urezali po daljni bližini čez vas Sajevec proti Slatniku. Srečni konji zagledajo sred Sajeveca polno veliko korito. Ko blisk oba para naenkrat zdijata k vodil pri koritu, ki je precej široko, je nastala gne-ča. Zaradi hude žeje in živalske nevoščljivosti je »fuka« nekoliko odrinil na stran »prama«, tako da se je revez z vso vprego zvalil v korito. Ljudje so prihiti na pomoč in e težavo porezali vprego, da so tako rešili konjička neprosto voljne mrzle kopeli. Furmani so zavirskali in poglali naprej, mokri »pram« pa bi bil ališal zelo pikre zbadljivke na svoj naslov, če bi razumel ribniško »spraho«.

SEJEM V SODRAŽICI

Zdaj pa nekaj resnega. Pretekli teden smo imeli v Sodražici še precej živahen sejem. Prigianih je bilo nad 20 glav živine. Pa so dijali me-sarji, da ni bilo kaj prida za njih, ker so bile bolj stare živali. Bodi mesarjem ribniške doline na čast povedano, da vedno kaj boljšega zberejo in se bo-jijo starine v mesnico. Tudi oblasti jih preveč ne tirajo, da znižajo mesu cene, ker sami tekmujejo medseboj, kdo bo bolj poceni dajal, tako da se že tudi pri nas dobi dobro meso po 8 Din kg. Prodana je bila med drugimi tudi lepa krava po prvem teletu za 9000 kron, dočim je imel še v jeseni kmet za njo s teletom 18.000 kron! (Pri nas se na ži-vinskem sejmišču še vedno vse kupčuje v kronah.) Obutev se je nekoliko pocenila, obleka pa je še vedno draga. Sicer se pa kriza še najbolj pozna po gostilnah ob takih prilikah. Vendar mimo Franceta v Zamostecu gre le malokdo, da bi ne vstopil v

njegovo krčmo in poslušal njegove pristne ribniške sale.

LOVSKA SREČA: 4 DIVJI PRAŠIČI PADLI

Letos imajo ribniški lovci izredno srečo. Zad-njič kar štiri košute, dne 27. t. m. pa so ustrelili štiri divje prašiče. Zaslugo je pripisovati skrbnim lovekim čuvajem, ki vedno pazijo, kje in kdaj se kaka divjačina pojavi. Tako je imenovane dne javil lovecem čuvaj France Cebin iz Otavice, da se nahaja pri Makosji krdelo divjih prašičev. Bilo jih je enajst! Lovci so jih podrli štiri; med ustreljenimi so tri že oplojene svinje, ki bi bile izkobile 20 glav prirasika. Lovci so ponosni. Kako bi ne bili? Saj je z enim strelom padlo 10 glav! Kmetje so se pa oddahnili, ker prašič ne pozna ne v gozdu ne na polju nobene manire, in dela škodo kar vsevprek.

POROKA.

Dne 25. t. m. sta bila v Sodražici poročena g. Franc Marn iz Vinic 20 z gđe. Františko Pu-celj istotam. Priče so bile Jakob Ambrožič iz Sušja 10 in Jožef Henigman iz Gorice vasi. Vsi na-ročniki in zvesti čitatelji »Slovenca«. Mlademu pa-ru želimo v novem stanu obilo sreče!

Ježica

Prireditve. Naše Prosvetno društvo je pravkar naštudiralno izvirno slovensko komedijo »Glavni do-biteki«, ki jo uprizori danes ob 15 in 20 v društve-nem domu. Spisal je komedijo režiser in igralec ljubljanske drame Fr. Lipah. Snov je vzeta iz ži-vljenja slovenske meščanske družbe po svetovni vojni; godi se v naši beli Ljubljani.

Pomagajmo brezposelnim! Odbor Kat. prosvet-nega društva je na svoji zadnji seji sklenil, da po svojih močeh podpre akcijo, ki skuša odpomoči bedi brezposelnih in omiliti njih težki položaj. V ta na-men priredi na pustni torek ob 8 zvečer »Pustno zabavo« pri pogrnenih mizah, katere čisti dobiček je namenjen brezposelnim. Na sporedu so: dve ve-seloigri, pevske točke, solospevi, zborovo petje itd. Občinstvo opozarjamo na dobrodelni namen prire-ditve in prosimo, da se obilno odzove našemu klicu in priskoči trpečim na pomoč!

'Slovenec' pred 50 leti

V soboto, 21. januarja 1882

Politični pregled: Pozornost cele Avstrije je obrnjena na dogodke v jugoslovanskih deželah. Prav zanesljivih poročil sicer vsi skup nimamo. Do večih bitek še ni prišlo. O neki manjši praski pa se iz Dubrovnika poroča: Dne 10. t. m. bila je v Mrečnah v dubrovaškem okraju praska med eno kompanijo polka št. 16 in med enim oddelkom Kovačeve čete, ki je šel okoli 80 mož. Stirje usliši so ostali mrtvi in 20 je bilo ranjenih; od vojakov sta bila le dva ranjena in en častnik Stevilo uslišev v Hercegovini se računa do 1500 mož, dohajajo pa vedno novi ustaši. Ravno toliko jih bo pri Vošiji.

V torek, 24. januarja 1882

Listek: Književno jedinstvo v Jugoslaviji. Ko je slani Gaj razobrazil svojo ilirsko zaslavo, začeli so se Jugoslavo spogledovati... Tudi od Slovencev so nekateri prišli na to zaslavo, dočim so k njej istokreni Srbi skrgali po vsem hladni ostali. Pa bili so tudi še drugi, kateri so volili vendar še nadalje Slovenci ostati. Preserna je ostal na svojem domačem polju, in kdo ve, če bi si bil toliko slave pridobil, ako bi bil stopil na stran Vraza, kajti znal je, da k narodni zavesti se prebujajo ljudi mora se vneti k ljubezni do domačega jezika. V tem mu pa moramo, se ve da, tudi hvaliti biti, kajti kdo ve, koliko Slovencev bi bilo še več pomembnih ali polakovnih, če so v nemar pustili narodni jezik ter se poprijeli ilirščine.

V četrtek, 26. januarja 1882

Politični pregled: Preč. g. Anton Jeglič, doktor bogoslovja in semeniški poudarja, odbornik Slov. Matice in družbe Katoliške itd., imenovan za kanonika nadškofije Vrhbosenske, odrine vže prihodnji teden v Sarajevo. Kranjska zgubi učnega, pobožnega, poudarja duhovna, pravi biser, Bosna ga dobi. Izvirni dopisi: Z Dunaja: Vstaja v Hercegovini se čedalje bolj razširja in poroča se, da so sim ter tje po deželi raztresene ustaške trupe po 150 do 300 mož, ki imajo nekateri čisto nove angleške puške. Tudi Krivokljani so začeli prijemati naše vojake, ki bodo imeli dokaj opraviti, preden zaduše vstajo... Srbska in hrvaška vlada ne podpira vstajnikov, pač pa omladinski srbski listi zanje pišejo.

V soboto, 28. januarja 1882

Izvirni dopisi: Motnik: Mislim da je pravi čas, ako kažem, da razglasevanje poslav in družih cradinskih pisem v slovenskem jeziku ni nova reč. Tega se lahko prepričamo, ako pogledamo v stare arhive. Nekaj takih slovenskih postav ali razglasov sem pred 7 leti iz tukajšnega trškega arhiva odbral, kateri še posmimo nobena slovenska bibliografija ne omenja, in menda ravno za to naši nasprotniki menijo, da se nekdanji ni slovenskega črnilo pri viši kakor pri nižji gosposki: a Razglas cesarja Jožefa 1787, 29. septembra; poselski red na knetih, b) 1784, 3. maja na Dunaju, na novo razglašen v Ljubljani 1886; ... d) o odpravi kufrastega droblja (soldov) v primorskih deželah, samo slovensko... (našlevo 7 razglasov). Predno so 1809 okoli 1. avgusta pridli Francozi v te kraje, bilo je več razglasov samo v slovenskem jeziku razglašenih od avstrijske vlade.

Domače novice: O naših vojnih poročilih. Potrebno se nam zdi, naznaniti našim bralcem, da smo dobili od višega policijskega komisarja prepoved, da ne smemo nič poročati o premikanju naše vojske v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini... Naši bralci bodo tedaj vedeli, zakaj bodo naša poročila o vojski le bolj kratka in pomanjkljiva. — Kuga med raki. »Novicam« se piše iz Kostonjeve, da je prišla huda bolezen med krške rake in da tako ginejo, da se je hudi popolnega pogina teh za Kranjsko znamenitih živali, ker so krški raki kot najboljše po celotni seeti sloveli. Bolezen je bojda razširjena po celi Krki.

V torek, 31. januarja 1882

Politični pregled: Na interpelacijo naših poslancev v zadevah koroških Slovencev, ki tako jasno osveščajo trpljenje naših bratov v Gorotanu, ne vedo nemški listi nič drugega odgovoriti, ko da se kranjski poslanci nimajo pravice vtičati v koroške zadeve. Zakaj pa se nemški poslanci vedno vtičajo v naše zadeve? Kdo pa je kriv, da koroški Slovenci nimajo svojega poslancev?... Kadar pride sprejemba volilnega reda na razgovor, lažab so pač treba zadržati, naj se na Koroškem slovenski okraj skup zlože, da bodo vsaj enega poslancev v državnem zboru imeli.

Dobri pastir

III. zvezek. Premišljevanja o našem Gospodu Jezusu Kristusu. Spisal dr. Ciril Potočnik, semeniški spiritual v Ljubljani. V nekaj dneh bo izšel 3. zvezek prvih slovenskih premišljevanj. Obsega zadnje dneve Gospodovega življenja, trpljenja in poveljanja. Posebno opozarjamo na to knjižno novoel vse preč. gg. duhovnike, samostanske predstojnike in predstojnice, pa tudi dobre laike, da si pravočasno preskrbe za postni čas tako primerno premišljevalno knjigo. Knjiga obsega skoraj 400 strani in stane broš. Din 40 v pol platno vez. 52 Din, eleg. vez. 64 Din. Po pošti 2 Din več. Da jo boste pravočasno dobili, pišite takoj na naslov založnice: Prodajalna KTD (prej H. Ničman), Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Kranj

Veliko sreče. Danes se poročita na Brezjah gđ. Marija Hribar, pisarniška uslužbenka pri tvrdki Koebke in g. Viljem Tomat, trgovski pomočnik pri tvrdki Merkur. Nevesti, ki je članica Prosvetnega društva in se je pridno udeleževala pri pevskem odseku, so v sredo zvečer zapele podoknico dekleta, snoči pa fantje-pevec Prosvetnega društva. Obilo solčnih dni v novem življenju!

Današnje prireditve. Ob 1 popoldne nogometna tekma na Farovski lok. Igrata SK »Dunav« in Ljubljane in SOD »Triglave« iz Kranja. — Ob 3 popoldne bo v Ljudskem domu druga repriza komedije »Beneški trojčiki«, ki je pri prvih dveh predstavih dosegla višek uspeha.

Domžale

Licitacija pošne vožnje Domžale—Lukovica in Lukovica—Domžale ali posamič ali skupno se bo vršila na dan 4. februarja t. l. v pisarni tukajšnjega županstva.

Godbeno društvo v Domžalah vpripori danes ob 15 v svojem domu »Dobri vojak« svezek in njegove pustolovščine, veseloigro v 14 slikah. Pri prireditvi sodeluje društveni orkester.

Občinski zbor SK Diska se vrši danes ob pol 2 popoldne v prostorih gostilne Fr. Januša na Stari pošti.

Ljubljana

Zopet vlom pri belem dnevu

Ljubljana, 30. jan.

Danes opoldne se je na Dunajski cesti pripetil zopet eden takih vlomov, kakršen se je zgodil pred kratkim v Krisperjevo trgovino, ko je neznan vlomilec odnesel ročno blagajno z večjo vsoto denarja.

Opoldanski odmor med 12 in 14 je danes uporabil neznan vlomilec, ki je vdrl v trgovino »Jugomaterial« in odnesel neopaženo ročno dnevno blagajno, v kateri je bilo 7 do 8000 Din denarja.

Večer slovenskih humoristov

Prosvetna zveza želi vsako leto med svoje prosvetne večere uvrstiti vsaj en literarni večer, na katerem boro naši pisatelji samo svoja dela. Minuli petek je napolnila predavalno dvorano v Unionu novica, da bo bral iz svojih spisov pisatelj Fran Milčinski. Gospod pisatelj je najprej ugotovil, da ob večeru slovenskih humoristov ne smemo pozabiti našega največjega humorista, to je naš narod sam, ki nam je prepletel vso našo zemljo s svojimi šalami. Nato je bral nekaj zgodb o Butalcih, ki so se skučali s pametjo, pa so zmagali Butalci, ne pa pamet. Višek večera pa je tvoril doslej nenatisnjen humorističen spis, ki ga je posvetil Milčinski — svoji smrti, starosti in umiranjju. O tem predmetu je pisalo glede sebe pač malo humoristov; kočljivi snovi je kos samo resničen humorist, ki je obenem mož horacovske življenjske modrosti in mu vodi njegov mirni, neskaljeni pogled na resno in na šaljivo plat življenja zdrava duša v zdravem telesu kljub morebitni mimgrednosti telesni obolenosti. Sledilo je predavanje prof. Koblarja o humorju in o zgodovini slovenske humoristične literature. Ob sklepu nam je predstavil član ljubljanske drame gosp. Lipah še Aleševca s času primerno humoristično označbo hišnega posestnika in Rada Murnika z njegovim Prisiljenim željem. Ta prosvetni večer bo ohranilo občinstvo, ki letos v posebno razveseljivem številu obiskuje te prireditve, v prav prijetnem spominu.

Specialist za ušesa, nos in grlo

dr. Janko Hafner

se je preselil na Resljevo cesto 9/I

ord. 10—12, 3—5. ~ Telefon 30-12.

Klub elektroinženjerjev v Ljubljani

Pretekli torek se je ustanovil Klub elektroinženjerjev pod okriljem ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Potreba po tej organizaciji je obstajala že dolgo časa in se je občutila zlasti ob raznih prilikah, ko je moralo Udruženje sklepati o vprašanjih iz področja elektroinženjstva, kar je bilo združeno mnogokrat v neprilikah, ker združuje Udruženje inženjerje vseh strok. Ideja je počasi dozorevala. Radi vedno večje specializacije v inženjerskih strokah in z ozirom na izkustva v drugih državah je gosp. univ. docent ing. Venčec Koželj, predsednik pripravljalnega odbora predlagal, da se naj ustanovi Klub elektroinženjerjev, ki se naj bavi edino z vprašanji iz elektroinženjstva. Predsednik Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov gosp. inž. Janko Mačkovec, ki se je sestanka udeležil, je v imenu sekcije toplo pozdravil ustanovitev Kluba elektroinženjerjev. V svojem govoru je omenil, da bo novi klub sigurno mnogo pripomogel do uspešnejšega strokovnega delovanja Udruženja.

Nato so se vršile volitve za odbor kluba. Za častnega predsednika je bil izvoljen gosp. univ. profesor dr. ing. Milan Vidmar, za predsednika g. univ. prof. ing. Juro Horvat, za I. tajnika inž. Drago Mattanovich, za II. tajnika ing. Branko Vajda, za blagajnika ing. Franc Strajnar.

Novoizvoljeni predsednik je v svojem govoru opisal pomen in naloge novoustanovljenega kluba, ki so zelo različne. Mlada naša industrija zahteva z ene strani normalizacijo in racionalizacijo produkcije. Elektrifikacija države, katere se nahaja šele v razvoju, zahteva zavestno in vsestransko proučevanje tega zelo važnega narodnogospodarskega problema in to tem bolj, ker so naša sredstva jako omejena in jih je treba radi tega čim bolj izkoristiti. Ravno v tem pogledu so elektroinženjerji odgovorni, ker njihovo delovanje daje smer bodočemu razvoju.

Stanovska vprašanja in vprašanje vzgoje elektroinženjskega naraščanja je velike važnosti, posebno v današnjih težkih časih. Nezaposlenost velikega števila naših mladih elektroinženjerjev ni utemeljena. Danes se ne more biti govora o hiperprodukciji. Vzrok nezaposlenosti je v večini slučajev nerazumevanje posameznikov, ki deloma mislijo, da so tuji inženjerji strokovno bolj izobraženi, kakor domači, deloma pa postavljajo na odgovorno mesta strokovno ne zadostno izobražene moči, kjer bi bili mladi elektroinženjerji na mestu in prinesli gotovo veliko koristi. Ti posamezniki ne upoštevajo, da gleda inženjer svoje naloge z višjega stališa in da jih zato lažje pravilno reši.

Izbran je tudi poseben odbor pod predstvom ravnatelja Kranjskih deželnih elektrarn, g. ing. Frana Maklavca, ki naj proučuje vprašanje nezaposlenosti.

Klub namerava prirediti redne sestanke, na katerih se bodo strokovna vprašanja skupno reševala. Namerava tudi prirediti predavanja, pospeševal bo izdajo strokovne literature, sodeloval pri sestavljanju varnostnih predpisov, normalizaciji, sestavi elektroinženjske terminologije itd. Sodeloval bo tudi z ostalimi strokovnimi klubi, ki so se že osonovali ali se še bodo v drugih mestih naše države.

Kaj bo danes

Cerkev Marije Pomočnice na Rakovniku. Ob pol 10 govor g. dr. Tomaž Klina, kanonika in stol. župnika. Nato slovesna ev. maša. — Popoldne ob pol 4 govor prevzvojenega gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana, nato slovesni blagoslov. — Ob 5 v gledališki dvorani krasna igra: »Valovi strasti in ljubezni«.

Drama: Ob 15: »Zapravljevec«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Revna kot cerkevna miš«. Izven. Znižane cene.

Opera: Ob 15: »Viktorija in njen huzar«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Trije mušketirji«. Izven.

narja. Vlomilec je prišel v trgovino na ta način, da je s ponarejenim ključem odprl vrata in tako neovirano lahko došel v notranjost trgovine. Tam je pograbil blagajno in z njo izginil.

Policija se je trudila danes vse popoldne, da bi vlomilca, morda jih je bilo tudi več, izsledila ali pa vsaj našla kakšno sled za njim. Dosedaj se ji to še ni počečilo. Številni kriminalni slučajji in tatvine zadnjega časa kažejo, da je zopet pričelo v našem mestu delati in krasti več nevarnih zločinskih tolpe.

Prosvetno društvo Trnovo ob 8 zvečer: »Lumpacij vagabunde«, burka v treh dejanjih.

Kino Kodeljevo: Ob pol 4, pol 6 in 8 »Pazi, Harold!«

Ljudski kino Vič-Glince ob 4, 6 in 8. »Živ mrlič«, drama, John Gilbert Renee Adoree.

»Zvezda«: Ob 20: Predavanje Češkoslovaške obč. Predava g. Ružena Černé: »Žena v narodnem gospodarstvu«.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25, in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Čvrček za pečjo«. Red A.

Opera: Zaprti.

»Šišenska prosveta«. Ob 8 zvečer skioptično predavanje dr. Valterja Bohinca o ognjenikih naše zemlje.

Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer Rihard Tauber v zvočnem filmu »Ne verujem več nobeni ženkici«.

Ljudski kino Vič-Glince. Ob 8 »Pravica močnejšega«, drama.

Nočno službo imata lekarne. Mr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

© Bela vrana. Nad kakovostjo filmov, ki prihajajo k nam, je bilo že toliko pritožb, da se v tem sploh ne splača več govoriti. V tem oziru je Ljubljana pod najbolj zagamano vzhodnoslovensko provinco. Včasih pa se le pripelje, da pride k nam film nadpovprečne kvalitete. Tak slučaj vedno zelo spominja na pregovor o slepi kuri in zrnu. Te dni smo imeli v Ljubljani priliko videti film »Aleksandrov trg«. Sicer ni bilo v njem bogve kaj in pisatelj Alfred Döblin gotovo ni bil preveč vesel take filmske ambicije pa je film le imel. In koliko dni so vrtili ta film, najboljši, kar smo jih zadnje mesece imeli priliko videti v Ljubljani? Dva dni! Pomisliti je treba, da pogosto kakšen neumen operetni kič in šund vrte cel teden in če je treba še več. Občinstvo je sicer za film pokazalo dokaj razumevanja in bi ga mogli vrtili brez skrbi še nekaj dni. Vendar daje ta slučaj zelo laskavo spričevalo naših kinopodjetjem, pa tudi okusu širokega občinstva, obenem pa točno dokazuje, da film ne sme biti ne umetniški, ne kulturni, niti nadpovprečen, če hoče imeti velik uspeh. Film je le sredstvo za poneumnevanje in kvarjenje okusa množice.

© Misijonsko predavanje za učiteljsko. V torek, dne 2. februarja bo misijonsko-etnološko predavanje za učiteljsko v beli dvorani hotela Union ob 11 uri. Ob 10 uri bo praktično poučno predavanje o kulturnem pomenu slov. misijonarja Barage v 4. meščanski šoli pri Uršulinkah. — Učiteljsko prijazno vabiljeno. Misijonstvo postaja tako važno za civilizacijo in znanstvo, da mora mladina biti o tem poučena.

© Splošna malozeleniška družba d. d. v Ljubljani sporoča, da s 1. februarjem t. l. preneha obratovanje z avtobusi na progi Ljubljana—Ježica—Cručce. Promet na tej progi bo vršilo odlejš avtobusno podjetje Jože Magister, ki bo obdržalo dosedanjí vozni red in cene. Avtobusno podjetje Magister preneha obratovati s 1. februarjem t. l. z avtobusi na progi Ljubljana—St. Vid, in bodo vozili avtobusi samo od St. Vida dalje proti Tacnu, Gamelnem, Mednem in Medvodom in sicer tako, da bodo imeli v St. Vidu zvezo s tramvajem. Avtobusni vozni red od St. Vida dalje je razobešen v tramvajskih vozovih.

© Pevcem »Ljubljane«. V ponedeljek, dne 1. februarja ne bo pevske vaje. — Pevodvoja.

© Gospe in gospe obveščamo, da ima »Poselska zveza« na razpolago vsakovrstna dekleta. Kdor rabi služkinjo, naj se obrne na naslov: »Poselska zveza«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22-I, Delavska zbornica. Kdor pisмено išče služkinjo, naj natančno opiše, koliko članov družine je, koliko goveje živine, prašičev itd., kakšno delo in koliko plače. So nekateri služkinje, ki bi radi šle na deželo, pa pridejo dopisi brez navedenih podatkov in si nobena služkinja ne upa prevzeti, ker dekleta nimajo denarja na razpolago, da bi zastop izdajale denar za vožnjo. — »Poselska zveza«.

© Služkinjam! Danes 31. t. m. točno ob 5 popoldne bo v »Služkinjskem domu«, Križevniška ulica št. 2 predavanje. Predaval bo g. župnik p. dr. Angelik Tominec o strokovni organizaciji in o nesocialnih razmerah služkinj. Vabiljo se vse služkinje brez razlike, četudi niso članice »Poselske zveze«. Pripeljejo naj s seboj vse svoje tovaršice in prijateljice. — »Poselska zveza«.

© Ob priliki smrti gospe Marije Ravnikarjeve so darovala uradnice Zadrúžne gospodarske banke, d. d. v Ljubljani, Din 187 šentpeterski Elizabetni konferenci v Ljubljani.

© Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Na Svečnico dne 2. februarja bo priredilo rokodelsko društvo gledališko predstavo. Igralci bodo vpriporili pod režijo g. J. Novaka priljubljeno burko s petjem Lumpacij vagabund. Vstopnice se dobivajo v predprodaji jutri zvečer od 6 do 8 in na praznik od 10 do 12 ure v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12. Pričetek predstave je ob pol 8 zvečer.

© Občni zbor društva za ustanovitev župnije in zidavo cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu v Ljubljani se vrši danes ob pol 11 v dvorani prosvetnega društva pri Sv. Krištofu.

© Predavanje v Rokodelskem domu. V sredo, dne 3. februarja bo predaval v dvorani Rokodelskega doma g. ravnatelj Franc Gabrovšek o kolonialni razstavi v Parizu l. 1931. Mnogoštevilne skioptične slike bodo pokazale zanimive predmete, ki so bili zbrani na razstavi iz vseh delov sveta. Pričetek predavanja je ob 8 zvečer.

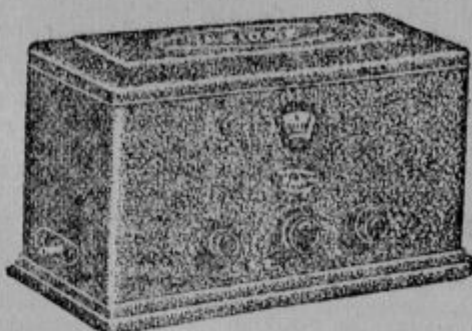
© Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V ponedeljek, dne 1. februarja vaja ob 18³⁰ ženski zbor, ob 20 moški zbor. Nekdanji člani zbora vabiljeni. Nov program. — Odbor.

© Šentpetersko prosvetno društvo naznanja svojim članom, da bo v ponedeljek zvečer ob 8 predavanje s skioptičnimi slikami, ki ga bo vodil g. kanonik Iv. Sušnik o vulkanih. Vstop prost.

© Redni občni zbor Filharmonične družbe v Ljubljani bo v ponedeljek, dne 15. februarja ob 18 v poslopju Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom in volitvami.

KO KUPUJETE RADIO, MISLITE NA KVALITETO!

APARATI ZNAMKE »RADIONE« SO SE ZMERAJ NEPREKOSLJIVI!

TROELEKTRONSKI APARAT

»RADIONE«
TIPE WF3 ZA PRIKLJUČEK NA IZMEČNI TOK Z VISOKOFREKVENČNO STOPNJO; IZREDNA SELEKTIVNOST, JAKOST IN ČISTOST GLASU. CENA Z ELEKTRONKAMI VRED ... DIN 3160—

RADIO LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

© »Šišenska prosveta« priredi na Svečnico ob 8 zvečer v samostanski dvorani dobrodelno akademijo s pestrnim sporedom. Clani in prijatelji vljudno vabiljeni.

© Mizar, večletni delovodja, prevzame vsakovrstna popravila in gre tudi na dom. Izvrsno politira. Ker je brezposeln z družino, ga toplo priporočamo. Naslov v uredništvu »Slovenca«.

© Ljudski dom v Mostah. »rvi prosvetni večer bo drevi ob 8. Predava ravnatelj Zadrúžne zveze g. Franc Gabrovšek, o kolonialni razstavi v Parizu. Predavanje bodo pojasnjevale krasne skioptične slike. Vstopnina nizka. Pridite!

© Kino Kodeljevo predvaja danes ob pol 4 pol 6 in 8 Harolda Lloyda v filmu »Pazi, Harold!« Vstopnina 8, 6, 5 in 4 Din.

© Podpornemu društvu za gluho in slišno mladi v Ljubljani sta darovala gosp. Vilko Senica, trgovec v Zalcu 1000 Din, gosp. Ciril Sitar, tiskar v Ljubljani pa o priliki božičnice 100 Din. Najlepša hvala!

© Registracija motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani opozarja one lastnike motornih vozil, ki še niso prijavili svojih motornih vozil in prosili za dodelitev novih evidenčnih tablic, naj to nemudoma storo. Prošnjo je vložiti po predpisanih obrazcih, ki se dobe pri upravi policije v Ljubljani, soba št. 16-II. Proti zamudnikom se bo policijsko kazensko postopalo in se bo odvzelo evidenčne tablice iz leta 1931.

KINO KODELJEVO

Danes ob 1/4, 1/2 in 8

Harold Lloyd v zvočnem filmu

»PAZI, HAROLD!«

Vstopnina samo Din 8, 6, 5 in 4.

© Ljubljanska megla. Ze nekaj dni sem uživamo Ljubljancani vse čare — megla ima namreč tudi dosti lepote v sebi — in neprijetnosti tipične ljubljanske zimske megle. Le okoli pol dne se ta megla nekoliko razkadi, da prisije solnce. Predsnočnim je nastopila v mestu tako gosta megla, da so ljudje na cestah komaj mogli videti nekaj korakov predse. Megla pa je ležala zelo nizko, saj so se videle zvezde, večeraj okoli pol dne je solnce pregnalo meglo in nastalo je krasno solčno popoldne, tako da so bolj priljetni Ljubljancami iskali prisojnih krajev, kjer so se veselili solčnih ur. Oživel so po dolgem času parki in sprehajališča. Da bi le bilo tako še prihodnje dni, so si želeli ti sprehajalci. Zimski sportniki so bili drugih misli.

© Umrli so v Ljubljani od 23. do 28. januarja 1932: Pavlin Marija, 82 let, zasebnica, Ižanska cesta 75. — Smalec Marija, roj. Pakiž, 42 let, zasebnica, Pražakova ulica 11. — Erman Zofija, roj. Venčeli, 35 let, žena delavca, Zalokarjeva ulica. — Globelnik Leopoldina, 4 mesece, hči krojaškega pomočnika, Ižanska cesta. — Miklavčič Marija, roj. Vampl, 71 let, občinska uбоga, Vidovdanska cesta št. 9. — Kašan Matija, 74 let, mestni revež, Japljeva ulica 2. — Tejkal Miroslav, 26 let, sin železniškega uradnika, Vidovdanska cesta. — Mežnar Karel, 26 let, čevljarški pomočnik, Podlimbarskega ulica 20. — Jeršin Ana, 8 ur, hči posestnika in delavca, Črna vas 58. — V ljubljanskih bolnišnicah: Brtončelj Jožef, 24 let, hlapec, Martin vrh pri Železnikih. — Petelinkar Franc, 15 let, ključavničarski vajenec, Žbilje pri Medvodah. — Repas Florijan, 9 mesecev, sin strojnika, Mežica. — Tavčar Ivan, 2 mesece, sin železničarja, Kapiteljska ulica. — Pentič Helena, roj. Parkeli, 31 let, žena trgovca, Jevnica pri Krenicah. — Senica Alojzija, 49 let, žena paznička trb. premog. družbe, Trbovlje. — Kodder Marija, 4 dni, hči tov. delavca, Slap pri Kranju. — Peterelj Ana, 64 let, užitarica, Žiri. — Popit Anton, 31 let, sin posestnika, Lesno brdo. — Drakslar Matija, 23 let, sin hišarja, Spodnja Hruška. — Zajec Ana, 4 mesece, hči železničarja, Žgornja Šiška. — Hojan Marija, roj. Kovatik, 27 let, žena knjižgovedje, Čegnarjeva ulica 10. — Farfanti Adela, 8 let, hči delavca, Črna vas. — Segovič Jakob, 6 mesece, sin barvarja, Radovljica.

© Prosv. društvo pri Sv. Krištofu priredi danes in na Svečnico obakrat ob 1/20 Hirstovo šaloigro v treh dejanjih »Teta na konju«. Režiser Camernik Anton. Zasedba vlog je prvovrstna. Kdor se boče od srca nasmejati in dobre volje biti, ga najvljudneje vabimo.

© Sobotni živilski trg je bil razmeroma douro založen z vsem, kar rabijo ljubljanske gospodinjje za kuhinjo. Vedno več prihaja na trg nove zelenjave, zlasti motovilca ter radica; merico prodajajo po 1.50 Din. Komprija skoraj ni na trgu. Kakšno košaro ga prinese katera izmed okolških

kmexic ter ga prodaja po 1,25 Din kilogram. Več pa je zeljnatih glav, ki so po velikosti od 50 par do dinarja ena. Kartofole je bilo na trgu malo ter se zaradi tega cena nekoliko dviga. Včeraj so jih prodajali po 6 Din kilogram. Kielo zelje je po 3, kisel repa po 2 Din. Trnovski zeljari držijo ceno za spoznanje višje kakor kmetice. To razmerje, ki navadno obsega 1 Din razlike, je že stalno ter ga Trnovčani zagovarjajo z boljše kvaliteto ter z večjo režijo. Za Jugoslovansko knjigarno so zdaj na prodaj večinoma le jabolka slabših vrst, od 2 do 4 Din kg. Lepa štajerska jabolka po 5 Din je na svoji stojnici prodajala »Proda«. Na tej stojnici so zdaj stalno na razpolago zaklani piščanci in purani. Včeraj je tega blaga, ki se prodaja po 18 Din kilogram, kmalu zmanjkalo. — Žive perutnine je bilo na trgu jedva 10 kurnikov. Lepe kokoši so nudile potovke od 18 do 25 Din eno. Jajca pa je na trgu zdaj dovolj ter so se njih cene celo za spoznanje znižale: od 1,75 do 2,25 Din par. Zajci so po 15 Din eden. — Fižol je po 3 do 3,50 dinarjev liter, ajdova moka po 4 Din, koruzna po 1,50 Din, pšeno po 3,50 Din liter. Oreškov je drci so po 14 do 15 Din kilogram, prodajajo jih večidel hrvatske kmetice iz okolice Karlovca. Fine suhe hruške so po 5 Din kilogram. — Vrtniški in šenčurski sir je po 24 Din kilogram. Živalski fant z očali in lepo povhovo je menda edini na trgu, ki vsaj v besedah ne obeti nobene krize. Trdi namreč, da je »kšefta« vedno dovolj, da ljudje še vedno bolj obrabljajo ter ga gospodinjice pridno kupujejo ne le za petek, marveč tudi druge dneve.

Stanje Meterca neizpremenjeno resno. V večeršnjih številkah smo poročali o grozni nesreči, ki je predvčeršnjim zadelo posestnika Jožeta Meterca iz Begunj pri Lescah. Kakor smo se informirali v bolnišnici, je njegovo stanje še vedno neizpremenjeno resno. Meterc se niti do »noči ni zavedel ter še vedno bruha kri. Zelo malo upanja je, da bi okrevale.

Novec je pogoltnil. Včeraj so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 8 letnega Ermana Godunca, ašičke premogarja z Brunske gore, v občini Radče pri Zidanem mostu. Erman je med igro pogoltnil 10 parov novcev, ki se mu je zataknil v grlu. Potrebna je bila nujna operacija. — Razen njega je bolnišnica sprejela še dva nadaljnja ponesrečenca. Posestnikov sin Josip Debeljak iz Slivnice je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — Tretji ponesrečenec je 31 letni posestnikov sin Jože Skrabar iz Tivnice, ki je padel s konja in se močno potolkel po glavi.

Razne tatvine. V Rožni dolini se je neznan tat splazil v stanovanje polirja Valentina Battelina in mu ukradel 1500 Din vredno moško obleko in 300 Din vredno, že ponošeno suknjo. — Francu Bizjanu je nekdo te dni ukradel v neki gostilni na Poljanski cesti iz žepa listino, v kateri je bilo 2080 Din. — Prav tako neznan je tudi tretji tat, ki se je v petek popoldne splazil v stanovanje gostinčarja g. Miha Majcna na Ižanski cesti in odnesel sinu Stanku 1000 Din vredno obleko modre barve, dalje srebrno damsko uro in uro budilko v vrednosti 1000 Din. Prijavljenih je še nekaj manjših tatvin v vrednosti do 200 Din.

Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

Vital Vođušek:

Nedeljske misli

Na drugo predposlno nedeljo razmišljamo Jezusovo priliko o sejancu, ki je šel seme sejati. Nekaj je padlo poleg pola — plice so ga pozobale; nekaj na skalo — kmalu je usahnilo; nekaj med trnje — zadušilo ga je; nekaj na dobro zemljo — in to je zrastle in obrodilo stoteren sad. Učenci so Jezusa vprašali, kaj pomeni ta prilika. On jim je rekel: Seme je božja beseda, ki pada v človeške duše. In nekatere so kakor pol, nekatere kakor skalo, ali trnje, nekatere pa dobra zemlja. Kmalu bo spet pomlad in hodil bom po travnikih, poljih in gozdovih. Pa se mi bodo v medlem spominu današnje prilike vsiljevala vprašanja kakor se mi je že tolikokrat: Kaj pa je prav za prav pol? Kako, da vsi čez eno košček zemlje ni pognala roža? Ali niso tistele skale kakor stražarji? Ali je pol kriva, da je pol? Ali je skala kriva svoje trdote? Ali ima dobra zemlja toliko plodnosti iz sebe? Neštokrat gledam v človeške duše. In nekatere so res stene, shojene kakor poti. Vsi hodijo preko njih s trdnimi koraki. Kakor da so samo za pol in za most, da vsi čez eno peljajo. In druge so trde. Vse čitljive. Še v zadnjem hipu ne dahnejo mehke besede ljubezni. Morda nasmeh na izmučenem, zgubnem obrazu milica razodene prikrat: saj je moral imeti vendarle mehko srce. Nekatere duše so kakor trnje: in ranijo in nosijo rane in kreveč, čeprav hrepene za rožami, čeprav bi rade trošile cvetje. Nekatere pa so bogate, bogate in dobre, da jih ne bi izmeril nikdar.

Meni pa se zdi, da nekatere duše morajo biti shojene in trde in trnjeve; a niso same krive tega. V te duše pada božja beseda. In v nekaterih zapoje, v nekaterih tiho zasveni, v nekaterih umolkne.

Zdi se mi, da Jezus ni vsega povedal v priliki in da je ni do konca razložil. Saj vsa se pogovarjala zadnjič: za vsako Jezusovo besedo, kakor nam je izročena po evangelistih, gotovo stoji silna vsebina, ki je ne bomo nikdar domeli. V današnjem evangeliju nam je sam zaidil: Vam — mojim učencem — je dano razumeti skrivnosti božjega kraljestva, drugim pa se daje v prilikah.

Ali moremo pogledati za priliko o sejancu, semenu in dušah v božjo skrivnost? Morda imajo tudi ti večkrat občutek, da je v vsaki stvari za zunanjo podobo lika skrivnost, v vsakem življenju nekaj spetnega, neprebrunjenega. Tako te ogorči večših samotnih drevo ob zapuščenih poti; ogorči te potok, rož, nebo, kamen, kos zidu. Ko ti spregovori, šele veš, da si dolje poznal vse samo po zunanji podobi. Ali pa spet: pride hip, ko boš kakor preroben začel s pomladjo, ko doš bral knjigo vse drugače kot dolje, ko boš drugače govoril s prijateljem, drugače hodil samotna polja. A vendar se na zunaj ni nič spremenilo: le ono speče se je prebujilo in se hipoma oglasilo v tvojem življenju.

Na ta občutek sem se spomnil, ko sem bral vslopnjo pesem današnje svele mase (nekaj močnega je moralo biti, ko so te besede pred stoletji zaplele iz src vseh vernikov, ko so spremetljivi duhovniki pred oltar): Zbudi se! Zakaj spiš, o Gospod! Saj res: Gospod je včasih med nami in v nas, kakor bi spal. In če so duše shojene in stene in trnjeve, in če božja beseda v njih usahne in se uduši in jo drugi odnese; vendarle je v dušah neprebujena skrivnost — Gospod v njih spi. In če je naš čas bolan in trd in kritičen in ves k zemlji priklenjen — ali ne moremo pogledati za njegovo zunanjo podobo: v njem spi Gospod. Kličimo, da bi se prebudil!

Zadnja beseda vsake prilike je Bog; zadnji njen odmev — milost. Zato ob koncu današnje prilike čutimo vedno bolj: tako malo moremo govoriti o dušah. Morda so pol, skale, trnje, bogata zemlja... O, da se le vsaj v zadnjem hipu prebudi njihova skrivnost, njihov Bog! Zakaj duša bo stala nekoč vred Njim, ki ve, za kakšno življenje jo je ustvaril.

Metliške novice

Kletarski tečaj v Metliki. 27. in 28. januarja se je vršil v Metliki po nalogu in s podporo banske uprave v Ljubljani dvadnevni kletarski tečaj, ki sta ga vodila g. Zupančič od banske uprave in g. Filipič od glavarstva v Novem mestu. Taka je bila sodba o naših ljudeh zapisana in izgovorjena, da se ne zanimajo za nobeno stvar. Morda je ta sodba v marsičem resnična, toda ta tečaj je pokazal, da se ta sodba ne sme posplošiti. Posebno privlačno je bilo to, da se je vršil tečaj v praksi, ne pri prazni dvorani, ampak pri polnih sodih. Vršil se je namreč v kleti vinarske zadruge. Tam je bila prilika, da se praktično pokaže in vse bolj zapomni, kako je treba ravnati z vinom in kako se uporabljajo razne priprave. Vemo pa tudi to, da je poln sad, posebno če je v njem dobra kapljica, čudovit magnet, kateri vleče nase vse, mlado in staro. No pa uočem reči, da so ravno te prijetne okoliščine privabile tečaju tako lepo udeležbo — bilo je vseh udeležencev do 100 — marveč to je tisto, kar ljudi budi: skrb, kaj bo. Vsi čutimo, da je treba najti novih potov, ker je staro kar vse odpovedalo. Prav vinstvo pa je pomenilo našo preteklost, in od vna si obetamo tudi prihodnost.

Kaj pravi letošnji »metličanec«? Nekateri imajo veselje s tem, da obrekujejo našo pravično belokranjsko kapljico. Veselje jim radi pustimo, toda krivice ne bi radi trpeli. Zato pa naj govori pravična tehtnica, ki isto govori prodajalcu in kupcu. Ob priliki omenjenega kletarskega tečaja je bilo izmerjenih nekaj vin. Rezultat je tak, da daje naš letošnji »metličanec«. Najboljše vino, pridelale g. Bajuka iz Drašč št. 8, je pokazalo 14% alkohola. Povprečno pa je večina pokazala nad 12%. Pa to nam še najbolj očita, da so naša vina kislila. Po-

Maribor

Ureditev Aleksandrove ceste

Pred začetkom tlakovalnih del - Zgraditev podzemnega stranišča pred kolodvorom

Maribor, 30. januarja.

Pretekle dni je mariborska občina razpisala licitacijo za oddajo tlakovalnih del na cestah, katerih tlakovanje je predvideno v letošnjem občinskem gradbenem programu. Med temi cestami je tudi Aleksandrova, ki bo s tlakanjem končnoveljavno urejena. Aleksandrova cesta je brez dvoma najpomembnejša in zlasti z vozovnim in avtomobilskim prometom najbolj obtežena žila našega mesta. Urejena pa je slabo ter nikakor ne odgovarja zahtevam tako velikega prometa, ki se razvija po njej. — Cesta je deloma tlakovana, od kolodvora dalje pa je gramozna in zlasti ta del je bil čisto predmet upravičenih pritožb javnosti, ker se je nahajal kot državna cesta v oskrbi države ter je bil stalno zanemarjen. Cesta bo tlakovana z granitnimi kockami, kakor je Kopališka. Granitni tlak je sicer najdražji, toda v praksi se je doslej izkazal kot najtrajnejši in izredno praktičen tudi za popraviljanje.

Mariborčani, Primorci! Danes ob 11 je v stolnici karol smo že sporočili javnosti, maša za dušnika za blagopokojnim goriškim metropolitom dr. Fr. Borg. Sedejem. Pomolimo za velikega nadškofa-mučenca!

Organizacija smuških tekem za prvenstvo države, ki bodo imele radi prijavi iz inozemstva mednarodni pomen, je bila predmet seje Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza, ki se je vršila pretekli petek zvečer. Tekme organizira JZS, ki je kooptiral v odbor člana MZSP, radi česar pa so nastala nekatera nesporazumjenja, ki se bodo morala urediti. Tekmovalna proga bo trasirana tekmo današnjega dne ter so bili poverjeni s tem odgovornim poslom gg. Roglič, Golubovič in Vetrli. Start in cilj se bo nahajal na Tržaški cesti pri gostilni Achtig, proga pa bo izpeljana deloma po ravnem terenu ter preko severnozhodnih pobočij Pohorja. Za slučaj, da bi bile snežne razmere za tekmo nepopolne, bodo tekmovalna preloženja na po-nejši termin ter bodo vsi prijavljeni tekmovalci o tem pravočasno brzojavno obveščeni.

50 letnica vrliga moža. Te dni praznuje svoj 50. rojstni dan ugledni in spoštovani mariborski obrtnik g. Blaž Serdinšek, posestnik in mešarski mojster. Rodom iz Rogoške Slatine iz ugledne rodbine, udeležuje se pa v našem mestu že dolgo vrsto let ter si je pridobil v krogih svojih znancev spoštovanje in priljubljenost. Želimu našemu zvestemu naročniku še mnogo let v zdravju in veselju!

Za mariborsko pomožno akcijo je daroval Vazjemna zavarovalnica v Ljubljani 1000 dinarjev.

Gradba ceste na Kalvarijo, je nalezela med prebivalstvom na protiviljenje ter se je čulo v javnosti več protestov proti temu načrtu. Tudi v občinskem načelniku samem se je več občinskih svetnikov izrekli proti nameravani graditvi ter predlagalo, da bi se na kak drug način akusale zaposliti brezposelne množice, ter jim tako pomagati. Kakor smo doznali, bo graditev ceste kljub tem ugovorom izvršena ter se prično gradbeno dela že jutri. Cesta bo speljana tako, da bo šla po severnem pobočju do vrha ter bodo dosežanja pola, ki vodijo navzgor za pešce, povsem očuvana. Bojazen, da bi se dosežanja lepi dohodi na vrh grička uničili, je bila eden glavnih vzrokov bojazni pred to cesto in kakor je iz predložitve čega razvidno, je bila ta bojazen neutemeljena. Z gradbo ceste pa se bodo odprle tudi druge možnosti za našo lepo Kalvarijo. Vprašanje zgraditve restavracije bo sigurno zopet stopilo v ospredje.

Seja mariborskega občinskega sveta se bo vršila predvidoma dne 18. februarja. Na dnevnem redu bo poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja ter poročila odsekov.

Razstavo važnejših letošnjih pridobitev prirediteljsko društvo v Mariboru v študijski knjižnici v zvezi z društvenim občnim zborom, ki se bo vršil v nedeljo, 7. februarja t. l. ob 10 dopoldne v čitalnici študijske knjižnice. Na dnevnem redu občnega zbora je predavanje o letošnjih arheoloških najdbah v Mariboru, poročilo odbora, določitev članarine in slučajnosti.

Posestne izpremembe. Ivan Pall v Krčevini. Praprotnikova ul. 220 je kupil hišo v Parmovi ulici 3 od Avg. in Marije Danko za 170.000 Din. — Kocbek Ignac in Julijana, Radvanjska ul. 6 sta kupila hišo v Koserjevi ulici 125 od Ivana Vesenjaka za 150.000 Din. — Razven tega je kupila mestna občina dve parceli na Grajskem marofu od Helene Baumkirchner za 233.530 Din in od Katar. Badl ter Adele Schaller za 156.850 Din.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se vrši v petek, dne 15. febr. t. l. v banovinskih vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8—12 in od 14—18.

Mariborčani pri tekmovalju za savaško prvenstvo. Današnjih smučarskih tekem za prvenstvo Savaške banovine se udeležita odlična mariborska smučarja Pinter in Neuman.

Drevi ob 20 v dvorani Zadrudno gospodarske banke rokoborba in boks. Nastopijo naj-

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrnite Vašo kožo vsak večer, preden greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močna in prožna. V eter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadrnite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj, ter Vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam.

Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

skusno merjenje pa je povedalo, da naša vina nimajo kisline čez 8 pro mile. Povprečno izkazujejo 7. Stokovnjaki pa pravijo, da so še vina z 9 prav dobra. Nihče torej ne more očitati, da so naša vina slaba, niti ne, da so prekisla. Zato pa pravim vsem, ki bodo tole brali: kdor hoče imeti dobrega, zdravega in stanovitega vina, naj se oglasi pri nas. Tudi bo s tem najboljše pomagano Beli Krajini, ki je letos radi suše tako zelo prizadeta.

Ureditev avtobusnega prometa

Ljubljana, 30. januarja. AA. Kr. banska uprava razglasa:

Na osnovi §§ 1. in 12. zakona z dne 2. decembra 1930, Službeni list št. 55, iz 1931 in § 54 (obrtne) reda z dne 5. februarja 1907, dr. zak. št. 26) odreja v cilju enotne ureditve avtobusnega prometa in v prometnovarnostnem oziru, kolikor ni to že določeno v pogojih posameznih koncesijskih odlokov — sledeče:

1. Podjetja, vršča obrt občasnega prevažanja oseb z avtobusi, ne smejo v svoja vozila sprejemati več potnikov, kakor je v njih oblastveno dopuščenih mest.

2. Vstopanje in izstopanje potnikov se sme vršiti le na oblastveno ugotovljenih, iz vozniških redov razvidnih in ob progi označenih postajališčih (stalnih in pogojnih) in je postajanje avtobusov v ta namen med postajališčih prepovedano.

3. Prevažanje tovorov in blaga, ki ni ročna prtljaga potnikov — izvenzmi pošto — je z avtobusi prepovedano. Istotako je prepovedano odvažati od oblastveno določenih stojšč v svrhu prevzemanja in oddaje kakršnekoli prtljage.

Prestopki se kaznujejo po določilih obrtnega reda. Kazni so: a) ukor; b) globa; c) zapor; d) odvzete koncesije za določen čas ali za stalno. — Odredba stopi v veljavo tretji dan po objavi v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine.

Celje

Tejski promet v preteklem letu. Od 1. jan. do 31. dec. 1981 je obiskalo Celje 11.460 tujcev in sicer 8626 Jugoslovancev ter 2834 inozemcev. Med inozemci je bilo 1416 Avstrijcev, 412 Čehoslovakov, 399 Nemcev, 239 Italijanov, 119 Madžarov, 56 Rusov, 49 Svcarjev, 39 Poljakov, 37 Amerikancev, 25 Francozov, 15 Angležev, 14 Kitajcev, 5 Grkov, 4 Romuni, 3 Danci, 3 Nizozemci, 2 Bolgari, 2 Arabci, 1 Španec, 1 Portugalec, 1 Šved in 1 Turk. Počlicev je bilo zastopanih med njimi 4158 trgovskih potnikov, 1883 delavcev, 1008 uradnikov, 889 obrtnikov, 680 industrijcev, 596 dijakov, 232 zdravnikov, 175 odvratnikov ter 1845 brez poklica.

Smrtina kosa. V četrtak 28. t. m. je umrla na svojem posestvu na Polulah št. 18 posestnica Marija Rezarjeva v starosti 66 let — V petek 29. t. m. je umrla na svojem domu v Gaberju, Tovarniška ulica 4, v starosti 42 let Cecilija Levčeva, žena delavca mestnega mlina. — Iste dan je umrla v javni bolnišnici vdova po davčnem slugi Helena Potoklepa iz Gaberja v visoki starosti 76 let. — Dušam pokojnih večni mir in pokoj. Zlatu jočim preostalom pa naše iskreno sožalje.

Nočno lekarniško službo ima sedaj v prihodnjem tednu do vključno petka 5. p. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Mestno gledališče. Repriza Mariše, ljudske drame s petjem v petih delanjih, ki je pri premijeri v popolnoma razprodanem gledališču dosegla velik uspeh, bo na Svečnicah ob 4 popoldne v Mestnem gledališču. Predprodaja stopnic v knjižarni Goričar in Leskovšek na Kralja Petra cesti, kjer se lahko naročajo vstopnice tudi po dopisnici na kar opozarjamo zlasti občinstvo iz okolice.

Trobenčice v okolici Celja. Vpokojeni kapetan g. Andrej Kopinšek je te dni nabral v svojem vinogradu v Zvodnem pri Celju lep šopek svežih trobenčic, katerih je sedaj vse polno v njegovem vinogradu, kar se pač redko dogaja koncem meseca januarja.

Občni zbor celjskega gasilnega in reševalnega društva. Sinoči, sobota 30. t. m. se je vršil v Gasilekem domu občni zbor gasilnega in reševalnega društva. Društvo šteje danes 61 rednih članov, ima mnogo dopolnih in 6 častnih članov. Alarimirano je bilo društvo 25 krat za večje požare, 18 manjših, 7 krat so se vnele saje. Razum tega je bilo še 5 slepih alarmov, vsega 50 alarmov. Pri tem se je razvil cev v dolžini 4740 m in 379 mož je žrtvovalo 689 ur časa. Prevoženih je bilo več kot 1000 km in porabljenih nad 600 litrov bencina. Reševalni oddelek je prepeljal 370 ponesrečencev in bolnikov, avto pa je prevozil 2527 km. Odbor je dobil absolutno. V novi odbor so bili izvoljeni kot načelnik častni poveljnik Jellenz Ivan, poleg njega pa še Košir Franc, Kalšnik Alojz, Berna Emerich, Prielsoček Jožef, Bandek Edmund in Schlosser Bogomir.

Slovenigradec

Zborovanja. Preteklo soboto in nedeljo je priredila tuk. mekarska zadruga troje dobro uspešnih zborovanj, katerih se je skupno udeležilo okrog 130 kmetov. Na vseh zborovanjih je govoril tajnik Cent. mek. društva g. Benko iz Ljubljane o mekarski trgovini, konzumu, pridobivanju in predelovanju mleka v mlečne izdelke sir, maslo itd. Namen zborovanja je bil, zbuditi čim več zanimanja za tuk. mekarsko zadrugo. Uspeh je bil ta, da je pristopilo precej novih članov. — V sredo je imel v Zadrudnem domu zadrudni tečaj nadzornikov Pušenjak, ki je v prav poljudnih besedah govoril o denarju, denarnih zavodih, toku denarja itd.

Šestdesetletni kmetijski tečaj se prične na Svečnicu v Smartnem pri Slovenjgradu in v četrtak 4. februarja pri Sv. Mihaelu pri Šostanju. V Smartnem se vršijo predavanja zaporedoma šest nedelj, pri Sv. Mihaelu pa zaporedoma šest četrtkov.

Pri »Kapelici« je naslov igre, katere prirediteljsko društvo Stari trg v nedeljo 7. februarja v Karnarjevi dvorani v Starem trgu. Pri igri in prosti zabavi sodeluje tamburaški zbor fantovskega odseka.

Draža za nabavo gramoza se vrši za slovenjgraški okraj v ponedeljek, dne 8. februarja v Slovenjgradu, za šostanjski sodni okraj pa v četrtek, dne 11. februarja v Velenju.

Ali ste že poravnali naročnino?

Dnevna kronika

Protestna izjava

Ljubljana, 29. jan.

Podpisanimi dvema je dana sreča, da nam je Bog naše starše ohranil pri zdravju in življenju do visoke starosti. Oče Anton Puš v 80. letu, in mati Marija v 77. letu, živita sama v St. Vidu pri Stični na svojem domu.

Z žalostjo in ogorčenjem smo njuni otroci izvedeli, da so ju nekateri tuji ljudje iz spekulacije, da bi prišli do denarja na lahek način, zavarovali za večjo vsoto denarja, baje za 600.000 Din. Ker je sedaj že potekel rok, ko bi spekulanti že dobili izplačano vso vsoto, ako bi nam umrli najin oče in mati, spekulanti žele skorajšnje smrti svojih »zavarovancev«. Na razpolago so nam priče, kako so »zavarovalci« govorili, govorili o smrti naših staršev: »Vi boste jokali, mi se bomo pa smejali, ko bomo imeli polne žepce.« Tak način postopanja s starimi ljudmi, na katere smo kot njihovi otroci navezani z vsem srcem, se nam zdi nemoralen in vse obsodbe vreden!

To, kar se godi z našimi starši, to se godi, kakor slišimo tudi z drugimi starši po deželi. Javnost naj presodi, če je to človeka dostojno in za kristjana vredno. Iz takih razmer se ne more roditi nič dobrega.

Zato podpisani protestiramo proti taki spekulaciji z življenjem naših staršev in pozivljamo vso javnost, da proti temu nastopi. Upava, da bodo tudi merodajne oblasti storile proti temu nemoralnemu zlu vse, kar postava določa. Medve izjavljamo od svoje strani, da se bova poslužili vseh pravnih sredstev, ki so nam na razpolago, da to nemoralno spekulacijo z življenjem svojih staršev preprečimo!

Marija Puš, l. r., Celestina Raztresen roj. Puš, l. r.

Dr. STANISLAV ŽITKO

ODVETNIK V LJUBLJANI

vljudno naznanja, da s 1. febr. 1932 preseli svojo pisarno v palačo Vzemajne posejilnice na Miklošičevi cesti št. 7, 1. nadst. (nad Oblačilnico). Telefon št. 24-20.

Koledar

Nedelja, 31. januarja: (2. predpepelnična nedelja): Peter Nol. spoznavalec; Mancila, vdova. Ta mesec je dan narasel za 1 uro in 1 minuto in je danes dolg 9 ur in 26 minut.

Ponedeljek, 1. februarja: Ignacij (Ognjeslav), škof mučenec. Ta mesec naraste dan od 9 ur in 26 minut za 1 uro in 30 minut do 10 ur in 56 minut.

Osebnosti

— Šestdesetletnico življenja je praznoval te dni gosp. Ivan Levstek, trgovec v prijaznem trgu Sodražici na Dolenjskem. Slavljenec ima že pet in trideset let trgovino, ki jo je s svojo vzorno pridnostjo, trudom in bistri umom zelo povzdignil. Gosp. Levsteka, ki je vzgojil istakotno pridne sinove, kateri kot trgovci delajo naši slovenski podjetnosti čast, je zavzemal v našem trgu tudi ugledna javna mesta ter ga štejejo med svoje daržljive dobrotnike cerkev, šola in gasilno društvo. Jubilar se je tudi odlikoval kot dober pevec ter tako veliko storil za naše kulturno in družabno življenje. Želimo mu, da bi še dolgo let živel in deloval v čast našemu trgu kot zgled marljivega slovenskega človeka!

— Poročilo. Pri Sv. Križu nad Mariborom sta se v sredo, dne 27. 1. m., poročila Hauptmann Franc, tajnik Koziške posejilnice in posejilniški sin, ter Maček Mica, lastnica lepega »Pipuševca« posestva pri Sv. Križu. Ob navzočnosti nad 60 gostov iz domače ter sosednjih župnij in Maribora, je izvršil poroko nevestin stric g. Franc Gartner, župnik v Zg. Poljskavi. Novorojenčema obilo sreče!

— Poročilo. Jutri se poročita v Cerkljah pri Kranju gđ. Rozalija Bobine iz Zaloga in Jernej Škerjanec iz Volčjege potoka pri Kamniku — oba iz ugledne rodbine. Obilo sreče!

— Upokojeni so pobolni podpolkovnik Branko Vučan, topniški poročnik Zarko Brzakovič, nižji voj. uradnik III. razr. ekonomske stroke Milan Majlič in poslovodja pri topniško-tehničnem zavodu Edvard Parmač.

— V naši mornarici so odrejeni po službeni potrebi za vršila dolžnosti poveljnika kr. broda »Marjan« poročnik fregate Fran Martinis; za vršila dolžnosti prvega častnika kr. podmornice »Smele« poročnik fregate Josip Saksdia; za vršila dolžnosti upravnika stroja kr. podmornice »Smele« strojni podporočnik Rikard Damjanin in na službo na kr. brod »Sokole« poročnik fregate Joža Kvac.

— Upokojeni je bivši narednik-godbenik I. razr. godbe dravske divizijske oblasti Viktor Kavčič s pokojnico, ki mu pripada po službenih letih po zakonu o preskrbi vojaških oseb prejšnje avstro-ogrske vojske.

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zoharajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Ostale vesti

— Na evharistični kongres v Dublin odpotuje tudi skupina Slovencev in sicer čez Pariz in London. V Parizu se mudijo dva dni, v Londonu 3 in v Dublinu tudi 3 dni. Prvi pot je, da Slovenci obiščejo zeleni otok, in prisostvujejo evharističnemu kongresu, ki bo 25. in 26. junija v Dublinu. Obenem pa je to proslava 1500-letnice sv. Patrika, apostola Irske. Odhod iz Ljubljane je določen na 19. junij, prihod v Ljubljano 30. junija. Celokupni stroški znašajo 7000 Din. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj se prijavi na Prosvetno zvezo, Miklošičeva cesta 5 do 1. marca.

— V Palestino in Egipt bo to leto potovanje od 2. do 24. maja z ladjo S. M. Monte Rosa, ki vsako leto napravi več izletov po Sredozemskem morju. Lada je turistična, to se pravi, ima en sam razred in nudi vso udobnost. Ladja odplove iz Benetk, ustavi se na Krfu, na Rhodosu in v Beirutu v Siriji. 9. maja pristane v Haifi, odkoder se odpeljejo izletniki s posebnim vlakom v Jeruzalem, kjer ostanejo do 13. maja. Nato pa odplovejo v Egipt v Port Said, Kairo in obiščejo tudi piramide. Nazaj grede pa se ustavijo na Siciliji, v Neaplju in pristanejo v Genovi 24. maja. Vsi stroški za to potovanje znašajo 8000 Din. Kdor pa želi udobnejšo kabino, se stroški temu sorazmerno zvišajo. Prijaviti se je treba pri Prosvetni zvezi do 1. marca.

— Razpis nagrade za slovesno uverturo. Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku 5000 Din za najboljšo slavnostno uverturo za veliki orkester. Pogoji: izvedba trajaj štiri do osem minut; želeži je, da ime skladba slovensko narodno obeležje; tekmovalci se morejo udeležiti vsi jugoslovanski skladatelji; rokopisna partitura naj se pošlje brez označbe skladateljevega imena, ki naj se priloži v zaprti kuverti; rok oddaje do 15. aprila 1932.

Spoznajmo jih

Z mlekom požlahtnjena je
Mlekita
S kavinim okusom pa
Kavita
S finim maslom je zabeljena
Maslita
Kdor pa grenko ljubi, zanj je le
Grenkita

Tako se namreč imenujejo štiri nove čokoladne specialitete tovarne Mirim. — Prodajajo se v običajnih tablicah. Zapomnimo si končnico »ita«, da bomo lahko o potrebi zahtevali po svojem okusu.

— Čebelarjem. V februarjski številki »Slov. Čebelarja« je objavljeno, da je finančno ministarstvo dovolilo za pitanje čebel trošarine prost sladkor. Tiskarski škrat pa je vrnil v objavo neljubo pomoto glede procentne raztopine, s katero bo sladkor denaturiran. Pravilo se mora namreč v tej objavi glasiti, da bo sladkor denaturiran s 5% kantarov raztopino in ne s 50%, kot je v objavi pomotoma navedeno. Prosimo, da vzamejo člani društva ta popravek na znanje. Naročila za sladkor sprejemajo čebelarstvo družine oziroma jih je poslali naravnost glavnemu tajniku. Odbor.

— V službenih novinah kraljevine Jugoslavije št. 21 od 29. januarja t. l. je objavljen »Pravilnik za delavce državnih prometnih ustanov, ki ureja potne in selitvene stroške, zaslužek v akordu in odreja čas dela ter »Pravilnik o organizaciji, sredstvih in poslovanju fonda za nezaposlene rudniške delavce in delavce v toplotnicah, bivših polnopravnih članov bratovskih skladnic v kraljevini Jugoslaviji.

— Sprememba voznega reda na avtobusni progi Ljubljana — Mengeš — Cerklje — Kranj. Od 1. februarja t. l. dalje odhaja avtobus iz Ljubljane proti Cerkljam in Kranju: ob delavnikih ob 6 zjutraj in ob 12 popoldne, ob nedeljah in praznikih pa ob 6.45, 12.30 in 17.30 (ob 17.30 samo do Cerklj). V Ljubljano pa prihaja: ob delavnikih ob 9.35 in 17.14, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.35, 17.04 in 19.35.

MED. UNIV. DR. RAJNER BASSIN
SPECIJALIST ZA OČESNE BOLEZNI / ORD. 11 1/2 - 12 1/2 IN 13 1/2 - 15 1/2 / LJUBLJANA
ALEKSANDROVA C. 4/I.
PALAČA VIKTORIJA
TELEFON 25-37

— Rok za vlaganje prošelj v enoletni tečaj za negovalke in vzgojiteljice otrok, počne z 10. februarjem. Sprejemni pogoji so se spremenili v toliko, da se zahteva starost 18 let. Mesečna oskrbina s solino znaša 700 Din. Izjemoma se sprejemajo tudi eksternistkinje, ki plačujejo mesečno 200 Din solnine.

— Matijev semenj v Laškem. Ugotovilo se je, da izkazuje »Velika pratika« letošnji Matijev semenj v Laškem na 25. »Družinska pratika« pa na 24. februarja. Ta področja temelji očitno na dejstvu, ker je letošnje prestopno leto in je vnešen v koledarje 24. februar kot prestopni dan. Radi točnosti je županstvo v Laškem razglasilo, da se bo vršil letošnji Matijev semenj v Laškem dne 25. februarja.

— Pri haemerozidi, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorbi, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju dne 30. jan. ob 8 zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero —9, jasno, snega 18 cm; Brežice —7, jasno; Celje —5, jasno; Dravograd-Meža —11, jasno, snega 8 cm; Jesenice —4, jasno, snega 10 cm; Kamnik —5, jasno, snega ni; Kranjska gora —6, jasno, snega 30 cm; Korošice —9, jasno; Kotoriba —3, megla; Ljubljana g. k. —4, megla; Ljutomer —5, jasno; Maribor g. k. —1, jasno, snega ni; Novo mesto —7, jasno, snega 3 cm; St. Janž na Dolenjskem —10, jasno; Tržič —3, jasno; Rakek —5, jasno.

MED. UNIV.

DR. JANEZ GANTAR

JE ZAČEL S PRIVATNO PRAKSO IN
ORDINIRA VSAK DAN OD 11 NAPREJ
V STARI LOKI, VILA »ELICA«

— Prijave prejemnega radioaparata. Po delu ministarstva se smejo sprejemati samo tiste »Prijave prejemnih radioaparata«, ki so izpolnjene popolnoma po besedilu obraza TI br. 268. Odslej morajo pošte paziti na to, da bo na vsaki »Prijavi« poleg ostalih podatkov, ki se zahtevajo, označeno tudi to, kakšen aparat in kakšno anteno ima naročnik. Opis antene je lahko kratak. Stranka naj napiše samo, ali ima detektor ali pa aparat in s koliko žarnicami. Razen tega mora omeniti, kakšno anteno ima, ali zračno ali podstrešno, okvirno oziroma lučno. Pomanjkljivo izpolnjene obrazce bo poštno ravnanstvo zavrnelo.

— V Zagrebu dobite pristi cveček in štajerska vina samo v gostilni Vladimira Černe, Radičeva ul. 1 (dvorišče).

Položnice

za obnovitev naročnine na »Slovenec« smo priložili današnji celotni nakladi našega lista. Vljudo vabimo, da se jih takoj v prvih dneh februarja poslužijo vsi, ki jim z današnjim dnevom poteka naročnina na vsakdanjo izdajo lista, pa tudi naročniki nedeljske izdaje imajo sedaj priložnost, da s pomočjo teh položnic poravnajo vsaj četrtletno naročnino, ako tega še niso storili ob novem letu.

Posebno pa opozarjamo na te položnice one p. n. naročnike, ki imajo vključ vsem opominom še vedno kak zaoštanek na naročnini.

V naslednjem priobčujemo vnovič cene našim listom. Po pošti ali dostavljen na dom velja:

»SLOVENE« dnevnik:
mesečno Din 25.—
četrtletno Din 75.—
polletno Din 150.—
za inozemstvo mesečno Din 40.—

»SLOVENE« nedeljska izdaja:
mesečno Din 8.—
četrtletno Din 24.—
polletno Din 48.—
za inozemstvo polletno Din 60.—

»PONEDELJSKI SLOVENE«:
mesečno Din 5.—
četrtletno Din 13.—
polletno Din 25.—
za inozemstvo polletno Din 36.—

»SLOVENSKE GOSPODAR« celoletno Din 36.—
za inozemstvo Din 60.—

»DOMOLJUB« celoletno Din 38.—
za inozemstvo Din 60.—

»BOGOLJUB« celoletno Din 20.—
za inozemstvo Din 24.—

— »Karitas«. Mesečni prispevki so stalno enaki. Zastopniki smejo ob sprejemu kasirati samo 10 Din sprejemnine. Radi pojasnil in prijave se obrnite na »Karitas«, Ljubljana, palača Vzemajne zavarovalnice.

— Finžgarjevi zbrani spisi I.—VII. zvezek obsega predvsem veliko zgodovinsko povest »Pod svobodnim solncem« in vrsto daljših in krajših novel, črtic, pripovedi, med katerimi so najbolj znane klasične Nad petelinu in Dekla Ančka. Zlasti pa pretresljiva zgodba vojnega trpljenja našega naroda. To so dokumenti našega življenja, izdelani z mojstrsko mirnostjo in bogatim jezikom. Zato spadajo na častno mesto v vsaki javni in zasebni knjižnici. — Založnica teh spisov je Nova založba v Ljubljani.

— V sadju je življenje. To je označeno v besedi »Sadvita« (vita latinsko življenje). Kdor uživa »Sadvito« sadje v čokoladi, mora potrditi: »Res v sadju je življenje«. Vrečice sortirane 5 Din.

— Lippert P. Od duše do duše. Pisma dobrim ljudem. Prevedla Dora Vodnik. Leposlovna knjižnica Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani 1932, 228 strani, cena vezani knjigi 45 Din. To je naslov tridesetimi pismom, ki jih je naslovil pisatelj na najrazličnejše osebe: na svetne izobražence, na otroke, na duhovnike, na redovnice, na gospodične itd. Obravnavajo pereča vprašanja, ki jih razglablja današnji človek in katerim tolikokrat ne daje odgovora, kar mu povzroča potem tolikokrat najtežje notranje boje. Pisatelj, čigar ime uživa velik ugled po vsej kulturni Evropi, tu v blestnem umetniškem slogu in z največjim duševnim poznavanjem vseh odtenkov notranjega življenja sodobnega človeka, razpravlja ravno o tistih najstijih vprašanjih, ki se dan z dnevom porajajo v srcu modernega človeka, a se nima kam obrniti po zadovoljujoč odgovor. Poglavja, kakor »Nepopolno krščanstvo«, »Zgrešeno življenje«, »Duševna razdrobljenost«, »Oseba in stvarna religija«, »Dogmatična pobožnost«, »Izpoved duše« in še mnoga druga izpricujejo veliko pisateljevo obzornost in iskreno razumevanje za atike in težave modernega človeka, ki ga skuša duhoviti avtor usmeriti v mirni pristan ter ga tam trdno zasidlati. Določa nekatere organsko dopolnilne Useničnikove »Knjige o življenju« ter ga najtopleje priporoča mo zlasti našemu izobraženstvu. Prevod je jako posrečen.

— Poštni krajevni leksikon za Slovenijo. Pred dvema letoma je izšla ta knjiga, ki se je izkazala kot vrlo dobra za javne urade, advokate in notarje, občinske pisarne in za trgovska podjetja. Seveda se je med tem že marsikaj spremenilo. Zdržile so se občine, osnovane so bile nove pošte, zlasti pa je bilo uvedenih nebroj novih telefonov. Spremenila se je povsem tudi poštna tarifa. Avtor te knjige bi jo rad spravil v sklad s spremembami in je sestavil potrebni popravek, ki naj bi bil natiskan v obliki, ki jo ima knjiga. Obsegal bi 16 strani in bi stal s poštnino 10 Din. Za vsakogar, ki že ima knjigo, je neobhodno potreben. Da bi pa lahko vedel za število izvodov, ki jih je treba natisniti, prosi Franc Pirce, adm. uradn. Dravske dir. pošte v Ljubljani, da mu naj blagovolijo javiti abonenti čimprej z dopisnico, ki bo obenem naročilnica, svoj cenjeni naslov: lastnoročen, jasen podpis in event. odtis žiga. Na razpolago je še tudi pri avtorju knjiga, ki stane s popravkom 80 Din.

— Kakšnega okusa je kofein? Kofein, katerega vsebuje kava, je strup in nikakršen užitek za nebo: on je popolnoma brez vonja in skoraj brez okusa. S prijetnim okusom kave nima on prav nič skupnega. Lahko se sami prepričamo, če pijemo kofeina prosto kavo, kavo Hag. Z odstranjevanjem kofeina ni kavi Hag nič odvzeto od njene vrednosti za uživanje. Medtem ima kava Hag še to prednost, da je popolnoma neškodljiva. Celotni otroci, bolni na srcu, živci in ledvicah, ter protini in reumi lahko pijejo kavo Hag brez premisleka.

— V dobi nabora, kadar knjižljamo in smo zasluzeni, kadar nam preti gripa, takrat je Fellerjev bolečine pomirjajoči Elsalutid, to odlično sredstvo in kozmetikum prava tolažba v hiši. Poskusna eteklenica 6 Din, dvojna eteklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni eteklenici 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 134. Savska banovina.

— Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lišajev in gob se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje uporabljajo zato samo medicinsko zanealjša sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljših stroškov 40 dinarjev), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravila in lepote (5 kosov, franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 134. Savska banovina.

Fotomateriji! Povečave
od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi
fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Velika opasnost za one, ki mnogo sedijo,

je slaba prebava, povzročena, vsled sključene države telesa pri delu. Kronična zapeka in hemeroidi so prvi pojav težkih notranjih obolenj, ki se pozneje zelo težko zdravijo. Preprečite to opasnost že naprej ter pijte redno vsak dan 2 do 3 čaše

RADENSKÉ ZDRAVILNE VODE.

Nevarna svinja

St. Jernej, 29. jan.

Pri Fr. Rusu v Dol. Maharovu so imeli domači praznik; klali so orjaško svinjo in se veselili njenih dobrot. Kakor običajno ob takih prilikah, so tudi drugi vaščani prišli na pomoč, da z združenimi močmi obvladajo močno žival. Vsak si je izbral primerno mesto, kajti: ni lahka vloga to! Treba je čisto dati vse »konjske sile« od sebe in še se žival izmuzne krepkim rokam in si, začasno, izsili pot v zlato prostost.

Gospodar Franc Rus je imel svoj delež pri glavni rejeni živali. Zadolžen je zri po njej in se veselil dobre priredbe. Njenkrat pa se je svinja zasukala, okrenila in hlastnila gospodarja naravnost v levo roko. Njen ostrí čekan je predrl kožo, a zadel ob kost in tako izval je majhno, neznačajno rano, za katero se mladi mož niti zmenil ni. — Določ je šlo naprej svojo pot in proti večeru vse lepo izvršeno, vse urejeno v posodah in shrambah.

Naslednjega dne pa je gospodar začutil neko toploto v levo roki. neko kljuvanje in rahle bolečine. Stanje se je slabšalo. bolečine vedno hujše. Roka je začela otekati, postajati modra in vsiljevo zariela. Slabosti so ga odvajale, bolečine se gale prav do srca.

Šel je k zdravniku in ta je ugotovil zastrupljenje krvi. Se malo naj bi bil zamudil, pa bi bil dobri mož izgubil roko in morda celo življenje.

Stanje bolnikovo se boljše sedaj, a še vedno mora hoditi k zdravniku. Prodaj je prašiča doma in ves denar je že šel v ta namen. Poleg tega pa trpe tudi gospodarski posli, ker mož še vedno pestuje bolno levico in nikakega dela opravljati ne more. — Naj bi skoro ozdravel!

Plujski obrtniki in trgovci za skupne zbornice

Ptuj, 30. jan.

Za 29. januarja zvečer je sklicalo obrtno društvo v Ptuj zborovanje, na katerem se je zbralo izredno mnogo obrtnikov in trgovcev, da je bila zborovalna dvorana Narodnega doma do zadnjega kotička napolnjena. Na zborovanju, kateremu je predsedoval načelnik društva g. Merlić, je obrazložil obrtni nadzornik g. Založnik v nad-enournem predavanju naizanimivejšo odločbo novega obrtnega zakona. Zborovalci so zasledovali predavanje izredno pazljivo ter stavili številna vprašanja, katera je predavatelj razlagal v podrobnostih. Sledila je še kratka razprava o socialnih bremenih, nakar je bila med navdušenjem sprejeta resolucija, s katero se ptujski obrtništvo izreka odločno za skupne trgovsko-obrtno in industrijske zbornice in zavrača škodljivo hujkanje za ločene zbornice po neodgovornih osebah posebnost sedaj v času, ko bi razdrobenost prinesla lahko usodna posledice. V drugi resoluciji prinaša obrtništvo zahtevo po olajšanju socialnih bremen z odpravo Osrednjega urada za zavarovanja delavcev, ki se naj nadomesti s posebnim odelcem v ministertvu socialne politike, ki vrši nadzorstvo nad izvajanjem delavskega zavarovanja. V resoluciji se zahteva popolna avtonomija in finančna samostojnost okrožnih uradov.

Ptuj

Umrli, sta Franc Slavič, trgovec, rodom iz Ljutomer, v 56. letu starosti, in Jožef Fürbas, ekonom iz Ptuja, v 27. letu starosti. Prizadetim naše sožalje!

Poročila sta se Franc Ožinger, posestnik v Tiboleh, in Julijana Jurešič, služkinja v ptujski proštiji. Bog dal srečo!

Tatvina kolesa. Jožef Rojs, posestnik od Sv. Urbana, je prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel kolo iz večje gostilne Zupančič. Kolo je znamke »Rekord« in vredno 1000 Din.

Mazaštro. Policija je po naključju izsledila neko žensko, ki se bavi z mazaštro. Pri hišni preiskavi ji je bila zaplenjena kompletna »lekarna« z raznimi zdravili. Prijavljena je sodišču.

Litija

Sejem. Pretekli ponedeljek se je vršil v Litiji tretjič na novo vpeljani živalski sejem, na katerega so živinorejci to pot prignali mnogo živine, nad 300 glav. Tudi kupcev — ljubljanijskih mesarjev — ni manjkalo, le cene niso bile kaj prida. Nekaj parov najboljših volov je bilo prodanih kg žive teže po Din 5.—, nekaj po Din 4.50, večina pa po 3 do 4 dinarje. Mnogi kmetje niti toliko ne skupijo za svojo živino, kolikor so svoječaso dali zanj ob nakupu. Cena prašičem se je za zadnje tedne nekaj ustalila, plačujejo izpitane za špeh do Din 9.— za kg, okoli 100 kg teže Din 8.—. Nekateri pa si nabavijo iz Ljubljane hrvaške prašiče-špeharje, katere kupijo kg po Din 7.—, ter imajo okoli 75 odstotkov špeha, tako pridejo ceneje do domače zabele. Litijski mesarji prodajajo špeh kg po Din 13.—.

Smrtna kosa. V ljubljanski bolnišnici je po kratki mučni bolezni umrl dolgoletni predelavec v litijški topilnici g. Martin Potokar, star 58 let. Kdo ga ni poznal, močan ko hrust, pri tem prijažen in uslužen vsakomur. Po napornem delu v topilnici je namesto počitka delal doma in si tako s pridnostjo pred par leti postavil na običnem zemljišču lastno domačo streho. Zadnja leta, ko se je obrat v topilnici popolnoma ustavil, je vršil službo nočnega čuvaja in bi moral sedaj biti upokojen, česar pa ni dočkal. Zapuščila vdovo in pet otrok, katere vse je spravil k počtenemu delu. — Pokojnika prepeljejo iz Ljubljane domov, odkoder se vrši njegova zadnja pot v ponedeljek popoldne na litijško pokopališče. Zahajmo naše iskreno sožalje, njegovi duši pa mir in pokoj.

Samostan sv. Bernarda

Nedavno je večje število menihov in bratov iz znamenitega samostana Sv. Bernarda, o katerem čitamo v starih potopisih toliko ganljivih opisov, odpotovalo v Tibet, kjer so si v divjem in skoro neprehodnem visokem gorovju postavili nov samostan. Seboj so vzeli tudi več psov, s katerimi bodo v novem bivališču izvrševali človekoljubno in požrtvovalno delo. V samostanu so ostali samo profesorji. Samostan sv. Bernarda stoji na obmejni točki na zgodovinskem prehodu Sv. Gotharda preko Alp, ki delijo Švico in Italijo. Preko tega prehoda je Caesar s svojo vojsko vdril v današnjo

Aktivnost Heimwehra. Zadnje dni je časopisje zopet pisalo o pripravah avstrijskega Heimwehra, da povzroči nov prevrat. Voditelja Heimwehra knez Rüdiger Starhemberg (v sredi) in major Papst (levo od kneza) sta se mudila v Berlinu, kjer sta se pogajala s Hitlerjem o skupnem nastopu.

Francijo in pozneje Napoleon na svojem zmogovitim pohodu v Italijo in ilirske pokrajine.

Samostan je že 900 let star, in imajo menihi slejkoprej kot glavno dolžnost pomoč v sili potnikom, ki so namenjeni iz Italije v Švico. Sedanja tehnika je še izboljšala na temelju dolgih izkušenj vzorno urejeno rešilno službo. Samostanski čuvaji noč in dan bdijo po malih zavetiščih ob cesti. Čim zapiha veter in prične snežiti, obvesti menih na slemenu ostale soproste, ki potem posvari potnike in jih opozarjajo na življenjsko nevarnost. Dolenje švicarske in italijanske vasi na isti način redno naznanjajo samostanu vsakega potnika, ki ob slabem vremenu odhaja navzgor. Menih v

spremljstvu psa takoj nato odrine potniku naproti. Samostan je tudi opremljen vse nevarne kraje z žično vrvo in koli, ki kažejo pravilno smer. Plazovi, ki redno zasujejo ozke soteske na švicarski strani poti, pomenijo največjo nevarnost. Samo s. bernardski psi ji lahko kljubujejo. Samostanska reja zdaj šteje 17 izurjenih psov, vodnikov in več mladicev. Bernardinski psi so veliki, krotki in močni, a dokaj omejeni. Ni tako lahko izuriti psa te pasme za vodnika. To zahteva veliko časa in vztrajnosti. A menihi imajo posebna prastara dragocena učna načela in dosežejo prave čudeže na tem področju. Dokler še ni bilo telefona, so odhajali psi iskat onemogle potnike na povelje menihov sami. Slejkoprej nosi vsak pes na vratu vrečko z živcem in leseno posodo z vinom v obliki malega sodčka. Če je potnik samo zgrešil pot ali onemogel, mu kaže pes pravilno smer in ga pripelje v samostan. Če pa leži potnik brez zavesti ali če je celo zmrznil, takoj steče pes po menihih z nosilnicami in jim naznanja ponesrečenca s posebnim presekanim lajanjem. Barry, s častnim priimkom Rešitelj, je bil najboljši izmed vseh bernardincev. Otel je 40 človeških življenj in tragično poginil leta 1810. Stiri-deset prvi potnik ga je smatral v metežu za divjo zver in zabodel. Našopan Barry stoji v bernskem mestnem muzeju. Od tedaj ima najboljši samostanski pes vedno isto ime Barry. Njegova žalostna usoda je splošno poznana, a nešteto njegovih prednikov in potomcev je postalo žrtev plazov, pod snegom nevidnih prepado ali burje, ne da bi kdo vedel, kje in kako so se ponesrečili. Zato je umljiva ona ganljiva ljubezen, ki jo izkazujejo menihi njih »mlajšim bratom«, kakor imenujejo zveste pse.

Mučeniško življenje misijonarjev v Kini

Iz Sanghaja je došlo na Agentia Fides meseca dec. telegramsko sporočilo o smrti Mgr. Ricci-ja in o oprostitvi p. Lazzeri-ja. Oba misijonarja (ital. frančiškana) so ujeli meseca maja 1931 razbojniki z ostalimi 3 njunimi sobraty v semenišču v m. Chayuen-Chéou. Od teh nesrečnejšev sta 2 umrla v ujetništvu in sicer pp. Santini in Checcacci; dva sta bila pa sedaj spuščena na svobodo, to sta pp. Maggini in Lazzeri. Mgr. Ricci-ja so spustili pred 2 mesecema, a je zaradi 4 mesečnega ujetništva in zaradi surovega ravnanja tako oslabil, da ni bilo nobenega upanja na zopetno okrevanje. Mgr. Ricci je bil šele 45 let star.

»Tako žal mi je, gospod profesor, da nisem mogla priti na vaše predavanje o pegah na solncu?«
»Saj vas to vendar ne more ravno posebno zanimati.«
»Nasprotno, saj veste, da dobim vsako polletje solčne pege.«

Pogled na trgovski del Sanghaja, ki so ga zasedli Japonci.

Učinkovita reklama

V službi javnosti

Se na nekaj zelo važnega je opozoril Michligk: Najprvo mora delati založnik reklamo zase. On vendar hoče, da mu bo podjetje procvitalo, zaslužiti hoče z listom, hoče pa si tudi preskrbeti sredstev, da bo povečal svoj list in da bo tako mogel z njim kar najbolj služiti javnim interesom. Pasivnost v tem pogledu je popolnoma napačna. Moderno življenje je spremenilo temeljne tendence gospodarstva in jih deloma preokrenilo. Skoro na vseh področjih gospodarstva imamo nekakšen »preveč«, ki išče povsod ventilov. Enega najpomembnejših ventilov gospodarstva moramo gledati prav v reklamah. Če torej nobeno področje gospodarskega življenja ne more biti brez reklame, zakaj naj bi bilo edino časopisje? Ali ni prav časopisje kot najbolj obsežen in s tem najbolj važen reklamni nosilec naravnost poklicano in moralno prisiljeno, da dela reklamo zase? Zakaj se zdi marsikateremu založniku boljše, da ne dela reklame zase, na drugi strani pa daje na razpolago svoj list kot reklamnega nosilca vsem drugim podjetjem? Če je list tukaj kot reklamni nosilec, naj bo pravilen in smoten — in kar je smoteno, je v smislu gospodarstva tudi »boljše«. Naj se izdaja za to, kar predstavlja in naj ne posluša, da skrje eno svojih najvažnejših nalog za prvimi stranmi, takoj za uvodnikom in feljtonom. Naj se skromnost ne razumeva napačno in naj se ne bo nepravilno proti samemu sebi.

Pogostokrat naletimo na ugovor, da je zgrešeno kot založnik trditi, da je inserat najučinkovitejše reklamno sredstvo. Samo onim, ki niso v zvezi s časopisom, verjamemo tako trditev. Ta argument je skoz in skoz napačen. Vsak, ki dela reklamo, hvali vendar svoje blago in trdi o njem, da je dobro in da ga moramo kupiti. To je vendar bistvo reklame, postaviti prednosti določenega blaga, določene storitve v pravo luč. In temu značaj reklame se založnik tudi zase ne more izogniti. Tudi za njegovo reklamo je važno in potrebno, da jasno pove: »Inserat je najboljši, najcenejši, najdragocenejši, najuspešnejši in v vsakem oziru neprekosljivost reklamno sredstvo. Odločilno je tukaj kakor pri vsaki reklam: pravilno, t. j. na dober in prepričevalen način delati reklamo.

Založnik pa ne dela reklame le zase, če hvali inserat in njegove prednosti in če zlasti tudi — prepričan o uspehih svojega lista — predstavlja svoj lastni list vedno znova kot najbolj učinkovit insercijski organ. Založnik zgubi za inserente, za gospodarstvo vobče in s tem za ves narod, ko oglašja inserat. Kajti on služi javnosti s tem, ko jo prepričuje, naj v svojem lastnem interesu inserira. On služi vsemu narodu, ko ga poučuje, katero je resnično učinkovito reklamno sredstvo. Tako služi tkz. »lastna reklama« časopisnega založnika v največji meri napredku.

Kdo plačuje reklamo?

Neki švicarski list je zaprosil več veletrgovcev, ki mnogo inserirajo, da bi mu odgovorili na pereče vprašanje: Kdo plača časopisno reklamo?

Vsi veletrgovci so bili soglasnega mnenja, da je zmotno naziranje, da plačajo reklamo konsumenti. Iz dokaznega materiala je bilo razvidno, da mora biti eno in isto blago pri majhnem prometu dražje kot pa pri velikem. Ker pa se brez reklame nikdar ne da doseči prometa v isti višini kakor z reklamo, je značilen učinek reklame ta, da se sama sebe plačuje, da, da celo ve prinaša, kot pa stane. Če bi ne bilo reklame in bi ne bilo občinstvo opozorjeno na praktično uporabo mnogih predmetov, bi bil konsum teh predmetov manjši in obtežitev konsumenta primerno večja.

Popolnoma napačno je tedaj, zavesti se od velikih števk in trditi: Ljudje dajejo celo premoženje za reklamo. Kako poceni bi lahko bilo blago, če ne bi delali reklame in bi se cena za znesek za reklamo znižala. Zal, se ne da to tako lahko izvršiti, kajti promet in reklama sta v istem razmerju nad seboj kot učinek in vzrok in če vzamemo proč vzrok, izostane tudi učinek. Meni je znana — je pisal neki veletrgovec — cela vrsta veletrgovcev, ki so se upropastili samo radi tega, ker so tvegali samomorilni poskus, prihraniti propagandne stroške. Spomin občinstva je kratek, konkurenca pa nikdar ne spi. Samo od sebe govori občinstvo le izjemoma o tem ali onem produktu, če ga propaganda vedno znova ne spominja nanj. Posebno tovarnar, ki računa s produkcijo v masah in s prodajo v masah, se ne sme zanesti na 5% konsumentov, ki mu ostanejo zvesti, ko so preizkusili blago, temveč mora računati s pozabljivostjo in površnim ocenjevanjem privlačne moči vsega novega in skrbeti, da ljudje vedno znova bero o njegovem produktu.

Seveda velja to le za dobro reklamo za dobro blago. Radi slabe reklame ali reklame za slabo blago je že marsikatera trgovina propadla, kjer pa je podana kvaliteta v vsakem oziru, pa nima dobička iz reklame le trgovec, temveč tudi konsument, ki dobi boljše blago za manjšo ceno.

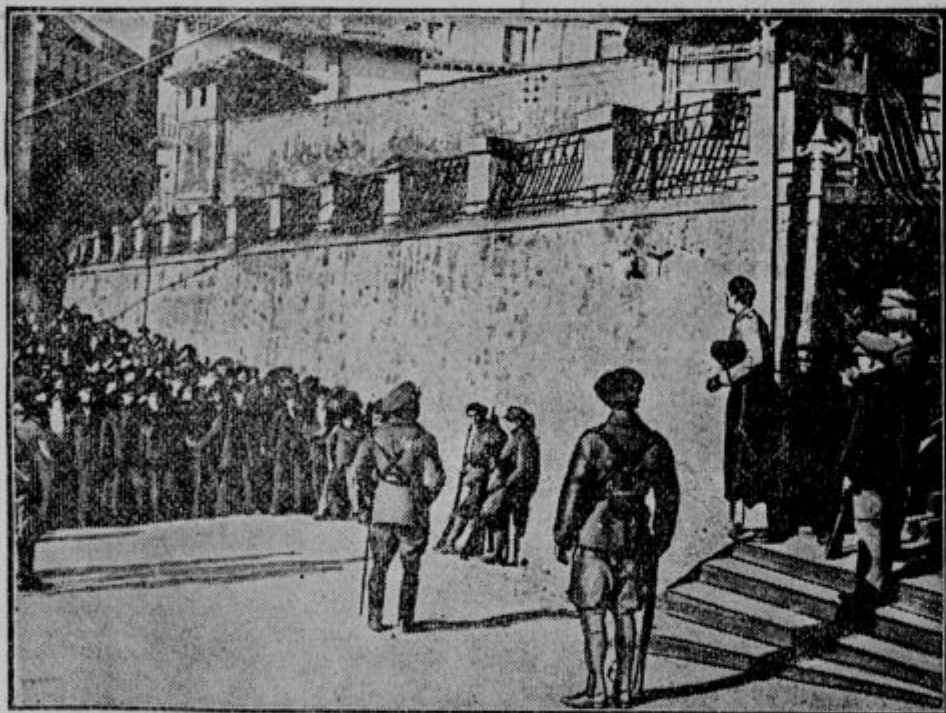

Mandžarski konflikti pred Zvezo narodov. V Zenevi zboruje Svet Zveze narodov in se na tajnih sejah posvetuje o vojni na Daljnem vzhodu. Na levi: kitajski delegat Jen, na desni japonski delegat Sato.

»S podjetnikom sva se danes sporazumela glede povišanja plače.«
»In — kako?«
»Ostane vse pri starem.«

Ameriški bogataš je v Londonu v gostih. Prijatelj ga pelje zvečer v gledališče na predstavo »Hamleta«. Uo predstavi ga vpraša: »Kako se vam je kaj dopadlo?«

»Precej dobra stvar. Vendar ste vi v Londonu precej zaostali. Mi smo »Hamleta« v Newyorku dajali že pred petimi leti!«

Novo slike o nemirih v Španiji. Demonstranti so obkolili jetnišnico v mestu Bilbao in zahtevajo izpustitev jetnikov. Vojaške čete so jih zadržale in ravnatelj jetnišnice svari demonstrante pred nasilnimi dejanji, češ, da bosta vojaštvo in policija nastopila z orožjem. Kljub temu opozorilu je prišlo do krvavih spopadov.

J. Piber:

Nekaj spominov na zgradbo bohinj. predora

1901—1905.

(Konec.)

Ceconi kot dobrotnik župne cerkve.

Ko se je naselil Ceconi kot podjetnik na Bistrici, pride v župnišče s svojim uradnikom ter pove župniku, da bi rad cerkvi kaj daroval, češ, da mu bo dobri Bog dal pri nevarnem in trudnem delu zgradbe predora svoj blagoslov. Omenil je še, dobro se spominjam, nihče ne vidi v notranjost teh gor, nihče nevarnosti in težkoč, ki nas čakajo pri tem trudnem delu. S seboj je prinesel cenilnik znane firme z Dunaja »Krikel« s pripombo, naj si župnik izbere kak primeren plašč. Z vsa hvaležnostjo je župnik pregledal vsebino, toda pristavil je, bel ali rdeč mašni plašč je samo za gotove praznike svetnikov ali svetnic. Za vse velike praznike in godove pa je mašina obleka v zlatem brokatu pripravna. Seveda za veliko mašo so potrebne tudi leviti in vesperale. S smehljajočim obrazom odgovori Ceconi, oprostite, jaz se res premalo spoznam, prosim Vas, kar sami naročite, kakor veste, da je prav. Župnik je torej imel polno oblast in naročil na Ceconijev račun krasno mašno obleko, vso v zlatem brokatu. Tudi je oskrbel novo dragoceno svetiljko za večno luč pri velikem oltarju, nadalje farno bandero s podobama sv. Nikolaja in sv. Jakoba.

S svojo družino je bival ves čas zgradbe na Boh. Bistrici. Sezidal si je dve vili. Imel je blago družico. Prav za prav Slovenko po rodu, rojeno

Novak. Ista še sedaj živi na rojstnem kraju nje-nega umrlega moža v Pielungu. Imel je tri otroke: dečka Hortenza, hčerki: Marijo in Magdo. Srčno je ljubil svojo soprogo in otroke. Nekoč mi je pokazal otroke ter rekel: ti otroci imajo mater, drugi je niso imeli. Vzgoja z guvernantami ni zanič. In ta gospa je bila in je še sedaj globoko verna. Kolikokrat je pripeljala svoje otroke tja pred Marijin oltar v župno cerkev, ter z njimi molila za dobrega očeta in otroke. Za vse to je vedel soprogo, zato jo je tembolj spoštoval in ljubil. Ganljivo je bilo videti, kako so ti takratni malčki hiteli nasproti svojemu očetu, ki se je utrujen vrnil okrog 12 h svoji družini.

Njegov družabnik je bil Franc Lusser, Švicar iz mesta Zug. Znamenit mož! Za časa kralja Milana je bil nekak železniški minister v Srbiji. Delal in izvršil je več železnic v Srbiji. Dobro se je priučil srbsčine, ter že ondan hvalil srčnost in delavnost Srbov. Da, prerokoval jim je že takrat bodočnost kot žilavemu narodu. Z vso družino je živel, če se prav spominjam v Nišu, oziroma v Kragujevcu. Tam se mu je rodilo več otrok. Enemu so dali pri krstu ime Milan. Ker pa inženjeru Lusserju ni ugajala državna služba, ker je kot Švicar ljubil prostost, je se po dovršenem delu železnice v Srbiji vrnil na svoj dom. Kot družabnik Ceconijev je prevzel razna dela. Tudi pri Albertskem predoru je z njim delal. S Ceconijem je prevzel po tem tudi veliko zgradbo Boh. predora. Bil je globoko umen in veren Švicar. Večkrat sva debatirala tudi o verskih vprašanjih, pa je bil tako podkovan, da sem bil včasih komaj kos. In ko sem ga spremljal čez Bačo v Podbrdo, sva navkreber molila rožni venec. Preje ni govoril, dokler ni opravil svoj penzum. Mesto Zug in sploh ves kanton je mešan, katoliški in kalvinski, zato se le versko ločijo pa tudi utrjujejo v verskih vpra-

šanjih in idejah v nasprotju s kalvinisti. In ravno družina Lusserjeva se je morda najbolj odlikovala v tem boju. Gospa Roza, visoko nadarjena je v verskem duhu vzgojila vse otroke. Ena hčerka je še dandanes uradnica katol. »Schweizerzeitung«. Njen brat se je poročil s Ceconijevo hčerko groflico Marijo. Drugi brat je v samostanu, eden pri sodišču v Altdorfu. Tako so vsi preskrbljeni. Kako stroga verska vzgoja je vladala v tej družini, še tael dokaz: njegov najmanjši sin je imel pristopiti k prvemu sv. obhajilu. Oče ni strpel na Bistrici, gnala ga je očetovska ljubezen do svojega sina prvoobhajanca. da se je prav v ta namen odpeljal k slavlju prvega sv. obhajila na dom k svojemu sinu. Ta mv Švici je prvobhajanec — slavljenec — tisti da nprva oseba. Sedi pri mizi na prvem mestu s šopikom, če je deljica z belim vencem, češ, prinesel vam je danes Zveličarja prvič med nas. Veseli se vsa družina, za vse člane družine je ta dan največji praznik kakor pri nas slavlje novomašnika. Vrnivši se od tega slavlja je samo še nekaj časa bival v Bistrici, potem je odšel v Podbrdo, kjer je na južni strani vodil vse tamošnje delo v predoru. Po dovršitvi predora se je vrnil na svoj dom. Seveda ni miroval. Bil je izvoljen v zvezni svet kantona Zug. Zal, čez nekaj časa ga je ezadela kap in tako je kot 70-letnik umrl v narodu svoje žene in molitvi svojih otrok. Veliko sem se od njega naučil in sem mu hvaležen.

Omenim še nekatere druge, ki so bili zaposleni pri Boh. predoru. Najpreje domačine predelavce: Mihaela Ropreta iz Senčurja, Kotnika iz Trzina in Habata. Vse tri je Ceconi spoznal že pri Albergu. Ti trije so kot akordanti zvesto služili svojem gospodu, zato jim je zaupal in tudi povsod odlikoval. Vodili so delo in nadzorovali največ na prostoru zunaj predora. Znotraj v predoru pa sta

nadzorovala delavce nečak Ceconijev Dominiko Ceconi in Brock, ki je vpisoval dne. Inženjerji so bili: Hosh iz Tržiča, Andreossi, uradnik Kadunc, Pollak, Perko vodja v predoru in Sacetti. Državni zastopniki oziroma vodstvo so bili: inšpektor Fritz, pristen Tirolec, inženjer vitez Maks pl. Klodič, Molke, Tajček in Šuber. Inženjer Klodič je danes v Jugoslaviji znani graditelj raznih železnic, ter podravnatelj drž. železnice v Sloveniji. Omeniti moram še prijatelja Antona Strossa, ki je bil pri zgradbi zaposlen kot delovodja v zaseki, potem figurant pri državni železnici in slednjit kot delovodja celih 29 let. Sedaj uživa spoštovani posestnik pri Stari Fužini svoj zasluženi pokoj.

Nad vse slovesno se je vršila otvoritev opisane železnice 1. marca 1905. K tej so prišli razni zastopniki države in dežele. Iz Trsta je bil navzoč takratni namestnik, rekli so mu »rdeči princ Hohenlohe«, ljubljanski deželni predsednik Hein, deželni odbor pa je zastopal dr. Lampe in še razni drugi javni funkcionarji. Vrstile so se pomenljive napitnice. Najbolj mi je ostala v spominu dr. Lampetova, ki je nekako z vzvišenim glasom orisal kulturni pomen nove železnice sploh, ki naj veže sever z jugom in kaže tujcem lepoto naše lepe domovine. Hohenlohe pa je napisl Ceconiju kot kralju delavstva. Pa vse je minulo. Kako hitro beži čas in danes je že mnogo let, odkar nam je nenasični Lah odvzel toliko lepega sveta, po katerem vodi zgrajena železnica. Casi se spreminjajo.

Boh. predor je dolg 6336 m, dvotiren, smer mu je ravna, le na južni strani proti Podbrdu se zaokroži proti Bači. Od severne strani se dviguje 2,5% in v daljavi 2643 m proti Podbrdu ima deset cm padca. Na Bistrici je višina 525 m, Podbrdom pa 508 m.

Jesenice

»Malo pevko«, ljudsko igro s petjem vprizori drevi KPD. Vstopnina je skrajno nizka.

Autobusnim podjetnikom v opozorilo. Na Jesenicah so dani pogoji, da bi se vpeljal avtobusni promet po mestnem teritoriju. Vozovi bi vozili s Save do Plavja, včasih z Javornika do Hrušice ali celo z Zirovnice do Dovjega. O zadevi naj premišlujejo avtobusni podjetniki in jim je rade volje v tej zadevi na razpolago Olespevalno društvo na Jesenicah.

Občni zbor Olespevalnega društva na Jesenicah bo v sredo, 3. februarja t. l. zvečer ob 19³⁰ v osnovnošolski risalnici.

Novo mesto

Skiopistično predavanje o »Ognjenih zemljec« se vrši danes popoldne ob 4 v Prosvetnem domu v Novem mestu. Predaval bo g. prof. dr. Valter Bohinjec.

Na Svečnice bo istotako v Prosvetnem domu ob 4 popoldne skiopistično predavanje: Severno-alpeniške Alpe od Landecka do Salzburga. Predava znani humorist in hribolazec g. profesor Janko Mlakar.

Ruše

Dobročelnost. Kar dve dobrodelni akciji delujeta pri nas. Protituberkulozna liga skrbi za alabotne in k jetiki nagajene otroke s tem, da dobi vsak gotovo količino mleka in žemljic v šolskem odmoru ob 10. Kako lepo je gledati teh 65 otrok, ki veselih obrazov hitijo vsak dan na svoje mleko in žemljice. Toda liga se ima zahvaliti raznim dobrim ercem, da more tako skrbeti za res potrebne otroke. Saj pa tudi nekateri dobrotniki pošiljajo zastoj mleko v ta namen. — Odbor za brezposelne pa tudi deluje s polno paro. Vsak četrtek deli živila najpoboljšanim. Odobniki akcij skrbijo odhoda so si delo razdelili. Eden zapeljuje, drugi deli, tretji nakupuje krompir po Selnici in drugod, četrti se je podal z veliko kočaro v Maribor na trg po slanino itd. Pa tudi vsi ostali Rušani delujejo pri tej akciji, kolikor jim je to mogoče. Vsak po svojih močeh daruje za brezposelne. Tudi naši trgovci so se izkazali vsi do zadnjega.

»Ženitev«. Naše kat. prosvetno društvo priredi 7. februarja t. l. zvečer Gošoljevo: »Ženitev«. Zanimivo pri celi stvari bo pač to, da je menda tudi kriza vzrok, da se odbrani ženim umakne zakonikim sladkostim skozi okno. Pri vsem tem bo pa smeja na ceste. Zato Rušani ne zamudite prilike, da se naamejete.

Konjice

Velika zaspanost bi vladala v Konjicah, ako bi ne bilo delavnega Katoliškega izobraževalnega društva. Poročali smo nedavno, s kakim lepim uspehom so njegovi člani uprizorili teško rimsko igro »Quo vadis?«. Ni še en mesec od zadnje predstave, pa nam bo isto društvo nudilo že novo igro. Na Svečnice 2. februarja t. l. bomo imeli priliko videti v Katoliškem prosvetnem domu Krasno ljudsko igro s petjem »Reveček Andrejček«. Igra je povsod imela velik uspeh. Zato bo tudi v Konjicah gotovo dobro obiskana. Posebej opozarjamo na to, da se igra niti enkrat ne bo ponavljala. Kdor hoče imeti lep užitek, naj pride na Svečnice v Katoliški društveni dom. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Valenčakovi trgovini.

Danes, v nedeljo se vrši v Kat. društvenem domu zadržno-gospodarski tečaj. Predavala bosta g. nadrevizor Vlado Pušenjak in znani, splošno priljubljeni kmetijski referent g. Zupane. — Opozorjamo na ta zanimivi tečaj vse kmetovalce, da se ga zaradi lastne koristi v velikem številu udeležijo.

Umrla je v trgu splošno priljubljena gospa Vilhelmina Rest. Pokojnica je bila globoko verna žena. Dosegla je starost 70 let. Za vse, kar je dobrega storila, naj ji bo Bog milostni plačnik.

Ošpice so silno razširjene med tukajšnjo dečo.

Iz raznih krajev

Gorje pri Bledu. Kam pa danes? Na Solno-graško bomo romali, kamor nas bo popeljal priljubljeni predavatelj gosp. prof. Janko Mlakar. Pokazal nam bo krasne skioptične alike najlepših delov Salzkammerguta: čudovitih gorskih jezer in sinjih planin. Zato Gorjanci ne bomo zamudili ugodne prilike, marveč bomo vsi do zadnjega napolnili prostorni gorjanski dom, saj vemo, da bo tudi za smeh dobro poskrbljeno.

Bohinjska Bistrica. Prvih 9 mest niso zasedli člani tukajšnjega prosvetnega društva, kakor smo zagnili pomotoma poročali, pač pa člani Smučkega kluba Bohinjski. Sodelujoči člani-tekmovalci namreč niso mogli startati za katerikoli klub ali društvo, ampak samo za Smučki klub Bohinjski, ne glede na to, da so tekmovalci tudi člani drugih društev. Jakob Žen in prevoznik proge v 54 min. 4 sek., ampak v 59 min. 4 sek., ter s tem postal za to sezono prvak kluba.

Preska in Medvođe. Tudi letos je odersko življenje Kat. prosvetnega društva zelo živo. V nedeljo, 31. januarja ob 3 popoldne se uprizori že osem predstava v tej sezoni in sicer veseliga »Poslednji mož«, ki so jo gledalci pri premijeri navdušeno sprejeli, in burka »Čevljarjeva Marta«, ki se tokrat uprizori prvič. Cene so znižane. Da pa se kakovost oderskega udejstvovanja še bolj dvigne, je Katoliško prosvetno društvo na občnem zboru dne 20. decembra p. l. ustanovilo dramatiški odesk, čigar člani bodo imeli na štirinajst dni poučne sestanke z govori, deklaracijami, kratkimi nastopi itd. Odesk vodi delavna gđ. učiteljica Marinkova, sodeluje več znanih režiserjev. — V Medvodah pa je — kakor pretelke zimske sezone — lepo zaživel fahovski klub, ki je bil prvi klub te vrste na Gorenjskem. Na programu ima več internih prireditev in par medklubskih matchev. Škoda, da se kmetiška in delavska mladina bolj ne ogreje za to lepo in duhovito igro in s tem koristno malotični prosti čas v nedeljah in praznikih popoldne.

Dol pri Ljubljani. Na pustno nedeljo popoldne ob 3 vprizorijo člani katol. prosvetnega društva Neetrovo burko »Utopljenec«.

Središče ob Dravi. Na Svečnice se uprizori v Društvenem domu ob 7 zvečer veseliga v treh dejanjih »Teta na konju«. Igra se ponovi v Ormožu v Katoliškem domu dne 7. februarja ob pol 4 popoldne. Vstopnina 5 in 3 Din. Pridite! — Dne 2. februarja ob pol 3 se zaključijo tudi pouk na gospodinjstvo-nadaljevalni šoli v Obrežu s kratko zaključno prireditvijo. Gospodinja razstava bo pa danes ves dan vsakomur brezplačno na ogled. Kdor se zanima, česa so se kmetiška dečeta učila tekom zime, naj si razstavo ogleda.

Nova cerkev. V petek smo pokopali 66-letno posestnico v Malih dolah, Marijo Kovač. Zadelo jo je kap in je bila 5 let in 7 mesecev priklenjena na bolniško posteljo. Svojo dolgoletno bolezen je prenašala zelo potrpežljivo. Ob odprtem grobu ji je v slovo spregovoril g. kanonik in dekan Pavel Zagar, ki je tudi vodil pogreb. Rajni naj bo Vsemogočni milostljivi sodnik. Zalujoci naše so-

Kamnik

»Sveta si zemlja slovenska«. Našemu gasilnemu društvu se je posrečilo dobiti v predvajanju prvi slovenski film »V kraljestvu Zlatorog«. Film se predvaja samo danes popoldne in zvečer.

Iz sportnega gibanja. Kamniško drsališče je zopet odprto. V mrazu, ki je pritisnil zadnje dni, se je napravil trden led. Drsalcu so poskušali že pozabljeni drsalke in prav pridno drsajo, sportniki pa se poizkušajo v hockey-u. Sedaj so dobili nove palice, katere je napravila tovarna »mec na Duplici«.

Voinik

Umrl je v Skoplju vojak, 22 letni Stefan Brezovšek. Udaril ga je konj s kopitom s tako silo, da je podlegel poškodbam. Pokojni Brezovšek je bil vnet delavec Prosvetnega društva. K gledališkim vajam je hodil nad uro daleč, ne meneč se za mraz ali dež. Bil je vzoren krščanski mladenič in so ga imeli radi vsi, ki so ga poznali. Za njim žalujejo starši, trije bratje in dve sestri. Rajnemu svetila večna luč, žalujoci pa naše iskrene sožalje!

Zivinski in kramarski sejem se vrši v ponedeljek, 1. februarja.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospodične pri Sv. Joželu v Ljubljani ima na Svečnice ob pol sedmih zjutraj skupno sv. obhajilo, popoldne ob petih skupno s kongregacijo za učitelice misijonsko predavanje, kakor stoji v včerajšnjem »Slovenču«. V ponedeljek, dne 1. februarja ni shoda.

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek dne 4. februarja v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in po pridigi bo ob šesti uri sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vse častice sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Križanska moška Marijina družba ima na Svečnice 2. februarja redni cerkveni shod. Duhovno opravilo zjutraj in zvečer ob šestih. Zjutraj med sv. mašo skupno sv. obhajilo, zvečer po litanih blagoslov sv. Blaža.

Nočni častilci najsvet. Zakramenta imajo v februarju dvakrat celonočno češčenje, in sicer prvič v noči na prvi petek (od 4. na 5. februarja) in drugič v noči od 8. do 9. februarja. Pri prvem nočnem češčenju bomo molili 8. uro: Češčenje preb. Dev. Marije, pri drugem pa 30. uro: Spravne molitve. — Može in mladeniči! Zadostujno v teh dveh nočeh presv. Srcu Jezusovemu za pre-mnoga žaljenja v secanjih dneh!

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 31. januarja: Ob 15: ZAPRAVLJIVEC. Izven. Znižane cene. — Ob 20: REVNA KOT CERKVENA MIŠ. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 1. februarja: CVRČEK ZA PECJO. Red A.

Torek, 2. februarja ob 15: JURCEK. Izven. Znižane cene. — Ob 20: VZROK. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 31. januarja: Ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Izven. Znižane cene. — Ob 20: TRIJE MUSKETIRJI. Izven.

Ponedeljek, 1. februarja: Zaprto.

Torek, 2. februarja: Ob 15: RIGOLETTO. Izven. Znižane cene. — Ob 20: TRIJE MUSKETIRJI. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 31. januarja ob 15: »ZENITEV«. Znižane cene. Zadržati. — Ob 20: »ZEMELJA SMEHLJAJA«.

Ponedeljek, 1. februarja: Zaprto. — Turek, 2. februarja ob 15: »REDECA KAPICA«. Otroška predstava. — Ob 20: »VIKTORIJA IN NJEN HUZAR«.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 31. januarja: 8.00 Ing. Zidanšek: Zivoreja. — 9.00 Esperantolo predavanje (Herkov) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. Roman Tominec: Galerija slovenskih konvertitov. — 10.30 Dr. P. Breznik: Umetnost in znanost pri Ligi narodov. — 11.00 Salonski kvintet: — 12.00 Čas, poročila, plošče. — 15.00 »Darinka«, spevo-igra v proslavo duh. svetn. Lavtjarja. — 17.00 Magistrov šramel kvartet. — 21.00 Muzika 40. p. p. Triglavskega. — 21.00 Poročilo o rezultatih eksperimentalnega fonetičnega studija (dr. Fr. Veber) 22.15 Čas in poročila. — 22.30 Plošče (plesna glasba).

Ponedeljek, 1. februarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Prof. Fr. Pengov: La-kola. — 19.00 Dr. I. Burian: Češčina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20.00 Samospevi ge. Gertrud Schieck-König iz Trziča. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas in poročila.

Torek, 2. februarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje. — 10.30 A. Zupane: Izseljevanje Belokranjcev. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, vesti, plošče. — 15.00 Viktor Pirnat: Dolenjski saljavec po Štempiharjevi. — 15.30 Dekliška ura: Kristus in žena (gđ. Lebar). — 16.00 Slovenske narodne s salonskim kvintetom pojejo gđ. Korencan in gđ. Jelacin. — 17.00 Meli: Igra z apostoli (Ljudski oder). — 20.00 Dr. Veber: Eksperimentalno fonetični studij. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 1. februarja.

Belgrad: 12.05 Radio orkester. 20.00 Radio orkester. 21.00 Komedija. 21.30 Vokalni koncert. 22.45 Jazz. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Prenos iz kina. 20.30 Klavirski koncert. — Budapest: 12.05 Ciganke glasba. 17.30 Nabožna glasba. 19.30 Koncert opernega orkestra. 21.45 Lahka glasba. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 20.00 Iz me-morov gramofona. 21.00 Plesna glasba. — Rim: 17.30 Prenos iz rimske akademije. 21. Vokalni in orkestralni koncert. — Stuttgart: 12.35 Zabavna glasba. — 20.20 Koncert. — 22.30 Reparacije. — Berlin: 19.10 Plesi zadnjih dveh stoletij. — 21. Komorna opera. — 23. Plesna glasba. — Barcelona: 21.05 Radio-orkester. — 22. Španska glasba. — 23.20 Lahka glasba. — Praga: 19.20 Pesmi. — 19.55 In-strumentalni koncert. — Langenberg: 13.05 Opol-danski koncert. — 20. Plošče. — 22. Nočni koncert. — Toulouse: 19.45 Koncert vojaške godbe. — 21. Violinski koncert. — 21.45 Operne pesmi. — Trst: 13. Plesna glasba. — 19.05 Radio-kvintet. — 21. Vo-kalni in simfonični koncert.

Računanje z življenjem

Lahko bi skoro rekli, da je vsako zavarova-nje špekulacija z življenjem in smrtjo. Vendar pa zavarovanje samo, kot smo ga bili dosedaj vajeni, ni prineslo s seboj izrastkov, da se tako izrazimo, ki bi kompromitirali to idejo.

Pred nedavnim so se začele ustanavljati po svetlu pomožne blagajne in cela vrsta društev je uvedla za svoje člane posmrtnsko zavarovanje na podlagi vzajemne pomoči. Princip, na podlagi katerega so začele poslovati, je bil dober in po-sebno so se te vrste zavarovanja oprijeli mali ljudje. Posmrtninska društva so imela prav kma-lu veliko število članov, ki so morali za vsak smrtni slučaj med njimi plačati določen znesek, katerega so dobili dediči umrlega. Sveda se je marsikdaj zgodilo, da člani niso popolnoma in točno izpolnjevali svojih obveznosti, kar je se-veda povzročilo, da dediči niso dobili onih vsot, ki bi jih morali dobiti na podlagi števila članov.

V najnovejšem času pa so se začele ustanav-ljati po Evropi tudi ustanove, ki so nekako kom-binirale prejšnje principe zavarovanja s principi samopomoči. Poslovanje pri takih ustanovah je za člane bolj komplicirano in jim ne daje prave si-like o njihovih obveznostih ter dajatah, na katere računajo. Ne da bi se hoteli s tem podrobneje pe-čati, ugotavljamo, da naj bi banška uprava, kjer pri nas tako zavarovanje obetajo, strogo pazila na to, kakšne so računске osnovе pri teh ustanovah, ter s primernim in stalnim stroгим nadzorstvom pazila, da ne bi člani utrpeli škode. To je popol-noma umestna zahteva in se take ustanove, če so zasnovane na zdravi podlagi, strožje kontrole ni-majo bati. Potrebna pa je zato, da se prepreči že vnaprej morebitna škoda, ki lahko nastane za člane.

Na drugi strani pa moramo opozoriti na nov pojav, ki je nastal v zvezi z uvajanjem teh novih načinov zavarovanja. Ker so zneski, ki jih je pla-čevati, nizki, na drugi strani pa se obeta velika

vsota denarja v slučaju smrti, so pač to težnja in ta moment uporabile nekatere nove ustanove ter sprejele v svoja pravila določbe, ki omogočajo, da se zavarujejo ljudje, ki niti ne vedo, da so zava-rovani. Pa tudi, če vedo za to, da so jih zavarovali drugi, jim gotovo ni ugodno pri sreč, ko vidijo, da drugi računajo z njihovim življenjem in smrtjo. Popolnoma razumljivo se nam zdi, če se posamez-niki zavarujejo za slučaj smrti, kar je pravilen princip zavarovanja. Za nedmesno pa smatramo, če se ne zavarujejo svoji, pač pa osebe, od kate-rih smrti bodo imeli dobiček oni, ki prav za prav niso njihovi upravičeni dediči. Zadržne čase smo žili o več slučajih takih zavarovanj, ki jih v na-slednjem navajamo v premislek merodajnim fak-torjem. Zavarujejo se zlasti starejši ljudje, katerih življenjska doba se nagiba h kraju. Dogaja se ce-lo, da skrbne na vse načine ljudje, ki so zava-rovali dotičnika, v času karentne dobe, da se jim godi dobro in da ne umro pred potekom karentne dobe. Ko pa je ta doba pri kraju, tedaj vse čaka smrti dotičnika. Da tako zavarovanje ni umestno in se upira pijeteti, je popolnoma razumljivo, zlasti tudi zato, ker se lahko zavarujejo popolnoma tuji ljudje, ki nimajo z ljudmi, ki so jih zavarovali, no-benih družinskih stikov. Kako more biti pri sreč človeku, katerega zavarujejo popolnoma tuji ljudje samo zato, da bi imeli od njegove smrti korist, si je lahko misliti. Saj lahko vidi, kako svet sodi, da je zapisan smrti, katero nestropno čakajo. Poleg tega pa ve, da njegova smrt ne bo prinesla ničesar njegovim ljudem, pač pa popolnoma tujim.

Ne odgovarja našim pravstvenim pojmom, če se naravnost tehnično računa na smrt tujih ljudi, kajti če tisti, ki so zavarovali kakega človeka, ni-majo na njem drugega interesa, kakor to, da umre i n da jim tako pomaga hitro do velikega denarja, je podana nevarnost, da se kaj napačnega zgodi. Mi smo mnenja, da naj se taka zavarovanja prepo-vedo, ker niso v skladu z našimi moralnimi pojmi.

Uvoz v letu 1931

Včeraj smo priobčili sumarične podatke o na-šem uvozu v pre. letu. Sedaj so nam na razpolago detaljni podatki za december in s tem za vse leto 1931.

Glavni predmeti našega uvoza so bili v de-cembru naslednji (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za november):

Sirov bombaž 11.2 (8.8), bombažno predivo 18.8 (19), bombažne tkanine 17.4 (19.0), nepre-delano železo 4.8 (5.9), pločevina 7.5 (6.2), razni izdelki železa 18.4 (19.7), volna 0.9 (1.5), volneno predivo 5.1 (5.5), volnene tkanine 6.8 (12.8), svi-lene tkanine 16.4 (2.4), svileni predivo 6 (5.5), kava 5.3 (5.9), nepredelane kože domačih živali 7.2 (6.7), oluščeni riž 3.9 (3.7), premog 7.4 (11.), olj-nati plodovi, semena itd. 3.6 (1.8), limone in po-marance 4.4 (2.0), stroji, orodje in aparati 17.0 (13.4), elektrotehnični predmeti 16.1 (17.8), pre-vozna sredstva 2.6 (3.6), rotacijski papir 3.6 (2.9).

V naslednjem navajamo glavne predmete na-šega uvoza v zadnjih dveh letih:

	Količina tis. ton	Vrednost milj. Din	1930	1931
Bombaž	8.8	8.1	168.8	112.4
Bomb. predivo	13.1	11.9	497.9	338.6
Bomb. tkanine	10.2	9.7	648.3	398.5
Volna	3.5	3.1	89.2	60.7
Volneno predivo	1.5	1.0	101.9	67.0
Volnene tkanine	2.2	1.5	337.4	228.6
Svileno predivo	1.0	1.0	67.6	63.3
Svilene tkanine	0.3	0.2	119.7	86.6
Nepred. železo	57.9	39.6	120.9	75.5
Pločevina	30.0	24.0	104.4	76.5
Cevi	10.5	8.7	60.3	50.5
Razni žel. predmeti	31.5	41.8	342.0	266.7
Nepredelane kože	11.6	9.4	197.5	129.9
Nafta	149.3	57.1	152.8	35.1
Kava	9.1	8.9	132.5	91.2
Premog	583.7	450.2	198.1	136.8
Olj. plod., semena itd.	20.9	15.6	100.2	66.1
Stroji	29.0	18.7	466.0	296.3
Elektrotehn. predmeti	4.2	4.8	201.4	185.8
Prevozna sredstva	14.8	10.0	172.2	165.3
Rotacijski papir	9.2	9.6	40.9	47.2

Denarni trg

Denarni trg zadobiva vedno večjo likvidnost; denarno poslovanje prehaja v običajni tok. Goto-vinski promet za januarja ultimo, ki je bil vsled zapadlosti najemnin dosti večji kot druge mesece, je pri naših denarnih zavodih gladko potekel. Vse denarne zahteve so bile z lahko zadovoljene. Vidi se, da nekateri zavodi razpolagajo že z obilno li-kviditno rezervo. Po vseh znakih se poslovanje pri denarnih zavodih normalizira in je že kar do-bro ustaljeno. Drvigi vlog se gibljejo le v okviru dejanskih potreb. Denarne zahteve brez potrebe ali iz strahu se ne pojavljajo več.

Obtok bankovcev je sicer še vedno precej vi-sok, kar pomeni, da ves gotov denar še ni v pro-metu, marveč da ga nekateri še skrivajo doma iz njim samim najbrž nepoznatih razlogov. Pričako-vati je, da bodo tudi ti prej ali pozneje uvideli, da s tem škodujejo ne samo sebi, temveč tudi skupnosti.

Prav razveseljivo je dejstvo, da se naše pode-želsko ljudstvo zopet s polnim zaupanjem obrača na svoje hranilnice in posojilnice in da imajo mnoge od njih prav živahen dotok novih vlog, zlasti v zvezi z zamenjavo tisočakov.

Zadružni denarni zavodi in sploh celotna za-družna organizacija je tekom sedanjega denarne krize še prav posebno dokazala vse svoje dobre strani. Mnogi kraji spričo brezblabnega poslovanja hranilnic in posojilnic posledice, ki so nastale vsled ovir in omejitve denarnega prometa in povzročile težkoče, sploh niso občutili ali le malo, ker je večina teh zavodov tudi tekom zadnjih mesecev v največji denarni krizi izvrševala izplačila in svoje vlagatelje popolnoma zadovoljevala.

Brezdomno bo zadružništvo izšlo iz sedanje krize — ne samo pri nas, temveč kakor vidimo tudi v naših sosednjih državah — preizkušeno in oboževano z novimi silami, tako da se mu bo mo-rala v bližnji bodočnosti priznati še večja vred-nost, da bo posebno naše zadružništvo zadobilo še večjo moč in bo tedaj še tembolj moglo svoje de-lovanje razviti v prid skupnosti držice se priznanih našel samopomoči in varčevanja.

Nasa pšenica za Avstrijo. Kakor poročajo z Dunaja, se pogaja avstrijska vlada z našo Privile-girano izvozno družbo glede znižanja carine ca 5000 ton naše pšenice, in sicer od 10 na 8.80 ži-linga. Tako bi se za našo izvozno družbo povišala cena pšenice od 17 na 21 šilingov.

Redukcija poslovanja obračunskega zavoda za-grebske borze. Zaradi izpremenjenih razmer je vodstvo zagrebske borze za blago in vrednotne skle-nilo zaenkrat reducirati poslovanje obračunskega zavoda borze. Kasapski v efektih se bodo v bo-

doče opravljali naravnost med strankami samimi. Ustavljeno je poslovanje v aranžmanu, kliringu in položniško posredniški promet. Zavarovanje in li-kvidacija terminskih poslov, odnosno depot efektov bo nadalje vodila likvidacijska blagajna borze.

Novo telefonske zveze. S 1. februarjem se otvori telefonski promet med Ljubljano ter Sofijo, Plovdivom, Ruščukom, Varno, Burgasom in St. Zagora.

Konkurz je razglašen o imovini Lavtarja Fr., prot. trgovca v Ljubljani, Sv. Petra cesta 42; roki: 6. febr., 5. in 12. marca.

Poravnalna postopanja so uvedena o imovini: Mravljec Anton, posestnik in trgovec v Podpeči 13 (roka: 27. febr. in 3. marca), nadalje o imovini Divjaka Josipa, neprot. trgovca v Ribnici (roka: 29. febr. in 5. marca), nadalje o imovini Bern-harda Gustava, trgovca s steklom v Mariboru (roka: 9. in 14. marca), nadalje o imovini Kolbezen Franca, trgovca v Celju (roka: 18. in 20. marca, nudi 40%) in o imovini Suša Franca, trg. v Srom-ljah (roka: 18. in 21. marca, kvota 40%).

Potrjeni poravnavi: Maks Štösel, trgovec z us-njem v Celju za 40% v 11 meseč. obrokih, Turk Vlado, trgovec v Ljubljani, Strelška ulica za 50% v 40 obrokih.

Borza

Dne 30. januarja.

Denar

Ta teden je bil devizni promet znatnejši kot prejšnji; znašal je 14.25 milj. Din v primeri z 11.66, 6.3, 5 in 8.2 milj. Din v prejšnjih tednih. Skupno je znašal devizni promet v mesecu jan-uaru 45.4 milj. Din.

Curib. Belgrad 9.05, Pariz 20.17625, London 17.73, Newyork 512.50, Bruselj 71.50, Milan 25.64, Madrid 42.20, Amsterdam 206.25, Berlin 121.23, Stockholm 99, Oslo 96.50, Kopenhagen 97.50, Sofija 3.71, Praga 15.1750, Varšava 57.35, Atene 6.45 Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.75.

Zitni trg

Novi Sad. V

Princeska na grahu

Zivela je kraljica, ki je imela sina.
Ko je bil sin velik in močan, mu je kraljica dejala:

»Sinko, zdaj si star dovolj, pojdi in poišči si ženo! Toda zapomni si: biti mora prava princeska!«

In princ je odpotoval v širni svet, da bi si poiskal nevesto. Princes je bilo po svetu dovolj, toda če so bile prave princese, tega princ ni mogel dognati. Razočaran se je vrnil domov in je bil ves žalosten, kajti tako srčno si je želel pravo princesko za ženo.

Nekega večera je nastala grozovita nevihta. Bliskalo se je in grmelno je kakor da se bliža sodni dan. Pa je sredi te strašne nevihte nenadoma nekdo potrkal na vrata palače. Vrata je šel odpirati in se je silno začudil, ko je zagledal neznano lepo deklico na pragu. Vprašal jo je:

»Kdo pa si ti?«

»Jaz sem princeska, prava, pristna princeska,« mu je deklica odgovorila.

Vrata jo je šel javiti kraljici, ki je dejala: »Spusti jo noter in privedi jo k meni. Se bom že prepričala, če je res prava princeska.«

Na te besede je kraljica odšla v spalnico, položila na dno postelje grahovo zrno in nanj še dvajset blazin. Na tej postelji je morala deklica ležati vso noč. Zjutraj jo je kraljica pozvala:

»No, princeska, kako si spala pri nas?«

»Ah, zelo slabo,« ji je potožila deklica.

»Vso noč sem se premetavala po blazinah. Bogve, kaj je ležalo v postelji. Vse telo me boli, tako me je ves čas nekaj tiščalo...«

»Ti si v resnici princeska!« sta radostno vzkliknili kraljica in njen sin. »Skozi dvajset blazin si čutila drobno grahovo zrno. Tako nežno in občutljivo telo imajo samo prave princeske.«

In jo je princ vzel za ženo in je bil srečen z njo, če smemo verjeti onemu, ki nam je to storijo pripovedoval. Kajti je hudomušen na koncu s sumljivo resnim obrazom pripomnil še to, da so ono grahovo zrno dali v muzej, kjer da ga še danes vsakdo lahko vidi, če ga niso medtem izgubili...

Svinjski pastir

Je živel princ, ki je imel hudo majhno kraljestvo. Bilo je zato zelo drzno od njega, da si je zaželel za ženo hčerko imenitnega cesarja; kajti ni bila ta samo najlepša, ampak tudi najbogatejša deklica daleč naokoli in je že nešteto odličnih snubcev zavrnila.

Princ pa si s tem ni bogve kako belil glave. Samozavestno se je napotil v deželo, kjer je ošabna princeska živila. Kot darilo zanjo je vzel s seboj samo vrtnico in slavčka. Vrtnica je rastla na grobu njegovega očeta in zacvetela samo vsakih pet let enkrat; imela je tudi samo eno rožo, ki pa je dišala tako sladko, da je človek pozabil vse skrbi in bridkosti življenja, če jo je poduhal. Slavček pa je znal peti vse pesmi, katere si je človek zaželel.

Ko je princ dospel v cesarsko mesto, je stopil v neko gostilno, kjer si je nadel prekrasno in imenitno obleko. Nato je šel z darovi, ki jih je položil v srebrno košarico, v palačo. Cesar ga je prijazno sprejel in ga odvedel v veliko dvorano, kjer se je princeska igrala s svojimi dvornimi damami. Ko je le-ta zagledala košarico v princvih rokah, je veselo ploskala z rokami in vzkliknila:

»Ah, da bi bila v tej košarici srčkana mlada mucka!«

Princ pa je vzel iz košarice najprej vrtnico. Vsi so občudovali njeno krasoto in ko so jo po vrsti poduhal, so pozabili vse križe in težave tega sveta, kajti vsak človek, tudi cesar in kralj, imata svoje skrbi...

»Zdaj bi pa rade videle, kaj je še v košari,« so dejale dvorne dame.

Princ je vzel iz košarice slavčka, ki je zapel tako ljubko in mило, da so pričeli jokati vsi — tudi cesar; samo princesine oči so ostale suhe. Vprašala je mrlzo in neprijazno:

»Ali je ta slavček živ, ali je ponarejen?«

»Seveda je živ!« je odgovoril princ.

»Potem ga pa spustite, naj zleti!« je ošabno dejala princeska, se obrnila na peti in je šla.

Cesarja je hčerkinja neprijaznost silno raztogotila. Zarotil se je:

»Dal jo bom za ženo onemu, katerega bo prostovoljno poljubila, pa naj bo to najnižji hlapec na svetu!«

Ko je princ to slišal, je odšel nazaj v gostilno. Tam si je namazal obraz z rjavo in črno barvo, se oblekel v grdo, razcapano obleko in se vrnil v palačo. Vprašal je tam nekega višjega služabnika, če bi mu mogel preskrbeti kakšno službo na cesarskem dvoru.

»Ne vem, kako bo, toliko jih dan za dnem hodi k nam z enakimi prošnjami. No, če hočeš čuvati svinje, lahko ostaneš.«

Princ je bil zadovoljen — in postal je svinjski pastir. Za stanovanje so mu dali majhno sobo poleg svinjskega hleva, kjer je moral prečepeti vse dni in paziti na svinje. Pri tem pa princ ni lenaril prekritih rok. Na skrivaj je delal ves dan, in ko se je zvečerilo, je bilo njegovo delo gotovo: majhen, nizek lonec, ki je bil obrobljen s srebrnimi zvončki. Kakor hitro je položil ta lonec na ognjišče in začel kuhati, so zvončki jeli cingljati in so cingljali nepopisno lepo. Najčudovitejši pri tem loncu pa je bilo: kdor je pomolil prst v paro, ki se je iz lonca kadila, je pri prči zavohal vse, kar je kjerkoli kuhalo.

V mraku je šla mimo hleva cesarjeva kraljica s svojimi dvornimi damami. Zaslišala je prelepo cingljanje zvončkov okoli lonca in naročila je dvorni dami, naj pobara svinjskega pastirja, koliko bi zahteval za lonec.

»Prav nič ne zahtevam zanj,« je odgovoril princ: »podarim ga princezi.«

To je bilo veselo presenečenje za princesko! Ves večer je moral lonec kuhati in ni ga bilo ognjišča v mestu, za katerega ne bi vedeli, kaj se na njem kuha.

»Zdaj vemo, kaj bodo nocoj jedli najboljše juho!« je dejala prva dvorna dama.

»Zdaj vemo, kje pečejo nocoj najboljše sladčice!« je dejala druga dvorna dama.

In so vse dvorne dame jele veselo ploskati z rokami.

Princ pa je vsak dan napravil kaj novega. Tako je izgotovil ogledalce, v katerem je človek, ki se je pogledal vanj, lahko videl vse, kar se je v mestu godilo.

Ko je princeska izvedela za to ogledalce, je poslala k svinjskemu pastirju dvorno damo z ukazom, naj vpraša pastirja, koliko hoče za to čudežno ogledalce.

»Pet poljubov,« je odgovoril princ: »nič več in nič manj.«

»Svinjski pastir je znorel!« se je zasmejala princeska in se je hotela z dvorno damo vrniti v palačo. Ko pa je napravila nekaj korakov, je obstala in dejala: »Ogledalce bi tako rada imela. Če me ne boste izdali, mu bom dala zahtevanih pet poljubov. Za vse na svetu ne smete tega povedati mojemu očetu!«

In je stopila k pastirju in le-ta jo je petkrat po vrsti poljubil. V tem hipu pa je pogledal cesar skozi okno palače in ko je to videl, je jadrno pohitel navzdol.

»Zdaj moraš vzeti svinjskega pastirja za moža!« je dejal princiski; »ali se ne spominjaš, kako sem se takrat zarotil?«

Princeska je začela plakati in vse dvorne dame z njo; toda nič ni pomagalo; cesar je trdo vztrajal pri svojem sklepu.

»Ah, jaz neumnica!« je zajavkala princeska.

»Zakaj nisi vzela princa za moža! Joj, prejoj, kako sem zdaj nesrečna!«

Svinjski pastir pa je medtem stopil za bližnje drevo, si obrisal obraz, se preoblekel v kraljevsko obleko in stopil pred princesko. Ko ga je ta zagledala, je bila na vso moč vesela in se je zahvalila ljubemu Bogu, da se je vse tako srečno končalo. Tudi cesar je bil vesel. Nemudoma so priredili imenitno svatbo, na kateri so peli in rajali tri dni in tri noči. Če pa je princeska s svojim princem živela bolj srečno in zadovoljno, kakor bi živela z navadnim svinjskim pastirjem — o tem pravljica molči.

Čemu lovijo kite?

Polno neizmerne bogastva je morje. Ze vsak kit v njem predstavlja vrednost 200.000 dinarjev. Nešteto ljudi živi samo od ubitih kitov. Skoraj vse truplo te ogromne morske ribe se da izkoristiti. Celo kosti imajo svojo vrednost. Zmeljejo jih in prodajajo za dokaj visoke cene, ker vsebujejo mnogo fosforja.

»Moj je.«

»Dober pes, prodaj nam ga!«

»Kar kupite ga!«

»Koliko hočeš zanj?«

»Dajte mi 300 rubljev, toda brez ovratnika!«

»Kaj hočemo z ovratnikom, dali mu bomo zlatega. Tukaj imaš 100 rubljev.«

Odrasel kit je približno 20 m dolg in 90 tisoč kg težak. Tretjina te teže je maščoba.

Ze okoli 300 let vodi človek uničevalno vojno proti kitu. Holanci, Francozi in Danci pošiljajo svoje ladje kar pomirijo v bližino Spitzbergov in Grönlanda. Jeseni se vračajo z bogatim plenom domov.

V prejšnjih časih je bil lov na kite zelo nevaren. Marsikatero ladjo je zajel morski orkan in jo potopil, še več jih je pa bilo, ki so postale žrtev ledenih gora in skritih morskih čeri. Mnogo ladij pa je ranjeni kit prevrnil in potegnil s seboj na morskno dno, ali pa jih bil z udarci svojega orjaškega repa. Lov na kite je bil prav za prav tvegan dvoboj z njim; nešteto hrabrih ribičev je pri tem našlo smrt.

Dandanes lov na kite ni več tako nevaren. Majhni železni parniki z močnimi stroji režejo gladino morja. Na krovu takega parnika je pritrjen majhen top. Pri sproženju zleti s silovito naglico in močjo iz njega jeklena harpuna, na katero je pritrjena dolga vrv. Ko harpuna doseže kito, eksplodira v njeni konici granata. Pri tem se harpuna tako čvrsto zasadi v kitovo telo, da je vse kitovo prizadevanje, rešiti se tega strašnega morilnega orožja, zaman. Skoraj celo uro traja njegov smrtni boj. Kri mu v mogočnih curkih lije iz rane, da je morje daleč naokoli rdeče pobarvano. Potem ga potegnejo s seboj na bližnji otok, kjer ga raztelesijo.

V letu 1932 pa bodo kitolovci privoščili kitom nekoliko oddiha. Vse leto jim bodo prizanegli s lovom.

Za bistro glave

Rešitev zloženke

L—oka
a—loja
ž—olna

i—me
m—ati
a—ngel

k—onj
r—iba
a—v

t—orek
k—os
e—nkrat

n—ož
o—vca
g—os
e—na

Pravilnih rešitev je bilo 88. Za nagrado izžrebana je bila Valči Kišek, učenka III. razreda v Hrastniku. Dobi knjigo »Mala trojka«.

Zlogovnica

Di — me — slo — ti — o — ve — ro — ma — slo — sta — ne — sem — ven — la — je — slo — ti — ska — nec — nec — čem — ve — slo.

Sestavite iz teh zlogov 10 besedi, s katerimi se začne znana narodna pesem. Ena od pravilnih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 4. februarja t. l. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

STRIČKOV KOTIČEK

246. Predragi Kotičkov striček! Nas Prekmurcev gotovo nič ne poznaš. Pridi, še Ti je ljub, nekega dne k nam! Vabila Te bom po vsej Murški S. b. in Ti pokazala našo realno gimnazijo. Če boš slučajno imeli kolone, Te bom povabila tudi na prekmurske kolone in na bujto repo. Da boš vedel, kakšne imenitne kolone in bujto repo imamo!

Te prav prišerno pozdravlja Zora Menhart, učenka I. razr. drž. real. gimnazije v Murski Soboti.

Draga Zora! Kakšne so prekmurske kolone in bujta repa, me res silno zanima. Posebno še bujta repa! Kajti, da odkrito priznam, še nikoli nikjer nisem slišal, kakšna je bujta repa in sploh ne vem, kaj ta beseda pomeni. Najprej mi pojasni, kako in kaj je s to bujto, potem bova pa dalje govorila. Torej na svidenje! — Kotičkov striček.

247. Ljubi Kotičkov striček! — Prosim Te, ne vrzi me spet v svoj požrešni koš. Pri nas imamo dve dobri stari telki, kateri imamo vsi zelo radi, ker znata toliko lepih stvari. Najmlajša je stara 76 let. Kadar dobimo »Slovenca«, jima moram vedno čitati Tvoj kotiček. Kako lepo bi bilo, ako bi mogla tudi Tvoje pisemce čitati!

Prosim Te, striček, pridi nas kdaj obiskat. Pri nas je zelo lepo. Nekaj korakov od nas je Drava. Če Ti bo vroče, se boš lahko kopal. Na podstrešju imamo sobico, v kateri boš lahko spal. Čez dan pa se boš lahko sprehajal, in če nisi len, nam boš tudi pomagal pri delu. Prosim, objavi moje pisemce, pa Ti pošljem klobaso, kadar bomo kolonili.

Sprejmi mnogo lepih pozdravov od Tvoje Milke Štangl, učenke V. razr. v Selnici ob Dravi.

Draga Milka! — Ze zaradi tebe, ki tako rade poslušajo mojega peresa krivdajste odgovore. Ti moram ustreči in Te v kotiček vreči...

Vabiš me, naj se pridem kopat v Dravo. Zaenkrat še ne čutim te potrebe. Ne rečem, da mi ni vroče. O ja, pa še prav pešeno vroče mi je ob misli, da bi se zdaj — sredi najhušje zime — kopal v ledenih valovih Drave... Brrr, kaj pa vendar misliš? Ali se Ti nič ne smili moja siva brada in moja plešasta glava? Kakor mi je torej žal — moram tudi Tvoje vleprijazno povabilo hvaležno odkloniti in Ti prijazno reči: Adijo! — Kotičkov striček.

249. Predragi Kotičkov striček! — Prvič Ti pišem danes, zato vem, da boš vesel mojega pisemca. Hodim v prvi razred in poznam že vse črke. Tudi čitam že; malo bolj počasi še, pa bom kmalu bolj hitro, ker se vsak dan pridno učim. V šoli se imamo zelo prijetno. V soboto bomo dobili izkaze. Zelo težko že čakam. Te prav lepo pozdravlja Marija Namors, učenka I. razr. v Lichtenh. zavodu v Ljubljani.

Draga Marija! — Tvojega pisemca, Tvojega prvega pisemca sem bil res silno vesel. Kajti predbom vem, kako dragoceno je. Toliko truda, potrpežljivosti in dobre volje je v njem, da odtehta deset drugih pisem, ki jih spiše roka odraslega. Saj pa tudi prav zares ni igrača — takile majhni drobni delci, ki je komaj dobro čez plot domačega dvorišča pogledala, napisati prvo pisemce v življenju — in to celo tako skrbno in lepo! To je že važen in nad vse imeniten dogodek v Tvojem življenju, je velika reč, ki pač zasluži nekoliko laskavih besedi in priznanja...

Izkaze ste medtem gotovo že dobili. Me na vso moč zanima, kakšen je tvoj izkaz. Če si se dobro odrezala, Ti čestitam iz vsega srca in kličem: Le tako dalje, punčka, le tako dalje, da Te bodo veselili vsi: očka, mama, solske sestre in tudi jaz — Kotičkov striček.

250. Preljubi striček! — Tudi jaz Ti danes pišem. Kakor veš, ljubi striček, je pisanje težka reč. Ni tako lahko napisati lepo pisemce, kakor bi si kdo mislil. V šoli pravijo, da mora biti vse, kar naredimo, lepo pravilno in snažno. Kaj pa Ti praviš, ljubi striček? Me vse te imamo rade, čeprav Te se ne poznamo. V šoli tudi čitamo Tvoje pravljice. Zelo všeč mi je bila tista o »modri roži«. Sem jo tudi doma mamici povedala.

Lepo Te prosim, odpiši mi in sprejmi moje pozdrave! — Jakica Accetto, učenka I. razreda v Lichtenh. zavodu v Ljubljani.

Draga Jakica! — Da je pisanje težka reč, podpišem z obema rokama. Mi je še v živem spominu, s kakšnim groznim trudom sem jaz, Kotičkov striček, pred mnogimi, mnogimi leti, ko sem bil še prav tak malič, kot si zdaj Ti, spisal svoje prvo pismo. Pisal sem ga mamici za god. Takole se je glasilo: »Draga mama! Za god Ti voščim, da bi me imela rada še sto let in da bi mi še dostikrat sladkorkov kupila. Darila pa Ti ne morem nobenega dati, ko nič nimam. Če pa hočeš, Ti dam pajcica. Kar vzemi ga, ljuba mama! Jaz ga itak ne maram več, odkar mu je kuža glavo odgriznil. Pozdravček in poljubček! Tvoj...« Skoraj tri ure sem v potu svojega obraza to pisemce sestavljal. Na koncu se mi je pa pripetila še ta grozovita nesreča, da sem ga vsega s črnimolom polil. — V ostalem pa velja moj odgovor Tvoji sošolki Mariji Namorševi tudi Tebi. Kajti tudi Tvoje pisemce je tako lepo in snažno ter vrhu vsega še s pisanimi rožicami okrašeno, da zasluži vse priznanje in poklon. Bog Te živi! — Kotičkov striček.

251. Ljubi striček!

Lepo Te prosim, ljubi striček, še mene deni v svoj kotiček! Sedaj, ko čitati že znam. Tebe tudi že poznam. Zato Ti danes prvič bom pisala in bom gotovo Tvoj odgovor dočakala.

Sprejmi košek najlepših pozdravčkov od P. kice Golobič, učenke I. razr. v Lichtenh. zavodu v Ljubljani.

Draga Pika! — Lej jo lej, Ti si pa kar prelepo pesemco sebi in meni na čast zložila. To je pa še večja umetnost, to! Če boš že tako mlada začela pesniti, ni izključeno, da boš nekoč še slavna pesmica postala in boš celo Prešerna, ki je naš največji pesnik, in Zupanciča, ki je slavnega Cei-bana v življenje priklical, posekala. Samo bojim se, draga moja, močno se bojim, da te pesemca ni zrastle na Tvojem zelniku. Če je, vsa čast in slava Ti, če pa ni, pa tudi ni tako hudo, da bi Te moral okarati. Kajti mi bo vsak pameten človek pritrtil, da od takele miške, kot si Ti, pač še ne moremo zahtevati, da bi v resnici že sama pesmice slagala. Saj Ti še pisanje dela takšne pregledave, da je že to več kot dovolj, da si pesemco prepisala...

Pa mi še kaj piši in povej! — Te lepo pozdravlja Kotičkov striček.

Kralj Oh

(Ruska pravljica. Poslovenil Mark.)

Vsi golobi so zobali pšenico, samo eden je sedel osamljen na hruški in se obiral. Tedaj je rekel kmet: »Ta je moj sin.«

Oh je dejal: »Ugenil si, vzemi ga s seboj!« Spremenil je goloba v briskega mladeniča, da mu ni bilo v deželi enakega. Oče ga je bil vesel in ga je objemal in poljuboval. Oba sta bila srečna.

»Pojdiva domov!« je dejal oče.

Šla sta po poti in se pogovarjala. Oče je spraševal sina, kako e mu je godilo. Pripovedoval mu je, kako je doma in kako težko jim gre. »Kaj hočeva sedaj, moj sin? Oba sva revna. Tri leta si služil, pa si nisi ničesar zaslužil.«

»Nikar ne bodite žalostni, oče, vse bo še dobro. Poglejte, tam lovijo lovec lisice. Spremenil se bom v hrt in ujel lisico. Lovec me bodo hoteli kupiti, vi pa me ne dajte za manj, ko za 300 rubljev, ampak brez ovratnika! Tako boste dobili denarja.«

Ko sta prišla do lovecev, so psi pripodili iz gozda lisico, toda nobeden je ni mogel ujeti. Sin se je takoj spremenil v hrt, se zapodil za lisico in jo ujel. Lovec so prijezdili zraven in kmeta spraševali: »Ali je ta hrt tvoj?«

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Bruno Frank:

Zlatiček

(Nadaljevanje.)

11.

Ivan Neprav je šel po predmestnih cestah proti središču, išoč, na slepo. Obleka je mahdrala na njem, samo čevlji so se mu zdeli težki. Klobuk mu je omahoval na gladko ostrženi glavi. V rokah je nesel majhen usnjen kovčeg.

Bilo je lepo, jesensko jutro, in celo tu zunaj je imelo mesto prijazno lice. Ljudje so bili videti veseli in hrumeči vozovi električne železnice so jasno cingljali. Ze pa par vogalili je Neprav menil, da je šel dovolj daleč in da tu pač nikdo ne bo več mislil na to, odkodi utegne prihajati. In ne da bi se odkril, je ustavil mladež človeka in ga vprašal, koliko je ura.

»Morda bi mi povedali tudi današnji datum«, je tiše dodal. Oni je osupnil. »Devetindvajseti septembra je,« je dejal in se podvizal dalje. Potemtakem so ga izpustili dva dni preje, nego mu je dotedela kazen. Prav za prav čuden dar po teh dveh letih. In zamišljen je šel dalje. Naposled je stal s svojim malim kovčgom, ki ga je stiskal k sebi, na sprednji ploščadi električnega voza. Ljudje so vstopali in izstopali, nihče se ni zmenil zanj, cestni vrvež je bil vedno bodrejši in gostejši. Dolgo se je oziral na ročni vozček na nekem vogalu, ki je bil do vrha poln krasnih breskev. Vsak je mogel stopiti tja in si za majhen denar kupiti lepega sadja. Pogledal je v svojo denarnico, v kateri je imel precejšnjo vsoto v bankovcih. Dobro se je bil preskrbel — takrat.

Morda je bil voz z breskvami vzrok, da je na velikem trgu izstopil in si najel v eni tamkajšnjih starih gostiln sobo. Šel je za domačim hlapcem po ozihi, zavilih stopnicah, kjer je dišalo po zelenjavi in po razlitem slabem vinu, in se naposled znašel visoko gori, skoraj pod streho, v priprosti sobi. Še enkrat so ga motili. Bil je zopet domači hlapec, ki se je javil hropeč, z zglasilnico v roki. Ivan Neprav jo je brez obotavljanja počasi izpolnil in se poslužil pri tem, ne da bi premišljal, izmišljenega imena, nekega tujega mesta in drugih samovoljnih podatkov. Opazil je, kako so se mu črke v dveh letih otujile.

Nato je začel prazniti svoj kovčeg in bilo mu je čudno pri srcu, ko je jemal iz njega perilo, krtače, milo, glavnik, zrcalo in brivsko pripravo, kar je bilo vse skrbno zloženo, kakor pripravljeno za dvodnevno zabavno potovanje. Tamkaj mu niso bili ničesar pustili, kar je bil prinesel s seboj. Nedotaknjen je bil ležal kovčeg v shrambi sedemsto dni, opremljen z listkom, ki je nosil številko celice in datum.

V omami prvega dne se mu je leno javila misel, kakor da ves ta čas ni ležal nekje v shrambi samo njegov kovčeg, marveč tudi on sam, kjer je samo čakal, ne živel, in kakor bi moralo biti sedaj mogoče, da naveže na taisti točki novo življenje.

Ali je bilo tako? Ne, temu ni bilo tako.

12.

Stopil je k odprtemu oknu in se z obema rokama naslonil na nizko ograjo. Spodaj je veselo vrvelo barv in zvokov. Prostor med starim, nazobčanim rotovžem in neenako vrsto hiš, v katero je spadala njegova gostilna, je bil ves pokrit z dirindajem trznega dne. V hladu solnčnega jesenskega dne so ljudje vedro hiteli po svojih opravkih; po vseh stojnicah je blestelo cvetje in sadje in zelenjava, povsodi radost, nobenega pomanjkanja, življenje se je zdelo lahko.

Jasno in blizu je ležalo vse to pred Nepravom, a vendar zopet ločeno od njega, neotipljivo, ne kakor resničnost, ki jo je mogoče s par koraki doseči. To je bil svet, resnični svet, to je bilo človeško življenje, na katerem pa sam ni imel svojega deleža, še ne. Če bi šel po starih gostilniških stopnicah doli in stopil ven na ta od solca ožarjeni trg, bi se gotovo vse to odmaknilo pred njim in v dalji bi se bodro vrvenje nadaljevalo.

Bilo je mnogo lepega sadja; kakšno do brotno, bogato delo je bilo izvršilo solnce, v tem, ko je bil on pregan od njega. Vsak tak lep sadež je bil nakupičena, strnjena solnčna svetloba, tega si ni mogel kupiti — še ne! Tu je zopet stala košara z breskvami. Breskev, to je bila dovršenost. Narava je hotela enkrat pokazati, kako velika in krasna je, in igraje je ustvarila najkrasnejše: breskev ali laboda ali kos rožnatega kristala. V šoli, nekoč, so ga učili, da je breskev iz Perzije. Perzija! Njegove sanje o potovanju čez morje; tujina in južni žar so šle za koprenami mimo Neprava. Se ni smel iztegniti rok, da bi kopreno odgrnil, toda ura je bila blizu.

Postal je bodrejši; z večjo zbranostjo je motril razpostavljeno vedrost. Tedaj je opazil, kako se je prodajalec na eni izmed stojnic igral s svojim psom. Bil je to zdrav mož petdesetih let, v volnenem jopiču in z volneno čepico na glavi; pes je bil majhen, boder brusač, z mnogo prevelikimi, visečimi ušesi in predolgim repom. Vzpel se je ob zelenjadni košari in prodajalec ga je drazil s povezkom korenja. Črno je šalo imel ter se je vneto udeleževal; zdaj je dvignil levo zdaj desno šapico svojih kratkih sprednjih nog in na smešen način skušal z njo zadeti rumeni šop. Naenkrat pa je gospodar vrgel korenje iz rok, pograbil malega za ušesa in se mu čisto od blizu zarezal v njegov črni gobček. Pes se mu je iztrgal in začel, lajajoč in cvileč, objesten ples okrog stojnice.

Tega Neprav že ni več videl. Ko je bil opazil, kako poigrava pišček s kratkimi prednjimi udi, se mu je naenkrat pretrgala koprena, ki mu je zastirala pogled; vedel je, kaj ga še loči od sveta in bodočnosti. Slišal je ono škripanje na kamenitih tleh, slišal tiste krute, neizrekljivo prostaške besede, videl tiste žolte

oči in tisti škorenj, kako se je zasuknil. Svet je bil zopet poln kužne sape najzlobnejšega, najnižkotnejšega človeka in Nepravu je zopet zaplalo v krvi najstrašnejše sovraštvo in neodoljivo kopnenje po maščevanju. Noben ugovor, noben prevdarek, nobena previdnost ni mogla obstati pred tem najmočnejšim, pred to neobhodnostjo. Preje bi bilo verjetno, da bi se dalo morje zaježiti z razpeto vrvi.

»Ubijem ga«, je zamrmral. Prvič je izgovoril, kar je že mnogo tednov vedel in hotel. Previdno je zaprl okno in zapahnil duri, kakor da bi mogel kdo od zunaj vdreti v njegove misli. Potem je sredi izbe sedel za prazno mizo, si podprl glavo z roko in začel mirno, urejeno delati načrt.

13.

Naslednji dan je imel obširen pogovor v izseljeniškem uradu. Od tam je šel na konzulat neke južnoameriške države, v kateri se je nameraval naseliti. Vljudo so ga poučili v vsem. Potem si je kupil čezoceanski vozni listek za parnik, ki je imel v bližnjih dneh odpluti, in uredil vse potrebno tudi v skladišču, kjer je imel shranjeno svoje imetje.

Zvečer je začel svoja poizvedovanja. A treba je bilo različnih in smotnih pohodov, da bi svoje dejanje brez vsakega pogrška, nezmotljivo pripravil.

Nedaleč od kaznilnice, zunaj ob predmestni cesti, se je nahajala krčma »Sloga«. Tu so se zbirali o prostem času kaznilniški pazniki. Tu so sedeli skupaj pri pivu in kartah, iz te nizke in smrdljive krčme, kjer so se dobro počutili, so se vračali v službo, bodisi z namenom, da bi točno izpolnili svoje službene dolžnosti, bodisi, da bi na podel način stregli svojim zlem nagonom. Cele večere je lazil Neprav tod okrog, dvakrat je bil tudi v krčmi, pil nespoznanih tih svojih pivu in poslušal plehke pogovore jetničarjev. Sodeč po teh pogovorih, bi utegnili biti pravtako klobučarji ali davčni slugi ali karkoli drugega takega.

Posebno skrbno je proučeval pot, ki je vodila iz krčme nazaj v kaznilnico. Nedaleč od krčme se je od ceste cepila na levo ozka ulica, ki je vodila med zunanjimi kaznilniškimi zidovi in dolgo, črno skladiščno lopo. Po tej poti so prihajali pazniki do vrat, ki so v ozadju poslopja vodila v kaznilnico.

Neprav je poznal hišni dnevni red, tudi spored, po katerem so prihajali pazniki na tisto večerno zabavo v krčmo, je hitro dognal; treba je bilo samo enega: naleteti na obsojenca brez spremstva. Da bi bil bolj gotov, ga je enkrat za poizkušnjo počakal.

Proti devetim je bil v ulici. Stal je med podboji skladiščnih vrat, se stiskal v temo in čakal. Nedaleč od njega je molela iz kaznilniškega zidu petrolejka in žalostno brlela. Vsakogar, ki se je približal s ceste, je bilo mogoče zanesljivo spoznati. Kmalu je prišel neki paznik, visok, suh mož; ko je stopal pod svetilko, je Neprav dobil razločil prijazni in resni izraz njegovega podolgastega obraza.

Zakaj ni bil ta-le moj ječar, je mirno pomislil Neprav, potem mi sedaj ne bi ležala na srcu strašna mora. — Mož je šel z enakomernim korakom mimo; dospel do vhoda, je pozvonil, vrata so se odprla in za njim zopet zaprla.

»Da, tega mi ne bi bilo treba ubijati,« si je dejal Neprav. Mislil je to s tihim obžalovanjem nad usodo, ki mu je bila naložena, toda brez vsakega usmiljenja do zavrženca. Kar je nameraval, ni bil kak sklep, ki bi se dal morda tudi izpremeniti; tu ni bilo izbire. Oni človek, neizrazljivo zli, je stal med Nepravom in svetom. Ni bilo mogoče napraviti le enega koraka ven v življenje, dokler ta stena ni bila porušena. Prav za prav niti ni stala zunaj ta stena, to ni bil kos zidu, ki bi se dvigal pod milim nebom, marveč je stala v njegovi krvi kakor strahotna kepa ali gomolj sovraštva in gnusa in zaničevanja. Bilo mu je vse te dni, kakor da živi samo pogojno, samo do nekega roka, kakor da mu je ostalo le še toliko moči, da izvrši to dejanje, in da bo mogel še-le potem, ko bo kepa zdrobljena ali odplavljena, zopet svobodno dihati in požirati in hoteli in ljubiti, kakor da bo njegova kri šele potem zopet mirno in mило krožila po njegovem telesu.

Spomnil se je, kako je bil nekoč eden njegovih sošolcev hudo bolan; zdravnik je govoril o zastrupljenju krvi in je dečku napeljal po žilah raztopino srebra, tedaj je ozdravel. Neprav se je živo spominjal, kakšen vtis je tedaj to napravilo nanj; kako si je predstavljal močno blestečo, hladno srebrno reko, ki se je zljala onemu po žilah in mило odnesla s seboj vse strupene klice in jih uničila. Da, tako se bo zgodilo tudi njemu, ko bo izvršil svoje dejanje.

V tem trenutku je videl prihajati svojo žrtev. Kratki, topotačji koraki so zavili v ulico, in že je videl Neprav tam pod svetilko, za trenutek z lučjo oblit prazni, prostaški obraz, oči, brke, čeljusti. Hitro je prihajal bliže, nič hudega sluteč, in popeval. Neprav je ujel besede prostaške poulične pesmi.

Ob nezmišelnosti teh besed, ki jih je zlobni tepec gotovo še izpačil, je Neprav poslušal smeh; poln poroga in sovraštva in zmagoslavne naslade se je zakrohotal, ker je šel oni v taki zadovoljni toposti z rami tik ob rami svoje železne usode.

Tam zadaj je zazvonilo, vrata so se odprla in z zamolklim treskom zopet zaprla.

14.

Drugo jutro se je Ivan Neprav odpeljal z malo železnico. Pot je vodila dobro uro po prijazni, valoviti pokrajini. Zapustil je vlak in korakal po deželni cesti proti H

Valentin Katajev:

Izpit

Čim je bil določen dan za obvezni izpit iz politične abecede, je pripravil blagajnik Diabetov drobno popisano listič in ga dva tedna neprenehoma imel pred očmi. Vedno zopet je na pamet ponavljal temeljna vprašanja, od katerih je bila odvisna vsa njegova uradniška bodočnost: »Kdo je naš veliki vodja?« Marks. — »Koga imenujemo socialne patriote?« Naše sovražnike, ki pod socialistično krinko služijo buržuaziji. — »Kaj je značilno za kapitalizem?« Divje razbojništvo v duhu načel zasebne lastnine. — »Kako bomo izpeljali naše gospodarske načrte?« S pomočjo elektrifikacije sovjetskega ozemlja. — »Kje so bili prvi zastopani vsi svetovni narodi?« Samo na prvem kongresu II. Internacionalne v Parizu, dočim nima t. zv. Zveza narodov nobene pravice do tega naslova. — »Kaj vam je znano o kapitalizmu?« Razlikujemo premičnine in nepremičnine. — »Katero obliko bo imela idealna komunistična država v bodočnosti?« Ne vemo, to bo določil njen razvoj sam. — »Kdo je izdajalec mednarodnega socializma?« Kautski. — »Kdo je kandidat za člana vodstva III. Internacionalne?« La Follette. — »Kdo je grobar zapadnega socializma?« Scheidemann. — »Kdo je Abramovič?« (Vodja rus. soc. dem. menjševikov v emigraciji. Op. prev.) Socialistični osel... osel...

Neutrudni Diabetov je stiskal listič v roki in neprenehoma mrmral z napol zatisnjenimi očmi: — Oh, samo da se ne bi zmotil! Kdo je izdajalec? Kautski. — Kdo je grobar? Scheidemann. Kdo je kandidat? La Follette...

Ko so poklicali Diabetova k izpitu, mu je zastrla rdečkasta megla oči in zabobnalo je zvonjenje v ušesih, čim je prestopil prag usodne sobe. Diabetov je obupno premagal grozo, stopil pred mizo in zatisnil oči.

»Vaše ime, tovariš?« — ga je vprašal izpraševalec.

»Marks,« je ušlo pridnemu blagajniku.

»Poklic?«

»Pod socialistično krinko služim buržuaziji.«

Izpraševalec, ki se ni zmenil za prvi odgovor, je zdaj začudeno namrnil obvi: »Hm... Vi res izredno iskreno razodevate vaše prepričanje... A kako boste označili v tem primeru vaš službeni delokrog? Za kaj ga smatrate?«

»Za divje razbojništvo v duhu načel zasebne lastnine.«

»Ta-ko? Me jako veseli... A povejte, kako se je vam posrečilo priti v sovjetsko službo?«

»S pomočjo elektrifikacije sovjetskega ozemlja.«

Izpraševalec je obmolnil in pomembno pogledal ostale navzoče dostojanstvenike.

»Čujte, tovariš, kdaj ste zadnjič merili svojo temperaturo?« je previdno vprašal tajnik.

»Samo na prvem kongresu II. Internacio-

John Galsworthy:

Se enkrat

Rahlo gibanje dojenčka jo je prebudilo; pravila je njegovo lego, da mu je bilo udobno na njenih prsih, potem pa zopet zastrmela v umazani strop nad seboj. Skozi okno, ki je bilo na spodnji polovici zastrto le s kosom razcefrane mezanja, je prihajal prvi svet marčevega jutra in medlo razsvetljeval mali prostor. Kakor iz vseh ostalih zakonitih izb na oni cesti je očitno tudi iz te zbežala vsaka radost in vsaka nada. V njej tudi ni bilo nič lepega ali dragocenege, izvzemši preostale šopke vijolic v okrogli rjavi košari.

Toplota materinih prsi in rok je dojenca znova uspavala; s svojim majhnim obrazkom se ji je stisnila pod brado, in nad njegovo glavico se je zdelo materino obličje kakor obličje sflinge.

Pred dvema dnevoma jo je bil namreč zapustil njen mož in ji izjavil, da se več ne vrne; to je pa ni bilo spravilo iz ravnotežja, kajti v čudni sposobnosti za slutnje, ki je lastna vsem tistim, katerih gorje se začneja že v mladosti, je bila že dolgo preje premislila vse možnosti z možem in brez njega. Oba sta prodajala cvetlice, a ona je zaslužila pri tem več nego on, ker ji je marsikateri elegantni gospod, katerega je bil ganil njen čedni, trudni obraz in mladostna postava, ki jo je otrokova teža nagibala postrani, plačal tod in tam posebno visoko ceno. Da, več denarja je morala dati možu, nego je dajal on njej, in poleg tega jo je bil že dvakrat preje zapustil in se obakrat zopet vrnil. Kar je sedaj viharilo v njeni notranjosti, je bilo v zvezi s čisto novim odkritjem.

Ko se je bila vračala zadnji večer do smrti utrjena proti domu, ga je bila videla v omnibusu; peljal se je v družbi z neko žensko, ki

Jesensko rjava in zapuščena so ležala polja v jasnem ozračju; Nepravu je bilo skoraj prijetno, ko je korakal v svoji temni, topli obleki. Kmalu je bil na mestu, kjer se cesta cepi na H.

Tu je bilo, si je mislil Neprav, in se ozri na prazno, molčečo polje, na talni val, ki je bil takrat pokrit z zrelim žitom in na katerem se je dopolnila njegova usoda.

Če bi bil šel samo urico kasneje tod mimo, si je mislil, pa se moje življenje ne bi bilo izpremenilo. Ali pa če bi bil krenil po kakem drugem potu ali če bi bilo manj vroče ali če bi bilo moralo dekleto pomagati doma materi. Od takih okoliščin je včasih odvisno človeško življenje. Slučai vse skupaj, bodisi že dober ali slab?

nale v Parizu leta 1889,« je takoj brez pomišlekov odvrnil Diabetov.

»Čujte no, tovariš,« je krotko pripomnil izpraševalec, »zdi se mi, da imate motne oči?«

»Lahko so premične ali nepremične,« je takoj pojasnil Diabetov.

Sree mu je trepetalo od razburjenja in ponosa kakor ujetemu ptici. Leva noga mu je bobnala po tleh in poudarjala vsako izgovorjeno besedo. Zobje so mu škepetali, in prsti so stiskali v žepu neprecenljivi listič.

»Jako dobro... izvrstno... izvrstno... A pred vsem pomirite se, prosim, tovariš. Morebiti ste utrujeni? Sedite, — je prijazno rekel izpraševalec, ki je postal plašen. Ponudil je Diabetovu stol, mu ostro pogledal naravnost v oči ter nenadno vprašal:

»Povejte, katerega smo danes?«

»Ne vemo, to bo določil razvoj sam!« je zmagovalno zavpil Diabetov in si obrisal potno čelo v zavesti, da bo kmalu premagal izpit. Vtis, ki ga je naredil ta zadnji odgovor, se mu je zdel kakor zadnji odločilni udarec po sovražniku.

Navzoči so razburjeno šepetali med seboj. Tajnik je po prstih smuknil iz sobe.

»Izvrstno, tovariš,« je s hlinjenim navdušenjem zaklical izpraševalec. »Krasno, sijajno! A pred vsem, pomirite se, vam pravim! Poslali vas bomo na počitnice v Krim... recimo v Jalta. To vam bo dobro delo... Saj veste — morskii zrak... solnčno podnebje... Vse bomo oskrbeli... Samo pomirite se, kaj bi se razburjali! Na svidenje, tovariš.«

Diabetov je prožno stopil en korak nazaj od mize in z nekoliko hripavim glasom odgovoril:

»Samo izprašujte me, prosim, do konca! Vse dobro vem! Kdo je izdajalec? Kautski! Kdo je grobar? Scheidemann! Kdo je kandidat? La Follette!«

»Pomirite se, tovariš!« je prijazno rekel izpraševalec in previdno zapustil svoj stol, da bi se nekoliko umaknil v ozadje. »Saj vidim, da ste dobro pripravljeni... Na svidenje, tovariš.«

Diabetov se je blaženo nasmehnil. se priklonil, a pred vrati se zopet ozrl in se zasmeljal:

»Kdo je izdajalec? Kautski! Kdo je Abramovič?«

Za trenutek je učinkovito obmolnil, pomembno pomežikal in na ves glas zavpil:

»Socialistični osel!!!«

Zunaj so obstopili Diabetova razburjeni uradniki: »No? Kaj? Kako je bilo?«

»Vsem sem zaprl sapo. Stavili so osem vprašanj. Takoj sem na vse odgovoril, pa še sam dodal deset po vrhu. Le pomislite — izpraševalec me je naposled debelo gledal. Naposled mi je naklonil odlikovanje — izlet v Krim. Takoj sem na vse odgovoril. Malenkost...«

jo je objemal z eno roko. Ob tem pogledu je v njej vzplapolal plamen; z dojenčkom in košaro obremenjena je drvela za omnibusom, ki je pa prehitro vozil in jo kmalu pustil za seboj. In potem se je sključila ob ognju in dolgo ždela ob njem in neprestano je videla pred seboj moža z ono drugo. Ko je ogenj ugasnil, je zlezla v posteljo in je bde ležala, imejoč pred očmi še vedno taisto sliko, napeto prisluškujoč in tresoč se od mraza. Torej s to se vlačil! Ali naj to še dalje prenaša? Tako je ležala in snovala in videla vedno le dejstvo, ne da bi se vdajala kakršnimkoli iluzijam, tudi po svojem mišljenju sflinga.

V izbi je postalo svetlo; vstala je, šla do majhnega, ubitega zrcala in dolgo motrila svoj obraz. Ali je sploh kdaj vedela, da je bila čedna? Življenje ob strani vse premladostnega moža, njegovo slabo ravnanje z njo, uborna obleka in neprestana beda so je te zavesti vsekakor popolnoma oropali. Zenska, kateri je bil okrog pasu položil roko, je bila videti dobrorejena in na klobuku je imela peresa. In obupno je iskala v zrcalu, kar bi moglo poskati tista polna lica in tista peresa. A zdelo se ji je, da so je same velike oči, lica so bila bleđa; čisto brezupna slika! Okrenila se je od tega neprijetnega zrcala in napravila ogenj; potem je sedla z otrokom in ga dojila. Ko je stegnila noge proti ognju in čutila otrokove ušnice na svojih prsih, jo je prvič zopet, odkar je bil pripeljal mimo nje omnibus, prevzelo čustvo toplote. Ne da bi se tega zavedala, si je naporno prizadevala nekaj najti, kar bi moglo njeno pekočo ljubosumnost utolažiti; tedaj ji je vstal skoraj prijeten spomin.

Včera zvečer ji je bil dal neki eleganten

Toda ko je tako premišljeval in se oziral po strniščih, je že vedel, da je nes pametno govoriti o slučaju. Saj niti ni bilo mogoče, da bi bil oni dogodek v teku teh dveh let v mislih poravnal, izbrisal; njegova pot je bila magično usmerjena, magično upognjena, po temni, močelni postavi. Ali mu je bilo sploh mogoče, da bi se zlezel ono, kar se je bilo zgodilo, drugače, ali ni taje gon v njegovih prsih kot dobrodošlo sprejemal vsako izpremembo, vsako usodo? Ali ni mirno in pritrjevalno sprejel tudi svojega padca in svoje kazni, ječe in nove svobode, brezdomovinstva in pozdravov neznane bodočnosti? Dobrodošlo vse, kar prinaša življenje!

(Nadaljevanje sledi.)

gospod, predno je vstopil na svoj vrt, pol krone za en sam šopek vijolic. Zakaj se je smehljil in zakaj ji je dal pol krone? Z vsakim gibom otrokovih ust je rasel v njej čut toplote, toda obenem je rasla njena razdraženost. Gotovo je ne bi bil pogledal s tako dolгим pogledom, gotovo se ne bi bil smehljil, če se mu ne bi bila zdela čedna! Zdajci je otrok nehal piti; razdraženost je minila. Zavila je mali stvor v svoj šal in ga položila nazaj na posteljo; potem je segrela nekoliko vode in se začela z nenavadno skrbnostjo umivati. Strastno je želela, da bi bila lepša kakor tista ženska s peresi na klobuku. Tej se ne bi nasmejljal noben eleganten gospod, čeprav ji ni bilo treba zastaviti svojih oblek kakor njej. Vsa prevzeta od ljubosumnosti in že čisto zmedena, je v mislih neprestano prebirala svoje obleke. Na dveh žebrih na steni je visela vsa njena garderoba — razcefrano krilo, raztrgan sweater in črn slammik. Oblekla je edino spodnje krilo, ki ga je imela, in šla k steni. Ko je videla to revščino obleke, se je nejasno zavedala ironije cele reči. Pred tremi tedni je bila zastavila svojo praznjo obleko za štiri šilinge in šest pens, da je obnovila cvetlično zalogo svojega moža, ki jo je bil uničil dež. Svoje najboljši stvari je zastavila, da je mogel letati za tisto onga! Vzela je iz skrivališča cel šop zastavljenih listov, izbrala izmed njih enega in ga vtaknila med zobe; potem je potegnila izpod cunj ubito čašico, v kateri je hranila denar, in vzela iz nje pol krone, ki ji jo je bil dal elegantni gospod, in pa pet penijev. To je bilo vse, kar je imela, in pri tem najemnina za zadnji teden se ni bila plačala. Ozrla se je po sobi; odeje so bile v zastavljalnici; nič ji ni več ostalo kakor šal. To je bil gorak šal, lepo vreden svojih osemnajst pens. Tri pense pristojbine vzame zastavljalnica, tako, da so ji še vedno manjkale štiri pense, da bi mogla rešiti svojo obleko. Pogledala je v cvetlično košaro in dvignila kos umazane žakljavine. Cvetlice so bile izsušene. V svoji jezi in razburjenosti jih je bila prejšnji večer pozabila poskopiti z vodo. Sedla je na posteljo in se celo četrti ure ni ganila. Tako je bolj nego kdaj prej sličila majhni sfingi — s svojim ozkim obrazom slo-noščene barve, črnimi očmi, ravnimi obrvi in zaprtimi, rdečimi ustnicami. Potem je nenadoma vstala, si slekla svoje spodnje krilo in ga skrbno pregledala. Nobenih luknjic še ni bilo v njem! Skrbno ga je zložila in zavila skupaj s šalom, si oblekla krilo in sweater, si nadela na črne lase klobuk, vzela zastavne listke in denar ter odšla po umazanih stopnicah — ven v mrz.

Krenila je v majhen lokal, ki je zanj po-menjal središče sveta. Nikogar se ni bilo, kajti vrata so bili še le pravkar odprli. Negibno je čakala med nesčetnimi predmeti, katerih vsakega je držal kos človeškega življenja. Kmalu nato jo je opazil lastnik skozi steklena notranja vrata. Bil je črnat, krepak mož in njegov pogled, ki je izdajal klepeplazno uljudnost in trdost obenem, je takoj obstal na šalu.

»Tega sem že enkrat imel, mislim, osem-najst pens ne res?« Potem je vzel spodnje krilo in ga kritično premetljal; bilo je zelo priprosto, toplo, brez vseh okrasov, toda neverjetno no-vo. »Šest pens; pol pense gre za pranje.« Potem je dodal, kakor da bi ga bilo pri tej kupčiji nekaj nenadoma omehčalo: »Pa naj bo, vami pa pranje ne bom zaračunal.« Molče mu je prožila svojo majhno, raskavo roko z denarjem in za-stavnim listkom. Oboje je pregledal in rekel: »Čisto prav; dobite še dve pensi.«

Z dvema pensama in obleko je odšla do-mov. Tu je oblekla praznjo obleko kar čez de-lavno, ker je bilo mrz in ker je imela tista ženska tako polna lica; potem si je nekaj minut gladila lase in drgnila obraz, na katerem je od mraza stala kurja polt. Otroka je pustila pri neki ženski v pritličju in odšla nato na ono cesto, po kateri je bil vozil omnibus. Koprnela je, da bi arečala ono žensko in se maščevala nad njo in nad njim. Vse dopoldne je hodila gori in doli. Tod in tam se je ustavil pred njo kak mlad človek in skušal z njo začeti pogovor; a kmalu je poizkus zopet opustil, kakor bi bilo v ženinem obrazu nekaj, kar je izpodbilo nje-gove dobre namene. Kupila si je za dve pensi slabe klobase, jo pojedla, šla domov, podojila dele in zopet odšla. V tem je bilo prišlo že dopoldne, ona pa je še vedno hodila gori in doli; neprestano jo je gnala ena sama želja in

tod in tam se je nasmejljala kakemu moškemu. Kaj prav za prav je hotela doseči s tem na-smehom, bi bilo težko reči, kajti nihče ne bi bil mogel tega nasmeha vrniti, tako brezupen je bil; a vendar je čutila pri tem čudno odre-venelo veselje, kakor da bi se tudi s tem mašče-vala. Močan veter je gnal oblake po jasnem, sinjem nebu in stršel se ne razvešči zafran. Ponekod so grulili golobje in zdelo se ji je, kakor da žene ljudi, ki so hiteli mimo nje, sama sreča. Pa mlada ženska ni hodila po dolgi cesti, po kateri je bil — niti večer vozil omni-bus, navidezno brez čaja neprestano gori in doli, ni čutila bližajoče se pomladi.

Ob petih popoldne je opustila svoje te-kanje, in vdačajoč se drugemu temnemu čustvu maščevanja, je odšla v smeri proti beli hiši, v katero je bil prejšnji večer krenil elegantni gos-pod. Dolgo se je obotavljala, predno je po-zvonila; potem je ravnodušno zahtevala »go-spod«, in njen glas je zvenel nekoliko raskavo in hripavo od mnogih prehladov. Ki si jih je bila nakopala pri prodajanju cvetlič. V tem, ko je odšla služkinja vprašati, če jo sprejmo, je ona čakala na hodniku. Tam je bilo ob steni zrcalo a ni se ozrla vanj, marveč je stala čisto negibno in povešala pogled.

Odvedli so jo v sobo, ki je bila svetlejša, toplejša in nenavadnejša, nego je bila katera-koli soba, katero je kdaj videla. In bilo ji je tako, kakor da bi bili postavili predno poln krožnik temnega težkega, nad vse okusnega božičnega pudinga. Stene in leseni opož so bili belo pleskani. Rjavi žametni zastori so krasili prostor in slike so bile v zlatih okvirjih.

Ko je šla notri, se je smehljala, kakor se je bila nasmejljala moškemu na cesti. Pa smeh je takoj izginil z njenih ust. Na zofi je ležala gospa v beli obleki in ob njenem pogledu bi se bila žena najraje obrnila in hitro odšla, kajti zadelo se ji je iznenada, kakor da vedo, da pod svojo novo obleko nima nobenega perila. Gospod ji je velel, naj sede. Za to je sedla, in ker so jo vprašali, je povedala, da ji je zaloga cvetlič propadla, da je dolžna najemnino za zadnji teden, da je mož pustil njo in otroka na ceditu! A že medtem, ko je govorila, je jasno čutila, da je hotela prav za prav nekaj čisto drugega reči. Zdelo se ji je, da jo vprašujejo vedno eno ter isto, kakor da je ne bi mogli raz-umeti. In naenkrat jim je tudi povedala, da je mož ušel z drugo! Ko je to rekla, je gospa so-čutno tiho vzdihnila, kakor da bi stvar razu-mela in bi se ji cvetličarka smilila. Ta pa je pri-povedovala, kako sta se onadva peljala mimo nje v omnibusu, in pri tem se je sama pri sebi čudila, kako lepa, majhna ušesa je imela gospa na zofi. Gospod je menil, da žal ne ve, kaj bi se dalo zanj storiti: »Če hoče svojega moža zapustiti?« Hitro je odgovorila: »Sedaj ne mo-rem z njim skupaj stanovati, seveda ne.« In go-spa je zamrmrala: »Ne, ne; seveda ne.« »Kaj neki namerava?« je vprašal gospod. Strela je v preprogo in molčala. Nenadoma se ji je za-zdelo, kakor da mislijo: »Denarja hoče.« Go-spod je zdajci vzel sovereign (dvajset-šilingov) in rekel: »Morda si morete s tem kaj pom-a-gati?« Naglo se je priklonila, vzela sovereign in ga trdno stisnila v roki. Zdelo se ji je, da bi se je rad znebil. Zato je vstala in šla proti vratom. Gospod jo je spremlil in ko ji je odprl večna vrata, se je smehljil. Nasmeja ni vrnila, kajti spoznala je, da je bil tudi včerajšnji njegov nasmej samo prijaznost. In to jo je peklo, kakor da bi jo bili nenadoma ogoljufali za del njenega maščevanja.

Šla je domov, ne da bi bila menjala sove-reign, ki ga je še vedno tiščala v roki: bila je tako slaba in revna, da je komaj mogla po-do-jiti otroka. Napravila je ogenj in sedla poleg njega. Bilo je po šestih in že skoraj tema. Z dvakrat preje se je bil tretji dan ob tem času vrnil domov. Če bi sedaj prišel!

Spolzila se je bliže k oknu. Stenilo se je docela. Pogledala je po malem; zaspal je in si mali, skrčeni pestički pritiskal na lica. Popravila je ogenj in znova odšla na svojo stražo na cesti, po kateri je bil vozil omnibus.

Dva ali trije moški so jo nagovorili, a ni se jim več nasmejljala, zato je imela kmalu mir pred njimi. Nebo je bilo jasno in bilo je zelo mrzlo; a ona ni čutila mraza. Upirala je po-gled na tiste velike vozove, polne toplote, na motorne omnibuse. Že dolgo preje, predno je

Frlačku Gustl ma beseda

Astn. zde se pa lohka troštama, de u gospudarska gri-ža hmal konc uzela. Sej je pa tud že zada čas. Jest na vem kuku je tu, de tulk časa ni mogu nubedn ta prave pugnrat. In tku ajnfah je usa ta reč. Mi Iblančani sma lohka zde štote na ta tinta. Scer morma pa resnie na lub prznat, de sma s

velik przdaj in s glave belil, kuku b se dal gospudarsk griz enkr za useli urat zavit. No, nazadne sma pa le ta prava truffil.

Pa na smete misli, de so čm jest zdaj iz tem pubahat in voda delat, kakor de mam jest zaslug, če bo u kratkem prša gospudarska griža čist iz mode. Oh ne. Ampak zraun sm pa le biu, ke sma ji cinklok zgubil. In tu je tud neki uredn. Zatu prošm tistga, ke u enkat pišu zguduina čez gospudarska griža, de na u puzabu na Gustlna.

No, in kuku je pršu du tega? Zaduč, sej veste, ke sma mel najemnki tist shod u Unione, nas je pršu tulk skp, de b lohka cela Iblana ukul ubrnil, če b ja glih tli. Noja, pa mi sma se nazaj držal in sma s na tiham misel: Iblana nej stuji tku, kokr je stala du zde. Sej b tud čudn va vidl, če b se kar naenkat znajdla Kurja vas pud Rožn-poham. Ne, tu na gre. Iblana pestima pr gmah. Ampak iblanske hišne puscatnke pa dejma tku premekastet, de uja ceu soj žeulejne pounel, kdaj sma mel najemnki shod.

Noja, pa mi sma pametn lde. Puleaji b sli tist večer lohka usi h zaslužnu pučitke, ke na Iblana b že mi sami ahtal. Mi nisma zatu skp pršli, de b se rautal in sojnu bližnu škoda delat. Mi sma se zatu lepu skp zbral, de jaunast na usa usta puvema, de gospudarske griže sa sam hišn pusestnki uržah. Ke gnarja muma zadost in zatu usak pivšajne plač, kar najdučnejš udklaj-

kateri s svojo težo privozil mimo nje, so njeni pogledi iskali v njem. In še dolgo potem, ko so oddrveli mimo, so njeni pogledi pod črnim slammikom strmeli za njimi. Toda njih dveh, po katerih se je ozirala, ni bilo videti. Sredi hrupa in nenadne tišine, meteža in vrveža luči in sen-ce, meteža, vrveža in teme v svojem srcu se je zdajci spomnila otroka in hitela domov. Se vedno je spal; tudi ogenj je še gorel. Ne da bi se slekla je vsa onemogla zlezla v posteljo. Če je bila že budna podobna majhni sfingi, je skrivnost sna ta vltis še okrepila, ko je ležala tako z napol odprtimi ustnami in zaprtimi očmi, katerih trepalnice so počivale na licih. V sanjah je vila roke in ječala. Polnoči se je prebudila.

V svitu se vedno gorečega ognja je videla iti mimo vnožja postelje svojega moža. Ni je ne ogovoril se je pogledal, marveč je sedel pred ogenj in si začel sezuvati čevlje. Pogled na to vsakdanje opravilo je njen srd do skrajnosti podžgal. Tako je mogel torej priti domov, ka-dar se mu je zljubilo — potem, ko je bil tam-kaj, potem ko se je tako obnašal, ta ...! Toda noben glas jeze ni prišel iz njenih ust; ni mogla najti besede, ki bi bila dovolj za njegovo sramotno ravnanje. Po treh dnevih ... po tem, kar je bila videla ... po vsem čakanju ... po vsem letanju ... po vsem trpljenju ... je prišel domov in si sezuval čevlje! Kradoma se je dvig-nila v postelji, da bi mogla bolje orazovati. Če bi bila odprla usta, bi bila morala zakričati, tako se ji je stiskalo srce. In še vedno ni go-ovoril in je tudi ne pogledal. Videla ga je, kako je zdrknil z lesene klopi, kakor da bi hotel zlezti naravnost v ogenj. In mislila je: »Zgori naj, ta ...!« Prostaška beseda ji je bila na jeziku, a ni prišla iz njenih ust. Videla je ravno še njegovo vase sesedlo telo in slišala, kako so mu sklepetali zobje; ta zvok ji je povzročal veselje. Potem je bil čisto tiho in tudi ona je pridržala dih. Ali je zaspal? Misel, da bi mogel spati, v tem, ko je jo dušila divja jeza, je bila zanjo preveč. Tiho je vzdihnila od srda. On ni dvig-nil pogleda, le njegova noga se je premaknila in iz kamina je padel kosček žrjavice; potem

nama. Ampak hišn pusestnki nej nkar na mislja, de uma vs naš gnar dal nm za kvartir. Nak, tu pa na gre. In glih tu sma bli namenjen hišnem pu-sestnkem puvdat, de tu na gre. Usak soje: hišn pusestnki nej maja soje hiše, mi pa soj gnar. Pa je fertik.

Tist je biu naumen, ke je reku, de morja hišn pusestnki ta narim za pedeset prucentu na-jemnina znižat. Se stu prucentu je premal. Kene, en moj žlehtuk je kronsk penzjunist, ke ma glih en dinar na dan penzjona, če ma mesec sam tri-deset dni, drgač pa še mal mn. Sam februrja mes-ca lohka dva dinarja u šparkasa nese, ke ma sam osemdevest dni. Letas u nesu pa sam enga, ke mama prestopn let. Ja, a če se tist dinar gespu-dari za kvartir u zrel uteknt. Kej taga ja hišn pusestnki na morja pugervat. Seveda, če sa tku pužrešn, ni čudn, de mama gespudarska griža. Ta penzjunist je tku naudešen apludiru, ke se je rekl, de sma iz plačam cufridn in de na marama več, da sa se mu gvišn žuli na rukah narekl. Enga invalida brez rok tud puznam, ke hod u Trnou zele tlačt, kedr ga ribaja. Ta je biu tud na shode vs naudešen, sam apludirat ni mogu revež, kokr sma druh.

Spluh je prenaumen, de morma kvartir plač-vat, sej kvartir ni za jest ne za pit. A ni zadost, de morma podn ribat, vokne pumivat, pajčune umetat in druge take putrebe zastopj upraulat? Gespudari nej uja vesel, de u hiš vornga delama. Če b blu pu pravic, b mogli še gespudari nam ena prmerna udškudnina plačat, a ne?

Noja, pa jest na vem, če sa gespudari tud našeh misl. Murde pa ta reč skus drgačne špegle gledaja. Kulkr je men znan, mestna občina iblan-ska že na misl tku, ket mi najemnki. Ona kar teb ne men ne najemnina pubera. Kdur vorkn na plačuje, ga pa na lft ilfra. Pa tu ni ne čudnega: kokr glau tolk misl. Če b mel mi najemnki usak soja hiša, b murde tud mi najemnke udiral. Zatu je še dobr, da nisma tudi mi pusestnki, de nam na more nubedn ne naprej metat. De sma le iz plačam in penzjonem cufriden, pa se gre lohka usa ge-spudarska griža farbat.

F. Q.

je bilo zopet vse tiho. Tiho se je pomaknila v vnožje postelje. Ko je sedela tamkaj sključena, držeč obraz med podprtimi rokami, se je na-bajala tik nad njegovim sesedlim životom; mo-gla bi bila seči z roko in mu siloma nagniti glavo nazaj. V mislih je to tudi že storila, pri-bližala svoje oči njegovim, mu zasadila v čelo zobe ... tako živo si je vse predstavljala, da je že čutila v ustih okus po krvi. Zdajci pa se je prestrašena umaknila in skrla obraz v roke na raztrgani odeji. Tako je ostala nekaj minut, prihuljeno, kakor divja mačka na drevesu. Bo-lestno, brezupno čustvo jo je prevzelo. Mislila je na prvo noč, ki sta jo prebela v tej sobi in kako jo je bil poljubljaj. Čutila je nekaj v grlu. Hrepenenje, da bi grizla ali kaj raztrgala, je popustilo in dvignila je glavo. Ni se bil ganil. Ravno je morla še razločiti črto njegovega lica in brade; bil je golobrad kakor deček — tako grozno tih, kakor da bi bil mrtev. Mrzilo jo je in strah jo je bilo. Kaj je pomenjal ta molk? Niti njegovega diha ni mogla slišati. Zdrknila je na tla. S široko odprtimi, brezbarvnimi očmi je strmela v ugašajoči ogenj; njegova lica so bila votla in ustnice kakor brez krvi. A pre-gibale so se in bedno drhte. Tak torej ni bil mrtev! Samo premržen in sestradan, kakor se je bil že dvakrat vrnil k njej. Njen negibni obraz ni ničesar izdajal, kaj misli in kaj čuti, samo zobje so se jej zasajali v spodnjo ustnico. Tak tako se je torej zopet vrnil k njej!

Zadnje oglje na raznju je nenadoma vzpla-polalo. Obrnil je glavo proti njej. V slabem svitu ognja so bile njegove oči kakor oči nje-nega deteta; zdelo se je, da jo nečesa prosijo; tako brezpomorno so zrle; celo njegovo drhte-će telo se je zdelo šibko in uborno. Mrmlal je nekaj; a drhtenje je požrlo njegove besede, tako da je prodr na njeno uho le zadušen glas, kakor ga je poznala pri svojem otroku. In ta glas je pretresel njeno notranjost; segla je po njegovi glavi in si jo z vso silo pritisknila na prsi. In ko je ogenj pošel, je še vedno objemala njegovo glavo, jo zibala in ihtela in skušala da bi ga še enkrat ogrela na svojem srcu.

KAVARNA - RESTAVRACIJA »PROMENADA«
Maribor, Krčevina, Tomšičev drevored, odprta do
2 jutraj. Radio koncert, točna in cenena postrežba,
prvovrstna vina, vedno gorka jedila. Se priporoča
MAHAJNC.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Za širapacirane noge

Je topla kopelj, v k teri se poprej raztopi 1 žlico soli Sv. Roka. pravi užitek. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavna za-loga za Slovenijo: Drogerija Gre-gorje, Ljubljana, ali pri glavnem zastopniku drogerija »Nada« V. Gabrje, Subotica telefon 6-37.

Izpostavljajo se na največji modeli otroških in igračnih vozilov, tričklji, razna no-vejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov
Ljubljana Karlovska cesta št. 4.

NAZNANILO!

Ceni, občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški atelje iz Lepo-dvorske ulice v Wolfvo ulico 10 ter bom nadalje po znižanih cenah izdeloval najmo-derneje fazono od 250—300 Din. Točna in solidna izdelava! — Se priporoča LUDVIK LOGAR, modno krojaštvo, Wolfova ul. 10.

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prt 7 Din. stenski prt, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din. prtički od 1 Din. saprej, blazine milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Vezanje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje. ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din

Naročajte »Slovenca«!

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, koloni-jalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mline Forčacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, feder-modroce, letel, e in gar-niture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg št. 6
Vsa tapetniška dela po niski ceni.

Družinska oratika 1932

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 ju-traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska šte. 3030.

Pridobivajte novih naročnikov!

Naš domači zdravnik

I. C. L. Zabrekanje nog in golani po sklepnem revmatizmu v gležnjih in nožnih sklepkih je čisto navaden pojav, ki se s primernim ravnanjem (kopolji, obkladki in masaža so na mestu) porazgubi polagoma. Vendar bi trebalo tudi ugotoviti, če je srce ostalo pri revmatičnem napadu neprizadeto, zakaj prav slično otekanje dolnjih okončin je značilno za pešanje srca. Ta vrsta otekline se da kajpada odpraviti samo z okrepljenjem srca.

V. G. C. Proti izpadanju las da so koprive po mnenju starih ljudi izborna sredstvo? Vprašajte tiste ljudi, ki trde, kako to sredstvo pripravljajo in rabijo, jaz namreč tega ne vem, tudi ne najdem v novejših in starejših knjigah podatkov o učinkovitosti kopriv v tem pogledu. Nemarno uporabljanje koprivovih listov in stebel za draženje kože nad bolečimi deli telesa, zlasti nad vnetimi sklepi, je že opuščeno, ker so v rabi uspešnejša sredstva. Jaz uživam rad koprive zmešane med spinado ali pa tudi same, pripravljene kakor spinaca.

J. Z. T. Zoper razboljeno domišljijo in življenjsko naveličanost vam iz koledarjev in časopisov znana in našeta reklamna zdravila ne pomorejo dosti, zato vam jih ne svetujem. O utrjevanju živcev je bilo na tem mestu pisano že dovolj. Vam priporočam premembo življenja; resnejše zaposlitve z odgovornim delom in več gibanja, zlasti v prosti naravi. Nekdo sem svetoval takemu človeku s podobnimi težavami, naj se prične z zanimati za življenje ubožcev svojega okoliša, uspeh je bil prav zadovoljiv za siromake, še bolj pa zanj, ker je pri tej zaposlitvi sam ozdravel. Pa poskusite še vi kaj slinčnega!

F. K. Z. Kapavica danke ni tako redka bolezen, dokazati se da prava narava te okužbe le bakteriološko, ker znaki kapavičnega vnetja se bistveno ne razlikujejo od mnogih drugovrstnih vnetij.

M. B. Sv. L. Gnojno vnetje ušesa po skratlici je, žal, pogostna komplikacija, ki se ne da z gotovostjo preprečiti niti z začasnimi niti najskrbnejšim zdravljenjem prvoletne bolezni. Ker je bolezen že toliko zastarela in je čezdalje nadležnejša, izposlujte pri zdravniku OUZD, da vas pošljejo v svrhu radikalnega zdravljenja v večjo bolnišnico (z oddelkom za ušesne bolezni) ali pa na kliniko za te bolezni v Zagreb, ki menda ni rezervirana za »imenitnike«, samoplačnike.

B. P. K. Luskavica je brčkone bolezen, ki jo kratko omenjate bolj po krajih pojavljanja kakor po znakih. Ker je ta bolezen zelo trdovratna in bo trebalo večkratnega stika z zdravnikom, odločite se sami za mesto, kamor vam boljše kaže, zdravnikov-specialistov imate v obeh na izbiro.

L. J. M. Sramežljivost je lepa in vsakakor potrebna in priporočljiva lastnost, zlasti dekletom, a zaradi sramežljivosti bolehati in trpeti vendar ni pametno. Brez zdravniškega pregleda ne pojde, ako nečete k zdravniku, pa pojdite h kateri zdravnici.

Pravni nasveti

Poravnava računa v bolnišnici. M. P. Vprašate, če je uprava bolnišnice upravičena, tirjati stroške od vas, ki so vam v bolnišnici nudili zdravniško pomoč in ne od vašega ločenega moža, ki je dolžan za vas plačevati alimente. — Ker ste bili vi v bolnišnici, je naravno, da bolnišnica pošlje račun vam. Z možem se sami zmenite. Če ne bo sporazuma, bo eventualno odločilo sodišče. Z računava se oskrbovalnina za cel dan, četudi niste bili ves dan v bolnišnici.

Izplačilo vlog iz bivše dunajske poštne hranilnice J. G. J. Oddali ste svoječasnno pri domačem poštном uradu hranilno knjižico bivše dunajske poštne hranilnice proti potrdilu. Vprašate, če lahko to potrdilo prodaste ali zastavite. — Dogovor med beograjsko pošto hranilnico in dunajsko pošto hranilnico je po naših informacijah že sklenjen, vendar pa način izvršitve tega dogovora še ni določen. Če dobite dobrega kupca za že navedeno potrdilo in ste v denarni stiski, kar prodajte. Navodila glede izplačila vlog bodo itak objavljena.

Priposostvovanje občinskega gozda. V. F. R. Občina je bila lastnica posestva z gozdom. L. 1888 je prodala od tega posestva hišo in vrt, tako da sta ostali občini le dve gozdni parceli. Ti dve parceli je pa baje kupil tedanji župan in si njegov naslednik parceli lasti, vendar je v zemljiški knjigi še vedno vpisana občina kot lastnica teh parcel in je občina vsa leta plačevala in še plačuje davke. Kupne pogodbe ni nobene in tudi nobenega drugega pismenega dokaza, ampak samo ustna izjava naslednika takratnega župana, da je župan kupil parceli, da jih je že on čez 30 let užival in da jih za kupcem on, ki je njegov naslednik, uživa skupaj že nad 40 let. Cigave so parcele? — Če posestnik, ki si predmetni parceli lasti, dokaže, da je skupno s svojim prednikom, ki ga je v posesti nasledoval, imel parceli 40 let v posesti, to se pravi, da je dejansko razpolagal z njima kot s svojo lastjo, je parceli priposostvoval in bo lahko s tožbo dosegel zemljiškoknjižni prepis na svoje ime, če mu občina ne bo hotela dati odpisnega dovoljenja. Za priposostvovanje v tem slučaju zadostuje, da je posest poštna, to se pravi, da ima iz verjetnih razlogov predmetni parceli za svoji. K ugovorom, da nima pismene pogodbe, pri tem položaju občina ne bo uspela. Ravno tako tudi ne z ugovorom, da ni o prodaji najti sejnega sklepa in odobritve istega. Tudi ugovor, da je tedanji župan do l. 1899 užival parceli kot župan in ne kot lastnik in da je šele od tega leta šteti čas zastaranja, se bo dal izpodbijati, ker tistemu, ki opira svoje priposostvovanje na dobo štiridesetih let, ni treba označiti »pravničnega naslova«, t. j. dokazovati, da je priposostvovanje stvar n. pr. kupil. Če je položaj takšen, kakor ga opisuje v gornjem slučaju županov naslednik, je te parceli priposostvoval, čeprav je v zemljiški knjigi vpisana občina kot lastnica. S popolno sigurnostjo pa ne more nihče v naprej povedati, v koliko bi občina v slučaju pravde z svojimi ugovori uspela. Vaše mnenje, da se gozdne parcele ne morejo priposostvovati, ni pravilno. Le takozvane gozdne služnosti se od leta 1853, ko je izšel servitutni patent, ne morejo priposostvovati. Sem spada n. pr. paša v gozdih, sekanje drv, nabiranje suhljadi in druga, pobiranje žoloda, grabljenje listja. Takšne pravice se v gozdih ne morejo priposostvovati, kakor tudi pota ne. Za priposostvovanje lastnine v gozdih pa ni nobene zakonite ovire.

Obveznosti sina kot prevzemnika posestva. K. K. S. Nekemu sorodniku ste posodili večjo svoto denarja in se vam je zavezal to posojilo vrniti do l. 7. 1931. Ker pa je čas že potekel, posojila pa še ni vrnil, pač pa je posestvo izročil svojemu sinu in njegovi ženi, ne da bi jima ta dolg omenil, vprašate, kako bi se za ta dolg vključili na izročnem posestvu. — Svetujemo vam, da obema pre-

M. S. T. Ozeblina na nogah, velike kosti na straneh, kurje oko, »in še kakšno«. Sv. Roka sol, tinkture in maže nič ne pomagajo, lepi novi čevljički se vam brž spakedrajo? Trpljenje in žalost, kaj ne? Vse vaše gorje izvira iz zmote, menite namreč, da je obuvanje, ki je lepo za vaše oči, tudi dobro in primerno za vaše noge, zato nosite lepe čevljičke, narejene po kopitih jugoslovanskega ali češkega izvora. Ker se je tudi našim obutvenim umetnikom — po domače čevljarjem — zdravi zmisel za primerno obutev že zelo zamegnil z ozirom na napredek v obuvalni svetski industriji, vam svetujem, da poiščete kakšnega starejšega mojstra te stroke in ga naprosite, naj poišče v svoji ropotarnici par starih kopit, podobnih človeški nogi in naj vam s pomočjo teh kopit in po vaši meri napravi obuvanje za vaše noge. Če se vam posreči, da dobite tako uvidnega in usmiljenega mojstra, bo vašega trpljenja konec, zakaj vse to, kar vas muči, izgine, ker je samo živ ugovor živega uda proti trpinčenju, utesnjenju in nasilnemu spreminjanju oblike. Vaš »lepotni« čut, ki je prav za prav samo modni predsodek, ne pride do zadovoljitve, a kdaj bo volk sit in koza cela?

S. J. V. 19 let star, 169 cm visok, 65 kg težek, fant od fare in gotovo sposoben za vojaško službo in življenje! Pri odraslem človeku naj bo telesa teža tolika in nekaj višja v kg, kakor višina v cm nad 1 m, pri vas je razmerje pravno! Težo zvišate po opravljeni vojaški službi, prej je ne kaže, saj vam bodo dali, kar treba da nosite, dovolj!

A. H. Lj. Nočni glavobol, ki mu sledi obilno slinjenje po dnevi, je zanimiv primer, ki se mu da dognati vzrok po temeljiti preiskavi in morda daljšem opazovanju. Pojdite v ambulatorij živčnega oddelka tukajšnje bolnice!

A. P. M. Hripavost z bolečinami, ki se menja, menda ne bo naravnost v zvezi z nosečnostjo marveč pomeni brčkone samostojno bolezen grla ali sapnika. Zakaj se ne posvetujete z zdravnikom, ki more ugotoviti dejansko stanje in nasvetovati primerno zdravljenje?

A. G. T. Zlata žila ali hemeroidi je ime vaši nadlogi, ki vam povzroča mnogo skrbi — brez potrebe. Če se je hočete znebiti, pojdite, kadar imate kaj časa — sile ni, kjer ni nevarnosti — v bolnico, da vam nadlego odpravijo. Če pa hočete trajno ozdraviti, treba marsikaj spremeniti na življenjskih navadah in razvadah glede hrane in telesnega gibanja.

J. J. V. K. Izginotje moda (v trebušno duplino?) je vsekakor prečudna zadeva, ki bi vam jo mogel razjasniti zdravnik, ki vas preišče. Za tako ugotovitev se vendar izplača honorar za zdravnika! Ako je druga stvar v redu, potem se ni bati zlih posledic ne za vas ne za potomstvo. (Zdi se mi močno, da sem prav isto zadevo obravnaval 29. nov. na drugi naslov.

vzemnikoma pojasnite, koliko vam je njihov oče oziroma tast dolžan in jima pokažete tozadevno zadolžnico. Pozovite jih, da vam dovolijo vknjižbo tega očelovega dolga na prevzetem posestvu. Če bi to odklonila, pa morate s tožbo spodbiti veljavno izročilno pogodbo, v kolikor ste bili Vi z njo oškodovani. Ker je prevzel sin po očetu posestvo, je pa tudi po zakonu obvezan za vse dolgove posestva, in kolikor ne dokaže, da mu ti dolgovi ob izročitvi niso bili niti znani, niti mu niso morali biti znani.

Volilo prevzika je dosmrtno. H. H. P. Vaša nečakinja je po stricu podedovala posestvo. V smislu oporoke mora dati stričevi ženi prevzitek. Stričeva žena pa se omožila in trdi, da ji prevzitek t. j. stanovanje in hrana še vedno pripada, čeprav je poročena in živi pri možu v precej oddaljenem kraju. Nečakinja pa je mnenja, da je z omožitvijo prenehala njena dolžnost dajati prevzitek. — Dolžnost nečakinje so točno določene z oporoko. Če ni v oporoki izrecno kaj drugega navedeno, se mora po zakonu tolmčiti volilo prevzika, t. j. stanovanja in hrane, kot dosmrtno trajajočo dajatev.

Izvršba v zavarovanje. J. A. G. Nezakonski oče je bil spoznan za očeta in obsojen na plačilo mesečne vzdrževalnine v znesku 200 Din. Zoper to sodbo se je pritožil, vendar je priznivo sodišče sodbo v celoti potrdilo. Sedaj se je pritožil na Stal sedmice v Zagreb. Vprašate, kaj vam je kot varuhu otroka storiti, ker se bojite, da bi nezak. oče svojo dedščino po očetu zapravil. — Ker sta sodišče I. in II. stopnje izrekli isto sodbo, smete takoj predlagati izvršbo v zavarovanje za od dneva tožbe dalje že zapadlo preživnino. Zglasite se na uradni dan pri okrajnem sodišču, da boste dali tozadevni predlog na zapisnik. — Če bo mati nezak. očeta izročila posestvo svoji bodoči snahi ne pa sinu, ne boste mogli nič proti temu ugovarjati.

Zavarovanje pri inozemskih zavarovalnicah. A. K. D. Citati ste v Slovencu, da je našim državljanom prepovedano zavarovanje pri inozemskih zavarovalnicah. Ker imate tovrstno avto zavarovan pri neki inozemski zavarovalnici za dobo 5 let, od katerih so že 3 leta pretekla, vprašate, če lahko odstopite od tega zavarovanja. — Naši državljan ne smejo več sklepati nova zavarovanja z inozemskimi zavarovalnicami. Z sklenjenja zavarovanja pa ostanete v veljavi. Če po treh letih zavarovanja stornirate zavarovalno pogodbo, dobite povrnjen le že v naprej pogodbeno določeni del vplačanih premij, ne pa svoto vseh vplačanih premij.

Skupen vodnjak. I. D. A. T. Pred nekaj leti ste 4 sosedje sklenili napraviti nov vodnjak. Lastnik zemljišča naj bi prispeval polovico stroškov, ostali trije skupaj pa drugo polovico. Glede po pravil pa bi vsak prispeval četrtino stroškov. O tem ste napravili pismeno pogodbo. Pred enim letom pa je lastnik zemljišča, kjer je vodnjak, prodal svoje posestvo, ne da bi svojemu nasledniku povedal o pogodbi glede vodnjaka. Vprašate, kako bi si v slučaju spora zavarovali pravico do vodnjaka. — Svetujemo vam, da se skupno z bivšim in sedanjim lastnikom zmenite glede skupnega uživanja vodnjaka. Najbrže bo sedanji kupec pristal, da vam ostanete do sedanjosti pravice do vodnjaka. Vi pa si takoj poskrbite, da bodo te pravice do vodnjaka vknjižene v korist vaših zemljišč. Če pa sedanji lastnik vaših pravic ne bi hotel priznati, imate pravico do vodnjaka le, če ste že 30 let uživali vodo iz tega vodnjaka in ste si tako to pravico priposostvovali. — Sicer pa imate le odškodninsko pravico do bivšega lastnika za škodo, ki vam je povzročena s tem, da ni novemu lastniku povedal vsebino skupnega dogovora glede vodnjaka.

Nekaj o vsakdanjem kruhu

Konec.

Pa boste morebiti rekli, da vendarle ne more biti tako hudo, sicer bi bilo — bolno vse človeštvo, ker dandanes večinoma povsod uživajo bel kruh. Seveda, navidez ni tako hudo, ker ljudje k sreči ne jedo samega kruha. Skoda, ki si jo prizadevajo s tem posameznim živlom, se vsaj deloma poravnava in popravlja z drugimi živili, v kolikor so prikladnejša nego bel kruh. Posledice uživanja belega kruha pa tudi niso tako očitne, da bi jih kar obtipali. Sele v zadnjih desetletjih, ko je veda neovržno dokazala pomanjkljivost bele moke in belega kruha, ko so zdravniki, kakor je bilo že rečeno, iz natančnih opazovanj dognali, da je poleg drugih motenj zlasti propadanje zob in nevzdržno širjenje raka posledica uživanja belega kruha, se je začelo po vsem svetu gibanje proti belemu kruhu, gibanje za povratek nazaj k naravi, nazaj k naravnemu, popolnemu, črnemu, vsakdanjemu kruhu.

Skoda pa ni samo zdravstvena, ampak tudi eminentno gospodarskega značaja. Pomislimo vendar kaj to pomeni, če kmečko ljudstvo, fizični delavci, ki potrebuje tečne hrane, kupuje za drag denar živilo, ki malo zaleže in ga je zato mnogo več treba, zameta pa edino primeren, tečen in redilen domač izdelek, ki je še vrhu tega cenejši. Pek na kmetih, ki peče bele štruce, žemlje in kiflece, je nesreča za kmečki živelj. Kadar bo pekel kruh iz popolne, cele moke, tedaj bo dobrodošel, ker se preobremenjenim gospodinjam ne bo treba baviti s peko kruha.

Prečudno se suče svet. Prvotno so jedli bel kruh izključno le bogatini in premožnejši meščanski sloji. Tekom zadnjih 10—20 let je prodril že povsod na kmete, še celo v delavske vrste, ki so navezane na kupovanje vsakdanjega kruha od pekov. Vsi ti pa v svoji usodni zmoti mislijo in so trdno prepričani, da je to kulturna pridobitev, kulturni napredek in višek dobrote. Kakor se je pa bel kruh pričel širiti od zgoraj, tako se je začelo jasiti tudi od zgoraj pri inteligenci. Nekateri je prignala od spoznanja sila (bolezen), drugi so spoznali zmoto slučajno na ta ali oni način. Ko je splošnost še dandanes v popolni zmoti in slavi bel kruh svoje slavlje prav do zadnjega berača, so posamezniki že pred več nego pol stoletja spoznali malovrednost belega in važnost polnega, domačega kruha. Pomislimo samo na Kneippa! Koliko si je prizadeval vse življenje, da bi prepričal ljudi o

njih zmoti, dasi takrat bel kruh še izdaleka ni bil tako slab kakor je dandanašnji. Na našem Bledu je znani Rikli, lastnik sanatorija za zdravljenje z vodo, zrakom in solncem že tudi pred več nego 40 leti vpeljal v prehrano črn kruh. Pa tudi poklicni zdravniki ga vpeljujejo po sanatorijih in bolnišnicah, po drugih državah še mnogo bolj nego pri nas. Tudi po mestih se že vedno pogosteje oglašajo posamezniki, ki ne marajo prazne bele, s kvasom napihnjene pene, ampak res pravi, popolni kruh. Toda to so pač le posamezniki. Splošno spoznanje prodira počasi, mnogo prepočasi od zgoraj navzdol. Skoda, ki jo utrpí zaradi tega človeštvo, je ogromna in vedno večja. Kdo more prešteti vse tisoče vagonov pšenice in drugega žita, ki ga predelajo naši velemlini v snežnobelo, toda prazno moko, in kdo more prešteti vagone otrobov, ki so polni dragocenih snovi, pa jih požro živali, zato da dobimo iz njih (iz živali namreč) nazaj v obliki mesa, masti ali mleka, komaj eno desetino tistega, kar smo jim dali.

Posebna škoda zlasti za naše sicer zdrave, kmečke razmere je pa še to, da se je ta zabloda tako globoko zajedla tudi v zdrav, kmečki stan, in kmečko poljsko delavstvo.

Vsi ti so začeli kar na celi črti omalovaževati domači žitni pridelek in peko edino zdravega in tečnega, domačega kruha. Domača moka ni nikdar dovolj bela in za vsako priliko kupujejo dvojno ali trojno »nularco«, ker v svoji zablodi in nevednosti mislijo, da taka kupljena moka ni samo lepša, ampak tudi boljša od domače.

Tu je treba nujne od pomoči. Ljudem je treba odpreti oči, treba jim je v živo dopovedati, kako greše, ako kupujejo moko v prodajalni in kruh pri peku.

Vsakdo, ki ima kakršnokoli priliko, naj poučuje narod v tem smislu, kakor je bilo povedano. V šoli, zlasti v višjih razredih se da marsikaj doseči. Gospodinjske šole so posebno poklicane v tej zadevi navajati gojenke na pravo pot. Dosledno naj bi se vpeljal povsod v vseh takih javnih zavodih le pravi kruh iz popolne moke. Peka in kupovanje belega kruha naj bi se kar mogoče omejilo. Vsi dobro misleči peki naj bi vsaj poleg belega kruha pekli tečen, črn kruh iz domače moke (v Ljubljani peče tak kruh parna pekarna Kavčičeva v Gradišču). Zdravniki bi v tej zadevi lahko dosegli več nego kdorkoli drugi.

Kovinasta kuhinjska posoda

Bakrene in medene ali mesingaste posode so zato pripravne, ker se ne navzamejo nobenega duha. V starih kuhinjah smo videli prejšnje čase precej te posode, ki so se svetilele po kuhinjskih stenah. Današnja doba pa iz higijskih ozirov ne priporoča te posode — ker se v teh posodah tako rad naredi zeleni volk in so se v prejšnjih časih dogodila tudi zastrupljanja vsled neprevidnosti kuharic. Vendar pa če že imamo te vrste posodo, naj bo znotraj prav dobro pocinjena. Bodimo previdni pri uporabljanju te vrste posode.

Kositrasta ali cinasta posoda se za kuho navadno ne rabi, ker ne prenese velike vročine. Pač pa se cin rabi za pocinjenje železne pločevine.

Posoda iz aluminija je lahka, lepa, ne rjavi, se dobro segreje in dobro snazi. Vsa jedila lahko kuhamo v njej — le beljakov sneg dobi v tej posodi sivo barvo. V novi aluminijasti posodi se napravijo v notrajnosti posode veliki madeži, katerih ni mogoče pri navadnem vsakdanjem snajenju odstraniti, ti madeži se potem razširijo po vsej posodi, ter tvorijo neko prevleko, ki pa posodo dalj časa ohrani. Ako hočemo, da se posoda tudi na znotraj lepo sveti in da se omenjena prevleka odstrani — kuhamo v nji jabolčne olupke ali kako drugo sadje. Vendar pa to ni potrebno, ker ta prevleka ni zdravju nič škodljiva.

Jedilnik za februar

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjska šola v Zgor. ni Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 1. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Kruhki s sirom (skuta). — 3. Dušeno korenje, makaroni z boh. sirom in solata. — 4. Zdrobovi kolački z malinovcem. — Večerja: Pečen krompir in presno maslo. Mlečna čokoladna pijača.

Torek, 2. februarja (Svečnica). Kosilo: 1. Sadje. — 2. Sirovi žličniki na kostni juhi. — 3. Posiljeno zelje, pražen krompir in telečji zavitki. — 4. Snežne kepe v mlečni vaniljni peni. Večerja: Rezančne klobase in solata (radič). Lipov čaj in kolački.

Sreda, 3. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Smetanova juha z opečenim kruhom. — 3. Pečen krompir in špinata z mlekom. Solata. Večerja: Sirovi cmoki in solata. Kozarec mleka.

Četrtek, 4. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Mlečen močnik. — 3. Pečen zelni štrukelj in solata. — 4. Torta iz skute. Večerja: Pretlačen fižol z jabolki. Solata in parmezanski hlečki.

Petek, 5. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Krompir z gobami. — 3. Sirove palačinke s smetano. — 4. Solata. — Večerja: Na mleku pečen koruzni zdrob in jab. čežana.

Sobota, 6. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Mlečni oves. — 3. Zelenjavna ploča: korenje, zelje, pesa, karfiola. — 4. Pečen sirov štrukelj z rozinami. — 5. Solata. — Večerja: Zdrobove rezine in češnje.

Nedelja, 7. februarja. Kosilo: 1. Sadje. — 2. Masleni cmoki na goveji juhi. — 3. Solata, pražen riž in svinjske zarezance. — 4. Citronov narastek. — Večerja: Praženo sveže zelje in sirove štruce. Pomarančna solata.

Praktični nasveti

Mrčes v gnoju.

V gnoj (kompost) mečemo navadno vse sadne, zelenjadne in druge odpadke, listje, plevel itd., s čimer prihajajo v gnoj cele za lege raznega mrčesa in glivice. Vse to si potem z gnojem vred raztrosimo znova po vrtu in sadovnjaku. Zato bi morali vse, kar je sumljivo, najprej popariti ali sežgati, predno vržemo v gnoj. Če pa tega nismo storili, razkujimo gnoj z jedkim apnom, ki ga dobro zmešamo z gnojem. Apno pospeši tudi razpadanje vseh organskih snovi in koristi zemlji.

Zelen peteršilj pozimi.

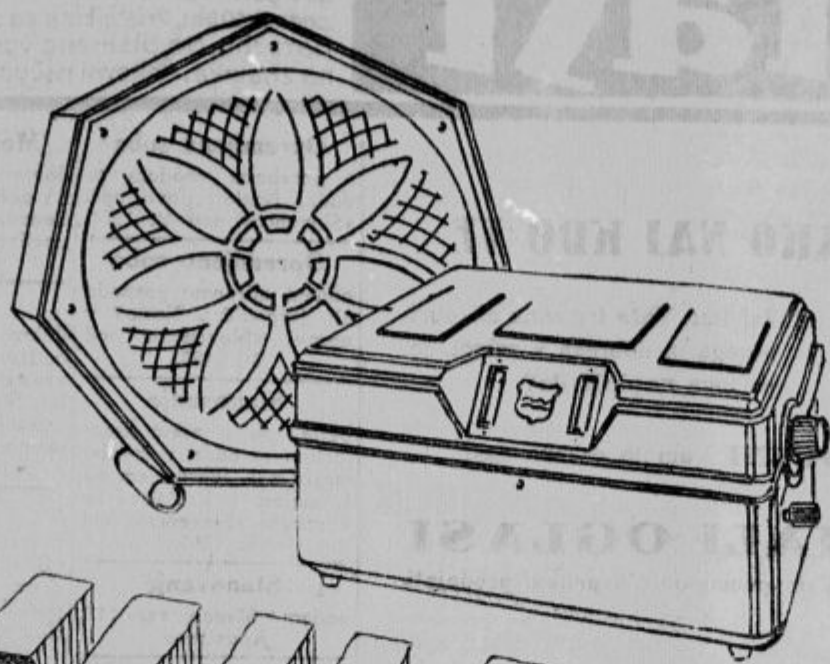
Peteršiljevi korenini odrezemo vrh, tako da se ga drži še dober centimeter korenine. Te vrhove položimo z odrezano ploskvijo navzdol v plitko posodo, v katero smo nalili čiste vode. Posodo postavimo v toplem prostoru in v teku 14 dni počene peteršilj dovolj zelenih stebel, da nam zadostujejo za vsakdanjo rabo v kuhinji.

Modne novosti

1. Moderna večerna obleka za velike prireditve: sega spredaj do tal in ima zadaj celo kratko vlečko. V slogu ni enotna. Obleka je iz srebrno vezenege crepe georgette-a, v kroju dolga enostavna. Zraven srebrno-siva baržunasta jopica v ruskem slogu, obšita z belim krznom.

2. Paraden večerni plašč iz perzijskega brokata. Visoki ovratnik in zgornji del rokavov so iz plemenitega krzna.

PHILIPS

RADIO LJUBLJANA

Brezprimerna reprodukcija jakost zvoča in selektivnost odlikujejo tudi to idealno kombinacijo PHILIPS prejemnika 2531 s zvočnikom 2019.

Ime PHILIPS naj Vam bo dovoljna garancija, da Vas bo tudi ta kombinacija v vsakem pogledu zadovoljila.

NAZNANILO

Podpisani sporočam vsem svojim cenj. odjemalcem, da sem svojo

pekarno

v Rožni dolini cesta II št. 14

radi družinskih razmer oddal v najem. Ker mi ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej, se tem potom vsem skupaj najlepše zahvaljujem.

Bele Karl.

Naznanjam cenj. občinstvu, da prevzamem z današnjim dnem

pekarno

g. Bele Karla

v Rožni dolini cesta II št. 14

ter se priporočam za obilen obisk. Nudil bom vsakovrstno primorsko pecivo in bom skušal tudi v ostalem zadovoljiti vse želje cenj. odjemalcev. S spoštovanjem

Pahor in Pauletič.

RABIMO

tri do štiri vagone krajnikov, smrekovih, borovih ali jelkovih, lahko tudi mešanih 4 do 6 cm debelih, dobava tekom 2 do 3 tednov, plačilo promptno. Ponudbe z ceno nakladalna postaja na upravništvu »Slovenec« pod značko »Krajnik« št. 1253.

ZAHVALA. Ob težki in bridki izgubi našega nadvse ljubljenega očeta

ANTONA BELIČA

posestnika

izrekamo našo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so kakorkoli izražali svoje sočutje. Najiskrenejše se zahvaljujemo gg. dr. Jemcu in dr. Špornu za njuno požrtvovalnost v času bolezni, častiti duhovščini za spremstvo, dalje gasil. društvu Vič-Glince, darovalcem vencev in cvetja, vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so pokojnika v tako lepem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat najlepša hvala. Vič, dne 30. januarja 1932.

ZALUJOČI OSTALI

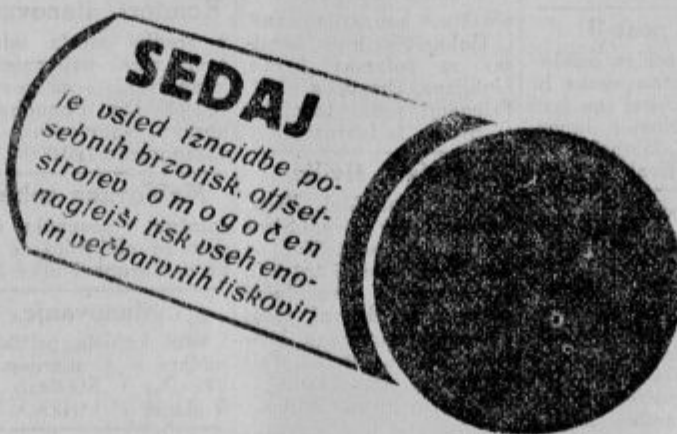

ČE POTREBUJETE

plakate, prospekte, cenike, vrednostne papirje, reklamne tiskovine, etikete etc., bodisi v eni, ali več barvah, Vam jih izvrši

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

v offset tehniki zelo lepo in okusno ter po ugodnih cenah. — Na zahtevo Vam predloži tudi tozadevne osnukke, izdelane od lastnih risarjev, ako morda ne razpolagate sami s kako temu primerno risbo.

Najboljše tamburice
Zakladnega in srečnega sistema
pristne in z jamstvom razpoložljive stare in pozna tvornice tamburice

Stjepan M. Gilg, Sisak 950
Na zahtevo pošljemo vsakomur cenik tamburice zastonj. Odlikovan s 3 zlatimi kolajnami in Grand Prix

Krajevni zastopniki

za vsa mesta Slovenije se iščejo. Epohalna novost. Velika možnost zasluzka z malim kapitalom in prevzemom malega skladišča. — Ponudbe na »THERMOS«, Zagreb, Gundulićeva 8/III.

Zid med Vami in med boleznimi dihalnih organov naj bodo vedno pastilje

„VALDA“

le te so pravi talismani, s katerim se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, megle in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kali, ki jih raznaša prah; one vas čuvajo prehlada, gribole, vnetja krljca bronhijalnih katarjev, hripe itd. ali pa Vam pomagajo, da jih brz odpravite.

Zahtevajte vedno izvirne

„VALDA“

Na prodaj samo v skatljicah z napisom „VALDA“ v vseh lekarnah in drogerijah.

V Retečah na Sori

naprodaj več različnih stavbnih parcel

Pojasnila daje Jurče GOSAR

kopališče Reteče, pošta Škofja Loka

Zahvala

Za obilno udeležbo pri pogrebu in mnogoštevilne izraze sožalja, ob izgubi našega dobrega soproga, očeta, starega očeta in tasta

Gabrijela Revéna

davčnega nadzornika v pok.

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Kočevje, 29. I. 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Posvetva

Beseda samo 50 par

Hišo

dvodružinsko, v bližini sv. Jožefa, kupim Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dvodružinska št. 893«.

Hišo v Sloveniji

v bližini železniške proge z dvema sobama in nekaj zemljo kupim. - Ponudbe na Sauer Florian, Kula, Dunavska banovina.

Naprodaj

dvanadstropna trgovska hiša v Celju — lepa hiša s pekarno — 140.000 Din. Mlin in posvetvo v Savinjski dolini — 90.000 Din. Karol Breznik, Celje, Frankopanska 1.

Kupim posvetvo

hišo, v kateri je vplejana trgovina in gostilna, za ceno od 100 do 200.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Na deželci« št. 804.

Nova vila

v večjem promet. kraju na deželi naprodaj. - Vprašanja pod št. 751 na upravo »Slovenca«.

Majhno hišico

na deželi, blizu Celja, kupim in plačam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1099.

Ugodna priložnost

za nakup stavbišč. Na Kodeljevem se je izvršila nova parcelacija v izmeri 50.000 m². Prodajo se parcele od 400 do 35.000 m². Cena je po legi in površini od 30 do 50 Din za m², s takojšnjim prepisom. V plačilo se vzamejo tudi vloge od dobrih denarnih zavodov. - Informacije se dobe v Kodeljevem gradu vsak dan od 13 do 15.

Hišo

z gospodarskim poslopjem in vrtom, pripravno za trgovino ali obrt, po ugodni ceni prodaja Jakob Fojkar, Skofja Loka — Spodnji trg 22.

Naprodaj hiša

v pritličju tri velike sobe, kuhinja, shramba, veranda, polovico podkleteno, v mansardi še ena soba, velik zelenjadni vrt z ograjo, tik okrajne ceste, blizu cerkve, 20 minut od postaje proge Maribor-Brezno. Potreben kapital 50—60.000 Din, eventualno v hranilnih knjigah. Pripravno za upokojenca, eventualno za takega, ki bi imel letoviščarje. Ponudbe pod »Ugoden nakup« na podružnico »Slovenca« v Mariboru.

Štiri posestva

imam naprodaj. Kupci dobijo pojasnila pri: Srebot, p. Sv. Križ pri Litiji.

Prodaj hišo

sredi velikega trga Cerknice, pripravno za vsako obrt. V hiši se nahaja vodovod in elektr. razsvetljava, poleg je tudi zelenjadni vrt. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1051.

Lepo posvetvo

v lepem kraju, 20 minut od Novega mesta se prodaja. Posvetvo obstoji iz novega gospodarskega poslopja, hiše in kozolca. Hlev obokan, svinjaki moderno betonirani itd., posvetvo vse skupaj v bližini doma. Plačilni pogoji ugodni. Vzame se tudi hranilna knjižica. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1045.

Enonadstropno hišo

z vrtom, prodaj. Bila bi najboljša primarna za kolarja, ker stoji poleg kovačnice in v treh sosednjih vseh ni omenjenega obrtnika. Oddaljena je 2 uri od Škofje Loke, v selški dolini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hiša« št. 1009.

Pekarno

prometno, blizu cerkve in postaje, kupim za ceno do 150.000 Din proti takojšnjemu plačilu. Dopise z natančnim opisom je poslati na podruž. »Slovenca« v Celju pod zn. »Pekarna«.

Stavbna parcela

v Kozelji, 550 m², krasna, pravokotna, ob glavni cesti, elektriki in vodi, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Posvetvo

v trgu Muta ob Dravi naprodaj. 1½ orala, zidana dvostanovska hiša, voda v kuhinji, električna luč, gospodarsko poslopje, primerno za rokodelca ali upokojenca. — Cena 68.000 Din. Poizve se pri lastniku Ignacu Jevšenak, Slov. Konjice.

Vila v Ptuj

novo zidana, z električno napeljavo, dvostanovska, za 95.000 Din naprodaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« v Ptuj.

Manjše posvetvo

v okolici Celja — kupim. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Trbovlje pod »Upokojenec« št. 1203.

Nova hiša

z malim vrtom ugodno naprodaj. Poizve se v gostilni Zadnikar, Brdo pri Viču.

Hišo v Zagrebu

tik drž. kolodvora prodaj. V hiši je gostilna. Zemljišča, kdor nani rešektira, 100 sežnjev za skladišče lesa vsake vrste; hipoteke se more prevesti 80.000 Din. Cena 260.000 Din. — Pojasnila: Mirko Pek, Bednjanska 9, Zagreb.

Hotel v Splitu

naprodaj. — 40 moderno urejenih sob, lepa restavracija. — Informacije pri Putniku, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

Enodružinsko hišo

prodaj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nova« št. 1239.

10 stavbnih parcel

po 22 Din m², četrt ure od Kolinske tovarne, naprodaj. Polzve se v gostilni Svettner, Šmartinska cesta.

Kupim hišo

v kateri se nahaja trgovina z mešanim blagom, kakor tudi lesna trgovina. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Posvetva

od 3 do 150 oralov prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilne

mešne in deželne prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Hiše, pekarije,

mline, žage, trgovine, graščice, gostilne s posvetvom, lovarno za sodavico, vodne moči — prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Malo posvetvo

ali enodružinsko hišico z vrtom vzamem v najem. Ponudbe poslati na oglasni oddelček »Slovenca« pod št. »Dolenjsko« št. 1273.

Stavbna parcela

v Zeleni jami naprodaj. Korosčeva ulica 14, podstrešje.

Manjšo vilo

ali lepo hišo z vrtom v gorenjskem letovišču kupim in plačam takoj. Ponudbe pod »Vila« št. 1293 na upravo »Slovenca«.

V najem

se odda s 1. julijem trgovski lokal s stanovanjem v Polhovem Gradcu. Pismene informacije: Novak Ivan, Ljubljana, Glinška 5.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke delnice,

obligacije kupite Uprava »Merkur« Ljubljana — Selenburgova ulica 6 II nadst.

Šivalni stroj

star, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Šivalni stroj« št. 1133.

Bukova drva

suha, zdrava, ter bukovo ogilje, kupujem na vagone. Ponudbe s ceno in plačilnimi pogoji upravi »Slovenca« pod značko »Bukova drva« št. 1006.

Solne vreče

vsako množino, kupimo. - Ponudbe z navedbo cene pod »Sol« št. 387 na upravo »Slovenca«.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Vsakovrstno

zlatu po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Kupim kože divjačine

izvzemši zaje — po najvišjih cenah. — Pridem osebno prevzamati. Pismene ponudbe samo do 2. februarja na naslov: Körner, p. A. »Merkur«, Maribor, Meljska c. 12.

Suha bukova

in gabrova prvovrstna drva večje in manjše množine kupujem. Ponudbe pod »K-1876 na Interklam, Zagreb, Masarykova 28.

Motorno kolo

dobro ohranjeno, od 300 do 400 cm, kupim. Naslov Klammer, Dolenjska, p. Cerknica.

Kupim jabolka

tudi male množine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cena« 1246.

Motor na nafto

ca 5 HP, kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1214.

Plašče (pneumatiko)

od osebnih avtomobilov, izrabljeno, kupim vsako množino. — D. Pačnik, Laško.

Tovarni auto

že rabljen, toda samo izpod 15 tisoč km izvršene proge, 2000 kg nosilnosti, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod »Tovor« št. 1286 na upravo »Slovenca« do 10. februarja 1932.

Dobrega čuvaja

mladiča ali do leta starega voljaka, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« po možnosti s sliko pod »Resen kupec« št. 1230.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Klavir

prodaj po ugodni ceni. Bajdo, Gosposvetska cesta 12, dvorišče.

Jedilnica

nova, moderna, orehova, naprodaj. Plača se lahko s hranilno knjižico. Trafika Valenta, Ljubljana, Miklošičeva 14.

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržanska cesta št. 16. Telefon 33-13.

Volno za modroce

zelo poceni prodaja: Sega, Cankarjevo nabrežje 5/L.

Suhe hrushke tepke

za jelo in žganjekuho — prodaja najceneje Peter Setina, Sevnica o/S.

Puške

risanica za krogljo, kal. 8 mm in dvocevka, grenier, brezdimna, kal. 16, fino noseti — naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Žimo

za modroce od najcenejše do najfiniješe po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf Marijin trg št. 2.

Prodaj

dobro vpeljano glavnicno in trgovino čevljev, najboljši prometna točka zagrebškega centra, s tovarniškimi stroji ali vsako zase. Sprejemam tudi jamstvo, hranilno knjižico ali menjam za primerno posvetvo na deželi. Več pove Jamšek, Zagreb, Kraljice Marije 11, prtl. desno.

Pubasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja

Gojzerce

za obroke »TEMPO«, Salendrova 6 (pri kraju Gosposke levo)

Lanene tropine

prvovrstne kakovosti. 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni oia Hrovat & Komp., Ljubljana

Čebelarji!

Vse čebelarske potrebščine kupite najceneje v trgovini FR. STUPICA, železnina in zaloge poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Zaročne in poročne

prstane v modernih oblikah, nudi po najnižjih cenah A. Stumpf, zlatar v Mariboru, Koroska c. 8. Staro zlato kupi ali zamenja.

Za vaš sadovnjak

in vrt nudimo visokodebelno in prtično sadno dreve odlične kakovosti. Drevesnica Jelen, St. Ilj, Velenje.

Velika izbira

barhentov in flanel po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21.

15.000 kg dobrega sena

po 75 par za kg, prodaja Jožef Dolinar, Ločnica 5, p. Medvode.

Gramofon Columbia

prodaj. Gasilska 8, Siska.

Posodo

kakor vso kuhinjsko opremo in porcelan kupite najceneje pri Jeklo, Ljubljana, Stari trg.

Prodaj

več lepih kanarškov, dobrih pevcev, po najnižji ceni. Franc Zun, Stanežič 47, St. Vid.

Ogledalo

112 cm visoko, 60 cm široko, s širokim okvirom, primerno za krojače, modistinje, šivilje, se poceni prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1093.

Kislo zelje

po 2, repo po 175 Din za kg dobavlja po naročilu Homan, Moste, Marencičeva 3.

Klubuke

zametne in vsakovrstne druge, ima po zelo nizkih cenah — že od 28 Din navzgor — v zalogi trgovina Metod Senčar v Ljutomeru.

Postelje, omare,

mizo, zimski suknjič, dobro ohranjeno, ceno naprodaj. Slapničarjeva 12, Vodmat.

Pohištvil

Kdor si želi nabaviti pohištvo, moderno in solidno izdelano, naj si pred nakupom ogleda zalogo pri Matija Andlovic, Komenskega 34. — Spalnica, pleskane, 2500 Din; kuhinje 1000 Din.

Čevljarški mojstri

Singer levoročni stroj, skoro nov, prodaj za Din 1.900. Zibertova 28, desno.

Radio slušalke

nove, lahke, 4000 ohm, prodaj za 45 Din. Drenik, Ljubljana, Drenikov vrh.

Šivalni stroj

Singer (okrogel čolnček), prodaj za 900 Din. Zibertova 28, desno.

Več elegant. spalnic

ceno naprodaj. Andlovic, Škofljica.

Konj

v šestem letu, brezhiben, 16 visok, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Motorno kolo BSA

349 cm³, brezhiben, tipa 30, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Gosje puh perje

skupljeno, letošnje, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1249.

Stroj za mešanje testa

(Knetmaschine) — skoraj nov, poceni prodaja »Orient«, Ljubljana, Dunajska cesta 14.

Pletilni stroj

št. 8, 50 dolg, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1191.

Otroški voziček

s peresi, dobro ohranjen, poceni naprodaj v Vižmarjih št. 47.

Foto-aparat kupim!

Poceni pa prodaj: Pneumatiko 720 X 120 in vse ostale dele avtomobila. Aljančič — Bistrica-Podbrezje.

Jabolka

lepa, razpošiljam — kg 2 Din. Pačnik, Laško.

Jajce 80 par

na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Žgano kavo

vedno svežo, najfinije čaj, rum, specerijo sploh, železnino, semena, delikatese, priporočila Josip Jagodic, Celje, Glavni trg, podružnica Matija Gubčeva ulica 2.

Pozor ličarji,

pleskarji, aizarji! Prodajmo nov, še skoraj nič rabljen komplet pršilec (Spritzaparat) za ličanje. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod 1220.

Poceni prodaj:

tri letnike »Ljubljanskega zvonca«, dva »Mladike«, Latinski slovar in »Vstajenje« (novi). Albin Pogacar, Zagata 2, Ljubljana

Golobe

boljše pasme, zajce belgije, rekse črne in dobrega kanarčka prodaja Josip Devetak, Ljubljana, Selenburgova 4.

Obeti

red 95 oves v poseg

Domače mline

in mlinске stroje izdeluje poceni Ivan Čretnik, Sv. Jurij ob juž. žel.

Radio slušalke

nove, lahke, 4000 ohm, prodaj za 45 Din. Drenik, Ljubljana, Drenikov vrh.

Šivalni stroj

Singer (okrogel čolnček), prodaj za 900 Din. Zibertova 28, desno.

Več elegant. spalnic

ceno naprodaj. Andlovic, Škofljica.

Konj

v šestem letu, brezhiben, 16 visok, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Motorno kolo BSA

349 cm³, brezhiben, tipa 30, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Gosje puh perje

skupljeno, letošnje, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1249.

Stroj za mešanje testa

(Knetmaschine) — skoraj nov, poceni prodaja »Orient«, Ljubljana, Dunajska cesta 14.

Moške in dam-
ske čevlje po
meri točna in
solidna postrežba

S. PICELJ
STROKOVNA ČEVLJARSKA DELAVNICA
NOVO MESTO
SEIDLOVA CESTA (LOČENSKA CESTA)

Popravila vseh
vrst čevljev —
špecialna po-
pravila galoš

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje
oddajo

mizarskih del

za objekt III. v Beethovenovi ulici v Ljubljani.

Proračun, razpis in načrti se dobivajo od 1. februarja dalje
med uradnimi urami pri podpisnem zavodu v Gledališki ulici 8
v Ljubljani.

Oferte je vložiti do 10. februarja 1932 do pol 12. ure
opoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani.

Ha! Ha! Ha!

Veselim se v pustnem času

in nabavimo si:

gramofon, radioapar, športne potreb-
ščine in plošče pri

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI
LJUBLJANA - Miklošičeva c. 20

Velika izbira!

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebr-
nino pri svetovnoznanih tvrdki

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana
tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse
kraje Evrope, Amerike,
Afrike, Avstralije in
Azije.

Velika zaloga ur z znam-
kami Glashütte, J. W. C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines,
Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki
ilustr. cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Vilo ali hišo

z večjim vrtom, primerno za letovišče, event.
manjše posestvo z dobro ohranjeno stanov. hišo

kupim

na Gorenjskem med Kranjem in Bledom, naj-
raje v bližini Radovljice za ceno ca 80.000 Din.

Ponudbe na upravo Slovenca pod
»Poletje« št. 1122.

Tvrdka F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29

naznanja, da je cene belemu blagu znatno znižala,
n. pr.: Platno za kapne prvostne šir. 180 cm
24 Din, platno za rjuhe, dvojna šir. od 15. najboljše
24 Din. Šifoni od 7.50 naprej, najboljši 11.50 Din,
bela kontenina za perilo od 6.50 naprej, najboljša
10 Din, rujava kontenina od 5.50 naprej, najboljša
9 Din. Barvasto blago za damsko perilo od 9 Din
naprej. Enako so znižane cene tudi oxfordom,
cefirjem, kambriku in sploh vsemu bombaž. blagu.

Pozor!

Pozor!

Cenjenemu občinstvu najvidnejše naznanjam,
da otvorim v ponedeljek dne 1. februarja
staroznano

gostilno „na Friškovec“
(v Hafnerjevi hiši).

Poleg dobrih miznih in toplih prigrizkov bom
postregel cenjenemu občinstvu z najboljšo
pijačo!

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča:

Stanko Grčar, gostilničar
Prisojna ulica št. 5

Ogledala, brušena in nebruš. stekla,

šipe za izložbe, automobile itd. marmorsteklo priporočajo
tovarne ogledal in brusnega stekla

„KRISTAL“ d. d.

Centrala: Maribor, Koroška c. 32, Podružnice:
Ljubljana VII, Medvedova c. 38, Split, Zrinska ulica 6.

OTVORITVENO NAZNANILO!

Dovoljujem si cenj. občinstvu vijudno naznaniti, da sem kot
dolgoletni mehanik tvrdke Ivan Legat v Mariboru, otvoril
v Vetrinjski ulici št. 7 (prej čistilnica »Ideal«) **LASTNO**

POPRAVILNO DELAVNICO ZA PISALNE IN ŠIVALNE STROJE

Moje vsestranske izkušnje v tej stroki jamčijo za solidno
delo, točno postrežbo kakor tudi današnjim razmeram pri-
merne cene. Priporoča se

Telefon 2775

Franc Kelbič mehanik
MARIBOR, Vetrinjska ul. 7

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. **V Celju** reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikovc ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš
nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Je-li Vaš NOS grd?

Zakaj si grenite življenje zaradi nelepega nosu? Z našim patentiranim aparatom za
oblikovanje nosu »ORTHODOR« odpravite sigurno in takoj vsako kaženje nosu kakor
skriviljen, debel, širok,
sodast, top nos, t. d.
Uspeh in neškodljivost
zajamčena. — Izredno
prikladen za dame ka-
kor tudi za gospode in
otroke. Zdravniki odlič-
no ocenjujejo ta aparat.
Cena 90 Din. RDEČICA
NOSU IN ORBAZA vas
zelo kani. Mora li to biti?
Proti taki rdečici je po-
ca plešavost in prerano osivenje. Cena 35 Din. — Originalne preparate **SCHRÖDER-
SCHENKE** pošilja po povzetju (poština 12 Din) ali proti vplačilu vnaprej (poština
6 Din) samo depò za Jugoslavijo »ONIA« odd. J/6, Zagreb, Draškovičeva 27.

Zahtevajte brezplačen ilustrirani cenik!
Ne sprejemajte ponudb: Originalni Schröder-Schenke preparati uživajo svetoven
službo in imajo 35-letno preteklost. Sprejemamo preprodajalce v večjih mestih.

Inserirajte v „Slovenca“!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu